

Wiadomości **Uniwersyteckie**

8 | Życia Uczelni

*W UMCS o umiędzynarodawianiu
szkolnictwa wyższego*

52 | Kartka z kalendarza

*Jubileusz prof. dr. hab. Marka
Kuryłowicza*

54 | Nauka i ludzie

*Pokażmy, że UMCS jest uczelnią
przyszłości. Rozmowa z prof. dr. hab. Dorotą
Kołodęską – prorektorem ds. studentów
i jakości kształcenia UMCS*

2025

Fot. Michał Piłat, Bartosz Proll

VI Dzień Jakości Kształcenia, 4 grudnia 2024 r.

Fot. Michał Piłat

Uroczyste promocje doktorskie, 18 grudnia 2024 r.

Spis treści

WYDARZENIA

- 4** | Z życia Uczelni
- 26** | Nasze sukcesy
- 29** | Na wydziałach

KARTKA Z KALENDARZA

- 47** | Wspomnienie o prof. dr. hab. Janie Orłowskim
- 48** | Drukarnia UMCS w latach 1969–1989. Wspomnienia
- 52** | Jubileusz prof. dr. hab. Marka Kuryłowicza

NAUKA I LUDZIE

- 54** | Pokażmy, że UMCS jest uczelnią przyszłości. Rozmowa z prof. dr hab. Dorotą Kołodyńską – prorektor ds. studentów i jakości kształcenia UMCS

NASI ABSOLWENCI

- 58** | Sukces nie przychodzi bez wysiłku. Rozmowa z Andżeliką Kolebuk – marketerką, social media managerką, absolwentką UMCS

WYDARZENIA NAUKOWE

- 60** | Edukacja i szkolnictwo zawodowe w kontekście ochrony środowiska i zmian klimatycznych

- 61** | Centrum Doskonałości Jean Monnet na UMCS
- 62** | Moja przygoda z amerykańskimi uczelniami
- 64** | Rzecznicy prasowi uczelni publicznych w MNiSW
- 65** | Działalność edukacyjno-kulturalna Biblioteki UMCS w 2024 r.
- 66** | Warsztaty „Science for Policy” w Brukseli
- 66** | Co dobrego słyhać w szkole? – ważne i pozytywne zmiany we wczesnej edukacji

SPRAWY STUDENCKIE

- 67** | 15-lecie Studenckiego Koła Naukowego Turystyki i Rekreacji „Globtroter”
- 68** | Wierzyłam, że dam sobie radę. Rozmowa z Adelą Piskorską – pływaczką, zawodniczką KU AZS UMCS Lublin
- 70** | Gala podsumowująca projekt „Laboratorium Zieleni Miejskiej”
- 70** | UMCS na Tygodniu Kariery Zawodowej w ZS Poniatowa
- 71** | Wyjazd studyjny do Sądu Najwyższego
- 71** | Olimpiada Wiedzy o Bezpieczeństwie i Obronności
- 72** | Świąteczna Fala Dobroci

ŻYCIE KULTURALNE

- 73** | Wyjazd Chóru Akademickiego UMCS na Litwę
- 74** | Prof. Małgorzata Nowak dyrygentem koncertu chóralnego w Nowym Jorku
- 74** | Wykład prof. Richarda Shustermana

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

PL ISSN 1233-216X

Adres redakcji: pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1606, 20-031 Lublin, tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@mail.umcs.pl
www.wiadomosci.umcs.pl

-Orlińska, Monika Lenarciak, Urszula Lewartowicz, Julia Maj, Kamil Michaluk, Monika Mielko-Remiszewska, Anna Pastuszka, Tomasz Poślada, Adrian Skubiszewski, Paulina Turyło-Nowak, Michał Zembrzycki

Projekt graficzny i skład: Studio DTP Academicon, dtp@academicon.pl, <http://dtp.academicon.pl/>

Druk: Magic

Nakład: 420 egzemplarzy

Oktadka: fot. Bartosz Proll

Redakcja: Aneta Adamska, Magdalena Cichocka, Ewa Kawałko-Marczuk (redaktor naczelny), Michał Piłat (fotograf), Bartosz Proll (fotograf), Katarzyna Skalecka, Magdalena Wołoszyn-Mróż

Współpracownicy: Krzysztof Bartnik, Agata Dzyr, Sara Filipiak, Monika Gabryś-Sławińska, Teresa Klimowicz, Andrzej Kokowski, Ihor Kolisnichenko, Eliza Komierzyńska-

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

Jubileuszowy rok za nami

Szanowni Państwo, członkinie i członkowie wspólnoty akademickiej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, styczeń to nie tylko czas noworocznych postanowień, ale również właściwy moment na podsumowanie najważniejszych wydarzeń ostatnich 12 miesięcy.

Nasza Uczelnia w 2024 r. skończyła 80 lat. Za nami 8 dekad historii, tradycji, wyzwań, sukcesów i niekończącej się pasji do nauki, dydaktyki, kultury i sportu.

80-lecie to doskonały powód do świętowania i docenienia zasług tych, którzy pracowali i pracują na nasz wspólny sukces. Poprzez jubileuszowe obchody chcieliśmy pokazać siłę, jedność i rozwój największej uczelni w regionie, podejmując dodatkowo refleksję nad tym, co czeka nas w przyszłości.

W całym roku jubileuszowym działo się bardzo wiele. Kalendarz obchodów był wypełniony po brzegi i nie sposób opowiedzieć o wszystkich wydarzeniach. Jedno jest pewne – za nami wyjątkowy czas.

Uroczyste obchody jubileuszu rozpoczęliśmy wspólnym koncertem symfonicznym „The spirit of tango – Misa a Buenos Aires”, podczas którego przed publicznością wystąpili światowej sławy muzycy. Kolejnym ważnym wydarzeniem było odnowienie doktoratu po 50 latach od obrony prof. dr. hab. Mariana Harasimiuka – rektora UMCS w latach 1999–2005. Prof. Harasimiuk to prawdziwy człowiek uniwersytetu. Uznawany jest za jednego z najwybitniejszych i najbardziej zasłużonych rektorów naszej Uczelni.

Niezwykłą odśłoną jubileuszu było przygotowanie przez Akademickie Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka spektaklu pt. *Pierwiastki życia*. Sztuka jest połączeniem dynamicznej narracji z muzyką, choreografią i scenografią. Spektakl, dzięki współpracy z Telewizją Polską, przeniesiono do Teatru Telewizji, aby mógł trafić do szerokiego grona odbiorców. To bez wąt-

pienia ogromne osiągnięcie w sferze działalności studenckich grup artystycznych.

Kulminacja naszego świętowania przypadła na październik. Jako że czas jubileuszu sprzyja retrospekcjom, jak zawsze pamiętaliśmy o absolwentkach i absolwentach, którzy są dumnymi ambasadorami Uczelni na całym świecie. W ramach Zjazdu Absolwentów i Przyjaciół UMCS spotkaliśmy się na poszczególnych wydziałach i w Lubelskim Centrum Konferencyjnym, aby powspominać dawne czasy. Były to chwile pełne rozmów, pozytywnych emocji i wzruszeń. W wydarzeniu wzięło udział aż 1000 osób, co bardzo nas cieszy i jednocześnie jest dowodem na to, że warto podtrzymywać tak ważne relacje.

W mijającym roku wielokrotnie podkreślaliśmy, że jesteśmy jednym z nielicznych uniwersytetów, których patronką jest kobieta. I to postać ze wszech miar wybitna. Uznajemy to za wielką wartość, ale także pewnego rodzaju zobowiązanie. Dlatego to właśnie hasło „Innowacja jest kobietą” przyświecało Międzynarodowemu Kongresowi Marii Curie-Skłodowskiej, który odbył się w Lubelskim Centrum Konferencyjnym. Wydarzeniu towarzyszyły posiedzenie Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich i spotkanie rektorów Konsorcjum Uniwersytetów Europejskich ATHENA. Były to dwa dni pełne niezwykle interesujących obrad, dyskusji panelowych i prawdziwej intelektualnej uczty. Kulminację wydarzeń jubileuszowych zamknęła inauguracja roku akademickiego 2024/2025, w której wzięli udział rektorzy uczelni zagranicznych i polskich. To dla nas ogromna nobilitacja i radość, że mogliśmy gościć tak ważne i wybitne osoby.

W jubileuszowym roku przyznaliśmy także tytuły doktora *honoris causa* UMCS. W październiku otrzymała go wybitna chemiczka prof. dr hab. Małgorzata Witko z Instytutu Katalizy i Fizykochemii Powierzchni

im. Jerzego Habera Polskiej Akademii Nauk w Krakowie. W listopadzie z kolei wręczyliśmy tytuły doktora *honoris causa* UMCS trzem kobietom, które nie tylko w Polsce, ale również na świecie cieszą się ogromną sławą, a ich osiągnięcia są wybitne i doceniane w szerokich kręgach. Mowa o Anne Applebaum – dziennikarce, zdobywczyni Nagrody Pulitzera, Agnieszce Holland – reżyserce, której filmy były nominowane do Oscara, i Oldze Tokarczuk – laureatce Nagrody Nobla w dziedzinie literatury.

Należy podkreślić, że w 2024 r. wręczyliśmy też okolicznościowe medale wybite z okazji jubileuszu 80-lecia UMCS. Podarowaliśmy je osobom szczególnie zasłużonym dla Uniwersytetu, które wniosły znaczący wkład w rozwój i budowanie jego marki.

Oprócz wspomnianych uroczystości odbyło się wiele jubileuszowych wydarzeń towarzyszących, zrealizowanych przez wydziały i jednostki ogólnouniwersyteckie. Mnogość inicjatyw wskazuje na ogromną aktywność wspólnoty akademickiej UMCS. To bardzo nas cieszy. Warto w tym miejscu dodać, że o naszym jubileuszu szeroko informowały środki masowego przekazu – nie tylko lokalne, ale również ogólnopolskie. Pozytywnie wpłynęło to na wizerunek i rozpoznawalność marki UMCS.

W tym miejscu serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy przez cały rok byli zaangażowani w prace nad obchodami jubileuszu UMCS. Doceniamy Państwa kreatywność, codzienny wysiłek oraz poświęcenie, dzięki którym zrealizowane inicjatywy miały tak wyjątkowy charakter.

Szanowni Państwo, niezmiennie główną ideą przyświecającą Uczelni jest jej stały rozwój – wyjście naprzeciw oczekiwaniom osób studiujących, doktoryzujących się i zatrudnionych na UMCS poprzez stałe poprawianie różnych aspektów funkcjonowania naszej Alma Mater. Dlatego oprócz hucznego świętowania jubileuszu 80-lecia istnienia naszego Uniwersytetu nie zwalnialiśmy tempa. Intensywnie pracowaliśmy m.in. w zakresie rozwoju badań, dydaktyki, podnoszenia jakości kształcenia, komercjalizacji wyników prac badawczych, informatyzacji Uczelni, kooperacji z otoczeniem społeczno-biznesowym czy współpracy międzynarodowej.

UMCS jako uczelnia kompletna zapewnia odpowiednie warunki do prowadzenia badań naukowych,

dydaktyki, ale także działalności kulturalnej i sportowej. Należy podkreślić, że gdyby nie studenci, to nasz Uniwersytet by nie istniał. Oni są motorem napędowym zmian i motywują nas do działania. Dlatego cieszy nas, że mimo pogłębiającego się niżu demograficznego w październiku dołączyło do nas aż 7600 nowych studentek i studentów. Mamy nadzieję, że młodzi ludzie nadal będą chętnie wybierali UMCS jako miejsce studiowania oraz przestrzeń realizacji pasji i zainteresowań.

Szanowni Państwo, podsumowania pozwalają na chwilę refleksji, dają szansę powrócić pamięcią do wspomnień i uświadamiają, jak wiele udało się nam zrobić. Musimy jednak przyznać, że to wszystko, co osiągnęliśmy, nie byłoby możliwe bez wyjątkowych ludzi, którzy od początku tworzą naszą Uczelnię. Dlatego w tym miejscu dziękujemy całej społeczności akademickiej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Państwa ciężka praca, zaangażowanie, wysiłek, ogromna wiedza, bogate doświadczenie, poświęcenie i pasja od zawsze miały i wciąż mają niewątpliwy wpływ na rozwój naszego Uniwersytetu. Jubileuszowy rok był niezwykle intensywny. Wspólnie świętowaliśmy, cieszyliśmy się z wielu osiągnięć, ale również mierzyliśmy się z wyzwaniem. Nie wiemy, co przyniesie przyszłość, ale jesteśmy pewni, że dzięki tak silnej społeczności przed nami następane piękne dziesięciolecie.

Niech 2025 rok obfituje w sukcesy, radość i dalszy rozwój naszej Alma Mater. Życzymy Państwu dużo zdrowia, optymizmu, siły i satysfakcji.

Wszystkiego najlepszego!

Kolegium władz rektorskich

Małgorzata Stręciwilk kanclerzem UMCS

Wyniku otwartego konkursu 1 stycznia stanowisko kanclerza UMCS objęła mgr Małgorzata Stręciwilk.

Pani Małgorzata Stręciwilk dotychczas pełniła funkcję zastępcy kanclerza ds. ogólnych na naszym Uniwersytecie. Wcześniej pracowała w Katedrze Prawa Informatycznego i Zawodów Prawniczych Wydziału Prawa i Administracji UMCS oraz w administracji rządowej, w tym jako prezes Urzędu Zamówień Publicznych. Była też członkiem i rzecznikiem prasowym Krajowej Izby Odwoławczej.

Jest absolwentką Wydziału Prawa i Administracji naszej Uczelni oraz radcą prawnym wpisanym na listę Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie, członkiem Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawie naruszenia dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Krakowie, jak również arbitrem na Liście Arbitrów Stałych i Liście Konciliatorów Stałych Sądu Polubownego przy Prokuraturii Generalnej RP. Zasiada w Radzie Programowej miesięcznika „Zamówienia Publiczne Doradca” oraz kwartalnika „Prawo zamówień publicznych”. Jest autorką wielu publikacji o charakterze naukowym i popularnonaukowym oraz fachowym, artykułów, monografii, poradników i komentarzy z zakresu zamówień publicznych i dyscypliny finansów publicznych.

Drogie Pracowniczkę, drodzy Pracownicy, choć znamy się już od kilku lat, gdyż miałam przyjemność pełnić funkcję zastępcy kanclerza ds. ogólnych, ogromnie cieszę się, że mogę powitać wszystkich w nowej dla mnie roli. Od stycznia 2025 r. objęłam bowiem funkcję kanclerza UMCS. Bardzo dziękuję za zaufanie Rektorowi i całej Komisji Konkursowej, zaś prześwietnemu Senatowi UMCS za pozytywne zaopiniowanie mojej kandydatury i wszystkim Państwu za otwartość oraz miłe słowa kierowane do mnie. Zdaję sobie sprawę, że przede mną nie lada wyzwanie. Zrobię jednak wszystko, aby sprostać mu jak najlepiej.

Zapewniam, że wszyscy pracownicy naszej Alma Mater – zarówno naukowcy, dydaktycy, jak i pracownicy

Fot. Bartosz Prohl

Pani Małgorzata Stręciwilk jest wieloletnim praktykiem w dziedzinie zamówień publicznych i dyscypliny finansów publicznych. Od ponad 20 lat prowadzi również zajęcia na studiach podyplomowych z zakresu zamówień publicznych na wielu uczelniach wyższych. Została odnotowana w rankingu „50 najbardziej wpływowych prawników” Dziennika Gazety Prawnej.

Nowo powołanej Pani Kanclerz życzymy owocnej współpracy z członkami społeczności UMCS oraz wiele satysfakcji zawodowej.

Redakcja „Wiadomości Uniwersyteckich”

administracyjni, techniczni i obsługi – będą mogli liczyć na moje wsparcie.

Deklaruję, że z uwagą będę słuchać głosu społeczności akademickiej naszej Uczelni. W pracy natomiast chciałabym skupić się m.in. na budowaniu relacji z pracownikami opartych na dobrej komunikacji i dążeniu do realizacji wyznaczonych celów. Wierzę, że wspólnymi siłami stawimy czoła wszelkim wyzwaniom, które na nas czekają.

UMCS to niezwykła społeczność akademicka. Cieszę się, że w nowej roli mogę ją nadal współtworzyć z Państwem.

Z serdecznymi pozdrowieniami

Małgorzata Stręciwilk

Twarze komercjalizacji

Komercjalizacja wiedzy jest kluczowym elementem misji uczelni wyższych – dzięki niej know-how, wynalazki i technologie tam opracowywane mogą być wdrażane w praktyce, przynosząc korzyści zarówno przedsiębiorstwom, jak i jednostkom badawczym. W 2024 r. w UMCS realizowaliśmy pięć projektów badawczo-rozwojowych finansowanych z funduszy krajowych i europejskich i ponad 300 prac zleconych przez jednostki przemysłowe. Łączna wartość tych projektów wyniosła blisko 33 mln zł. Przygotowano także kolejnych siedem projektów badawczo-rozwojowych na kwotę ponad 83 mln zł.

Kluczową rolę w procesach komercjalizacji odgrywa Centrum Transferu Wiedzy i Technologii. Sprawny zespół kierowany przez dyrektora Annę Grzegorzczak wspiera naukowców na każdym etapie współpracy z przemysłem – od identyfikacji potencjalnie wdrażalnych wyników badań, poprzez poszukiwanie partnerów biznesowych, aż po negocjowanie umów licencyjnych i wdrożeniowych. Centrum uczestniczy w wydarzeniach branżowych oraz promuje kulturę innowacji i przedsiębiorczości w Uczelni.

Nieocenione wsparcie w procesie ochrony własności intelektualnej udziela Rzecznik Patentowy UMCS, oferujący kompleksową pomoc w zakresie przygotowywania i składania zgłoszeń patentowych, ochrony znaków towarowych i prowadzenia spraw związanych z ochroną własności intelektualnej. Dzięki doświadczeniu i zaangażowaniu rzecznik Marii Brodzickiej Uczelnia skutecznie zabezpiecza prawa do swoich wynalazków i wzorów użytkowych, co stanowi istotny element naszej strategii komercjalizacyjnej.

Za innowacjami i efektami projektów badawczo-rozwojowych stoją członkowie i członkinie zespołów funkcjonujących w instytutach UMCS, a także pracownicy techniczni, administracyjni i obsługi wspierający badania i procesy komercjalizacji. Są oni często anonimowi, wykonują swoje zadania w zaciszu laboratoriów i warsztatów, a to właśnie dzięki nim nasz Uniwersytet jest podmiotem liczącym się w polskim środowisku społeczno-gospodarczym.

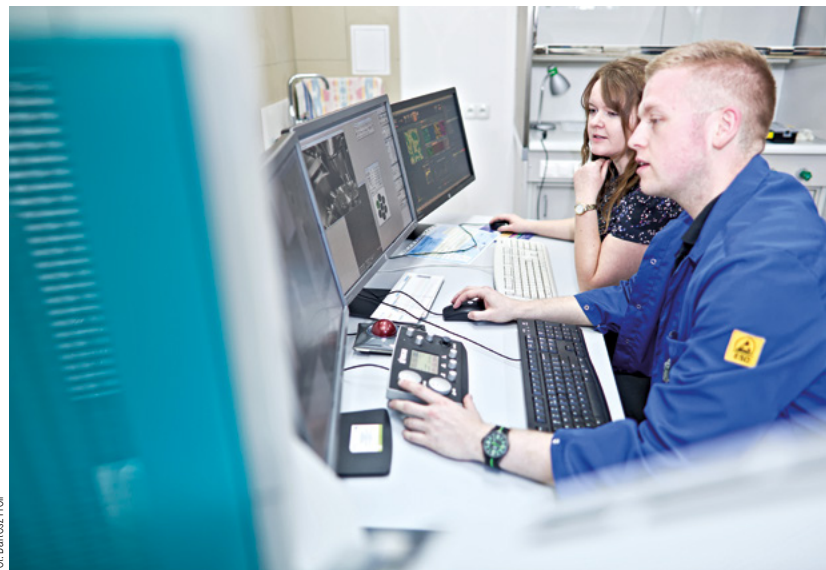
W związku z potrzebą informowania o badaniach prowadzonych na UMCS rozpoczynamy w „Wiadomościach Uniwersyteckich” nowy cykl publikacji pt. „Twarze komercjalizacji”. Jego celem jest uchylenie drzwi do laboratoriów oraz prezentacja indywidualności i zespołów badawczych UMCS. W kolejnych

numerach będziemy prezentowali osoby i zespoły, przedstawiając ich aktualne badania, patenty i nowe pomysły wspierające praktykę gospodarczą.

W 2025 r. planujemy także uruchomienie kilku nowych inicjatyw wspierających komercjalizację. Jedną z nich jest rozwój koncepcji „Otwartego Laboratorium Wirtualnego UMCS”, które będzie wspierało i promowało kompetencje i bazę infrastrukturalną naszych zespołów badawczych w kraju i za granicą oraz wspierało naukowców z zagranicy zamierzających realizować wspólne projekty z wykorzystaniem aparatury badawczej UMCS. Planujemy zintensyfikowanie szkoleń w zakresie komercjalizacji, uruchomienie funduszu załączkowego wspierającego innowacyjne projekty, poszerzenie działalności spółki celowej Synergia UMCS i nowelizację przepisów komercjalizacyjnych na UMCS. W połowie 2025 r. wystartuje Inkubator Rozwoju ZUL (konsorcjum UMCS, Politechniki Lubelskiej, Uniwersytetu Medycznego i Uniwersytetu Przyrodniczego). Projekt (program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027, ok. 12,5 mln zł) ma na celu stworzenie kompleksowego programu wspierającego naukę i współpracę z biznesem.

Zachęcam Państwa do śledzenia naszej aktywności badawczej i komercjalizacyjnej. W nowym roku życzę wielu innowacyjnych pomysłów oraz dalszego rozwoju osobistego i zawodowego.

Zbigniew Pastuszak

Fot. Barbara Proń

W UMCS o umiędzynaradawianiu szkolnictwa wyższego

5 grudnia odbyła się międzynarodowa konferencja „Studenci zagraniczni w Lublinie – potencjał doświadczeń i nowe perspektywy”, zorganizowana przez Instytut Stosunków Międzynarodowych (ISM), Wydział Politologii i Dziennikarstwa i funkcjonującą w strukturze ISM, jedyną na polskich uczelniach wyższych, Pracownię Umiędzynarodowienia Szkolnictwa Wyższego. Współorganizatorami byli: Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów, Centrum Współpracy Międzynarodowej oraz Urząd Miasta Lublin. Spotkanie zostało przygotowane na zlecenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach zadania o nazwie takiej jak tytuł konferencji. Obejmuje ono, oprócz wymienionej konferencji, wydanie w językach polskim i angielskim monografii na temat studentów zagranicznych w Lub-

linie. W wydarzeniu stacjonarnie uczestniczyło ponad 120 osób, z live streamingu skorzystały 453 osoby z Polski i 51 osób z Ukrainy. Lublin i UMCS nieprzypadkowo zostały wybrane na miejsce realizacji wymienionego zadania. Lublin jako miasto akademickie wyróżnia się najwyższym w Polsce, wynoszącym 15,32% wskaźnikiem umiędzynaradawiania studentów (8788 studentów zagranicznych na ogólną liczbę 57 370 studiujących). Doceniono także wyróżniające się osiągnięcia UMCS.

Celem konferencji była diagnoza dotychczasowych doświadczeń i wymiana dobrych praktyk uczelni lubelskich w odniesieniu do etapów relacji ze studentami zagranicznymi.

Na program konferencji i jednocześnie tematy do dyskusji złożyły się cztery sesje: „Szanse, wyzwania i zagro-

Fot. Bartosz Proff

Od wielu lat w sferze dydaktycznej podejmujemy wyzwanie, jakim jest szeroko rozumiana internacjonalizacja. Wyraźnie zmieniają się trendy i uwarunkowania ogólnooświatowe z tym związane, dlatego cieszę się, że w programie konferencji nie zabrakło różnorodnych wątków tematycznych. (...) Lublin nieprzypadkowo został wybrany na miejsce konferencji – chodzi nie tylko o jego położenie geograficzne, ale przede wszystkim doświadczenia całego akademickiego Lublina w kwestii umiędzynarodowienia sfery dydaktycznej. Wskaźnik umiędzynarodowienia studenckiego przekracza bowiem w naszym mieście 15% i jest jednym z najwyższych w skali kraju. (...) To duże wyzwanie, jeśli chodzi o organizację toku studiów, ale jednocześnie dobra perspektywa rozwojowa zarówno dla uczelni, jak i dla władz Lublina i regionu.

Prof. dr hab. Radosław Dobrowolski – rektor UMCS

Umiejdzynarodowienie uczelni ma wiele płaszczyzn, stanowi obszar, który nieustannie się zmienia. Wiele słów już dzisiaj padło na temat ważności tego procesu, ale musimy się przyjrzeć pewnym jego aspektom (...). Lublin jest miastem, które dynamicznie się zmienia, miastem akademickim o unikalnych osiągnięciach, jeśli chodzi o umiejdzynarodowienie. Sukcesy z tym związane to efekt pewnej przemyślanej i ściśle realizowanej strategii, współpracy pomiędzy naszymi lubelskimi uczelniami, ale również – i to musimy wyraźnie podkreślić – z Urzędem Miasta. W umiejdzynarodowieniu potrzebna jest nić porozumienia (...).

Prof. dr hab. Dorota Kołodyńska –
prorektor ds. studentów i jakości kształcenia UMCS

żenia związane z pozyskiwaniem studentów zagranicznych”, „Wsparcie dla studentów zagranicznych”, „Wkład studentów, absolwentów i kadry zagranicznej w rozwój miasta i regionu”, „Międzynarodowa współpraca akademicka w globalnej i europejskiej przestrzeni edukacyjnej i badawczej – doświadczenia i nowe perspektywy”. Taka struktura tematów odzwierciedlała świadomy zamysł dyskusji o umiejdzynaradawianiu szkolnictwa wyższego w Polsce – z odwołaniem się do przykładu Lublina jako złożonego, dynamicznego, wieloetapowego procesu z aspiracją (na ile to było możliwe) do całościowego jego ujęcia. Temu też służył dobór mówców (33 osoby), którymi byli rektorzy i prorektorzy lubelskich, polskich i ukraińskich uczelni, przedstawiciele MNiSW z podsekretarzem stanu prof. dr hab. Andrzejem Szeptyckim, przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, osoby reprezentujące polskie i międzynarodowe stowarzyszenia i fundacje zajmujące się umiejdzynaradawianiem szkolnictwa wyższego, struktury wojewódzkie i samorządowe miasta Lublin, a także liczni praktycy umiejdzynaradawiania z UMCS oraz innych lubelskich i polskich uczelni. Świadomie łączyły refleksję akademicką z doświadczeniem praktyków.

W czasie dyskusji, będącej wkładem do ogólnopolskiej debaty na temat umiejdzynaradawiania szkolnictwa wyższego, skoncentrowano się na szansach, wyzwaniach oraz zagrożeniach dla tego procesu. Zgodzono się, że umiejdzynaradawianie nie jest celem samym w sobie, lecz czynnikiem zmiany szkolnictwa wyższego w Polsce funkcjonującego w europejskiej i globalnej przestrzeni edukacyjnej i badawczej. W tym kontekście jakość narodowej misji uczelni wyższych wymaga ich międzynarodowego usieciowienia i takiej jakości badań i kształcenia, która umożliwi sprostanie konkurencji globalnej. Jest

Fot. Bartosz Profil

Fot. Michał Piłat

Fot. Bartosz Profil

Fot. Bartosz Pol

Fot. Michał Piłat

Fot. Michał Piłat

Pierwszym wyzwaniem jest zjawisko mobilności studentów, która nie wynika z potrzeb edukacyjnych. Dwie największe grupy, które mamy w Polsce, to są studenci z Ukrainy i Białorusi i część z nich przyjechała do Polski z powodów pozanaukowych, dlatego że sytuacja polityczna w Białorusi i wojna w Ukrainie zmusiły ich do wyjazdu. To wymaga innej oferty oraz innej działalności w kontekście rekrutacji studentów, a potem innego ich wspierania (...). Mamy też narastający napływ studentów z krajów Globalnego Południa, w szczególności z Chin (...). I trzecia sprawa – członkostwo w Unii Europejskiej. Jesteśmy częścią UE i to jest dla nas potencjalnym atutem, dlatego że studenci z innych państw UE mogą do nas przyjeżdżać łatwiej niż ci spoza wspólnoty, ale jednocześnie musimy na tym rynku europejskim konkurować. I biorąc pod uwagę statystyki, to tych studentów z krajów europejskich nie mamy przesadnie dużo, a chcielibyśmy, żeby było ich więcej.

Prof. dr hab. Andrzej Szeptycki –
podsekretarz stanu w MNiSW

czynnikiem doskonałości badawczej i edukacyjnej, prestiżu instytucjonalnego i indywidualnego, niezbywalnym elementem indywidualnych ścieżek rozwoju naukowego.

Zwrócono także uwagę na zagrożenia i słabości umiędzynaradawiania szkolnictwa wyższego w Polsce i Lublinie. Zaliczono do nich politykę wizową i fakt, że nasze państwo w sprawie studentów zagranicznych nie mówi jednym głosem, co wykorzystuje konkurencja międzynarodowa. Niepokojący jest utrzymujący się podział 14:13 UE w sprawach badań i edukacji z grupą państw „drugiej kategorii” w naszej części Europy oraz zmiany globalnego systemu międzynarodowego. Ciągłe wyzwaniem jest wielokulturowość studentów zagranicznych, a istotną słabością kontakty z absolwentami. Zwrócono uwagę na niewykorzystany potencjał współpracy z partnerami w regionie Europy Środkowej.

Z zainteresowaniem i uznaniem spotkał się „lubelski model” umiędzynaradawiania szkolnictwa wyższego. Zgodnie z nim jest to proces wieloetapowy (kandydat, student, absolwent), odzwierciedlający tożsamość badań i kształcenia, realizowany z uwzględnieniem szerszego kontekstu samorządowego, społecznego oraz priorytetów państwa. W Lublinie jako mieście kompetencji wschodnich ważna jest współpraca z partnerami z Ukrainy.

Więcej informacji na temat planowanej publikacji konferencyjnej, materiał wideo oraz streaming z wydarzenia dostępne są na stronie internetowej <https://studenci-zagraniczni.umcs.pl>.

*Marek Pietraś
Ewelina Panas*

Konferencja „Filozofia w UMCS”

W ramach obchodów jubileuszu 80-lecia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej 6 grudnia Instytut Filozofii zorganizował konferencję pt. „Filozofia w UMCS – pierwsze pokolenia, badania, tradycja”. Spotkanie miało miejsce w auli Wydziału Filozofii i Socjologii, która otrzymała imię prof. dr. hab. Narcyza Łubnickiego – jednego z profesorów organizujących Uniwersytet w 1944 r. Uroczystego odsłonięcia tablicy upamiętniającej patrona auli dokonał rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski. Wyświetlony został film dokumentalny prezentujący sylwetkę prof. Łubnickiego.

Organizatorem konferencji był prof. dr hab. Marek Hetmański, który przewodniczył jej obradom. Złożyły się na nią referaty prezentujące sylwetkę i dorobek naukowy pierwszych dwóch pokoleń filozofów z UMCS, m.in. samego Narcyza Łubnickiego, Ludwika Flecka, Stefana Harasska, Tadeusza Marguła, Andrzeja Nowickiego, Leona Koja, Zdzisława Cackowskiego, Zdzisława Czarneckiego, Stanisława Jedyńaka, Andrzeja Zachariasza, Stefana Symotiuka i Jadwigi Mizińskiej.

W trakcie konferencji podkreślano znaczącą rolę prof. Łubnickiego w dziedzinie logiki, metodologii nauk, historii filozofii, antropologii filozoficznej, a także w promowaniu licznej kadry naukowej, nierzadko kontynuującej problematykę badawczą swojego Mistrza, kultywującej jego postawę życiową i filozoficzną. Wspomniano życzliwość prof. Łubnickiego dla ludzi, którą łączył z postawą krytyczną wobec absolutystycznych systemów filozoficznych i politycznych – naprzeciw nich z kolei stawiał wymagania racjonalnej argumentacji i uzasadniania głoszonych tez.

Prof. Narcyz Łubnicki tematy swojej filozofii oraz światopogląd społecznie zaangażowanego filozofa i etyka sformułował jeszcze przed II wojną światową w trakcie studiów i pracy w Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie i Łodzi. Stopień doktora uzyskał w 1929 r. w Sorbonie. Czas okupacji spędził w Warszawie, Łodzi i pod Lublinem, prowadząc tajne nauczanie młodzieży. Od 1944 r. organizował struktury Uczelni – biblioteki, seminaria oraz sekcje filozoficznego nauczania dla studentów wszystkich kierunków studiów w Uniwersytecie. Stworzył w Lublinie Polskie Towarzystwo Filozoficzne. W latach 1962–1965 był prorektorem UMCS, zaś w 1982 r. otrzymał tytuł doktora *honoris causa* UMCS.

Obecnie w Uniwersytecie pracuje już piąte pokolenie filozofów, z których wielu nawiązuje w swoich badaniach do dorobku Mistrza.

Marek Hetmański

VI Dzień Jakości Kształcenia za nami

Już po raz szósty na naszym Uniwersytecie zostało zorganizowane wyjątkowe wydarzenie – Dzień Jakości Kształcenia. Tym razem odbyło się pod hasłem „Indywidualizacja procesu kształcenia”.

Wszyscy zainteresowani m.in. edukacją, dydaktyką, poziomem i jakością kształcenia spotkali się 4 grudnia na Wydziale Biologii i Biotechnologii, aby dyskutować, dzielić się doświadczeniami, wzbogacić swoją wiedzę oraz wziąć udział w interesujących wykładach i warsztatach.

Wydarzenie otworzyła prorektor ds. studentów i jakości kształcenia prof. dr hab. Dorota Kołodyńska, która przywitała obecnych słowami:

„Wiem, że są dziś z nami entuzjaści i miłośnicy dydaktyki. To bardzo cieszy. Ten rok się kończy, ale w 2025 r. przed nami wiele nowych wyzwań (...). Dzielicie się dziś spostrzeżeniami, ponieważ będziemy mówić o bardzo ważnym aspekcie – indywidualizacji procesu kształcenia (...). Uczmy się od siebie wzajemnie. UMCS jest uczelnią kompletną, w której dydaktyka jest dla nas niezwykle ważna.

Następnie głos zabrała dziekan Wydziału Biologii i Biotechnologii dr hab. Anna Matuszewska, prof. UMCS, która zaprezentowała m.in. historię jednostki i jej wieloletnią działalność. Opowiedziała też o ofercie kształcenia, organizowanych wydarzeniach (np. Nocy Biologów, Tygodniu Mózgu) i bazie dydaktycznej.

Wydarzenie zostało podzielone na dwie części. W pierwszej z nich Alicja Borzęcka-Szajner, dyrektor Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów, wygłosiła wykład pt. „»Uczelnie przyszłości« – prezentacja założeń projektu realizowanego w ramach Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego, Działanie 5.1 Innowacje społeczne, Oś V Innowacje społeczne”. Omówiła najważniejsze cele i plany dotyczące projektu, który zostanie zrealizowany w latach 2024–2028 w konsorcjum. Jego liderem jest Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, a partnerami 12 publicznych polskich uczelni, w tym UMCS. Dyrektor A. Borzęcka zauważyła, że:

„Głównym celem projektu jest wdrożenie innowacyjnego Modelu Edukacji Spersonalizowanej, opartego na autorskich projektach studentów w uczelniach różnego typu w celu przetestowania możliwości jego powszechnego zastosowania (...). Liczę na Państwa zaangażowanie w prace związane z jego realizacją. Naprawdę warto. Wiem, że wspólnymi siłami możemy wiele osiągnąć.

Następnie wystąpienie pt. „Ćwiczenia terenowe wyjściem naprzeciw preferencjom studentów” zaprezentowali dr Maciej Filipiuk i dr Karol Wagner z Katedry Zoologii i Ochrony Przyrody. Ostatni w tej części wykład wygłosił dr hab. Grzegorz Janusz, prof. UMCS – dyrek-

Fot. Michał Płatek

Fot. Michał Płatek

tor Instytutu Nauk Biologicznych, który opowiedział o nauczaniu projektowym w kształceniu współczesnego biologa.

W drugiej części wydarzenia głos zabrała dr Jolanta Rodzoś, prof. UMCS – dziekan Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej. Mówiła o studiach II stopnia na wydziale eksperymentalnym z różnych perspektyw. Natomiast o indywidualizacji procesu kształcenia od strony studentów opowiedział mgr Dawid Świsłak. Podczas spotkania miała także miejsce dyskusja pt. „Co uniwersytet ma do zaoferowania generacji Alfa?”, którą moderowała prof. Dorota Kołodyńska.

W ramach VI Dnia Jakości Kształcenia, oprócz interesujących wykładów i dyskusji moderowanej, odbyły się również warsztaty dla nauczycieli akademickich. Ich tematyka była zróżnicowana i dotyczyła m.in.: wspie-

rania uzdolnionych studentek i studentów (dr hab. Małgorzata Kuśpit, prof. UMCS); aktywnego przygotowania do zawodu nauczyciela jako przykładu personalizacji kształcenia z wykorzystaniem zasobów Muzeum Zoologicznego UMCS (dr Anna Maria Wójcik, prof. UMCS i dr Ewa Gajuś-Lankmer, prof. UMCS); indywidualizacji procesu nauczania poprzez autorskie narzędzia pracy (dr Liliana Węgrzyn-Odzioba); pozyskiwania wzoru na skuteczną edukację (dr Paweł Wojtanowicz).

Wzorem poprzednich edycji idea wydarzenia opierała się na wymianie dobrych praktyk poprzez udział w wykładach i warsztatach oraz dzielenie się doświadczeniami i interesującymi inicjatywami, tym razem z zakresu indywidualizacji procesu kształcenia.

Magdalena Wołoszyn-Mróż

Kolejna edycja Własnego Funduszu Stypendialnego

Stypendia w ramach ósmej edycji Własnego Funduszu Stypendialnego na UMCS zostały przyznane. 13 grudnia rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, prorektor ds. studentów i jakości kształcenia prof. dr hab. Dorota Kołodyńska oraz prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr hab. Wiesław Gruszecki wręczyli laureatom i laureatkom dyplomy z okazji przyznania stypendiów.

W roku akademickim 2024/2025 stypendium w wysokości 5000 zł otrzymało 21 osób, w tym 12 studentów i 9 doktorantów. Dofinansowanie będzie wypłacane w dwóch transzach: do końca grudnia 2024 r. i do końca czerwca 2025 r.

Własny Fundusz Stypendialny funkcjonuje na naszym Uniwersytecie od roku akademickiego 2016/2017.

Inicjatywa ma na celu dodatkowe wsparcie najbardziej uzdolnionych i pracowitych studentów oraz doktorantów, którzy aktywnie działają na różnych polach. Zasady przyznawania stypendiów w ramach WFS można znaleźć na stronie internetowej Uczelni.

Katarzyna Skątecka

Seminarium „Wyzwania i szanse zrównoważonego rozwoju Lubelskiego Węgla Bogdanka S.A.”

Wyzwania i szanse zrównoważonego rozwoju Lubelskiego Węgla Bogdanka S.A. w kontekście uwarunkowań środowiskowych i społeczno-gospodarczych były tematem seminarium zorganizowanego 18 grudnia przez Centrum Badań Zmian Klimatu i Środowiska UMCS (Centrum CeReClimEn) i LW Bogdanka.

Wydarzenie otworzył dr hab. Grzegorz Grzywaczewski, prof. UP, dyrektor Centrum CeReClimEn UMCS i przewodniczący Rady Naukowej ds. Ochrony Środowiska przy LW Bogdanka, który witając gości, przybliżył idee przyświecające organizatorom:

» Seminarium jest okazją do refleksji nad jednym z najważniejszych wyzwań współczesności, czyli zrównoważonym rozwojem, szczególnie w kontekście sektora węgla kamiennego w Polsce. Będziemy rozmawiać o wpływie tego sektora na środowisko oraz wyzwaniach, jakie stoją przed nami w obliczu zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych. (...) Dla Centrum CeReClimEn, którego mam przyjemność być dyrektorem, niezwykle istotne jest podejmowanie badań dotyczących wpływu zmian klimatycznych na społeczeństwo i gospodarkę. Współpraca z Bogdanką umożliwia nam spojrzenie na te wyzwania nie tylko z perspektywy ekologicznej, ale również społecznej.

Prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, rektor UMCS, wyraził nadzieję, że

» konferencja przyniesie kompromisowe rozwiązania dla procesu wydobywczego, eksploatacji górniczej w niezwykle cennym przyrod-

niczo obszarze, jakim jest Polesie Lubelskie, a w bliskim sąsiedztwie także Poleski Park Narodowy. (...) Zwróćcie Państwo uwagę, że słowo problem nie pojawia się w tytule seminarium. Mówimy o wyzwaniach, które powinniśmy poprzez dialog i dzięki wzajemnemu zrozumieniu wspólnie pokonywać, stosując zasady zrównoważonego rozwoju.

Gościem seminarium i jednym z prelegentów był prof. dr hab. Krzysztof Galos, podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, główny geolog kraju. W swoim wystąpieniu podkreślił:

» W tytule seminarium jest wszystko, o czym chcemy rozmawiać. To nie tylko wyzwania, ale też szanse związane z działalnością wydobywczą, która jest trudna i wymagająca od strony środowiskowej. Dlatego tak ważne jest zrównoważone podejście, uwzględniające zarówno potrzeby w zakresie środowiska i jego ochrony, jak i wyzwania natury gospodarczej i społecznej. Sztuką jest znalezienie tego złotego środka. (...)

Prof. Galos wskazał także, że działalność LW Bogdanka w zakresie zrównoważonego rozwoju to przykład dobrych praktyk:

» Myślę, że w skali Polski podejście Bogdanki do tego tematu, przynajmniej dla mnie, dzięki podejmowanym przez firmę działaniom zmierza w kierunku wzorcowego. Tu przykładem jest choćby działająca przy spółce Rada Naukowa ds. Ochrony Środowiska, która pomaga wskazywać obszary, jeśli chodzi o środowisko i jego ochronę wymagające szczególnego zaopiekowania. Myślę, że gdyby tego

typu rozwiązania funkcjonowały przy wielu innych spółkach górniczych, to sam klimat dla działalności górniczej być może byłby trochę lepszy.

Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem. Zgromadziła przedstawicieli szkół wyższych, instytutów naukowych, parków narodowych i krajobrazowych, jednostek i organizacji zajmujących się ochroną środowiska oraz ekspertów ze środowiska samorządowego i gospodarczego.

Referaty plenarne wygłosili: prof. Krzysztof Galos pt. „Gospodarka Obiegu Zamkniętego na terenach górniczych – perspektywy i wyzwania zrównoważonego rozwoju” oraz prof. Grzegorz Grzywaczewski pt. „Funkcjonowanie Rady Naukowej ds. Ochrony Środowiska przy LW Bogdanka”. Obrady podzielono na bloki tematyczne obejmujące następujące zagadnienia:

- Woda i jej zagospodarowanie (zmiany stosunków wodnych otoczenia LWB, aspekty prawne zagadnienia);
- Różnorodność biologiczna (zmiany cennych siedlisk przyrodniczych otoczenia LWB z określeniem potencjalnego wpływu Spółki na ich kształtowanie oraz aktualny stan zachowania, przyczyny i skutki zmian zachodzących w strukturze wybranych gatunków fauny otoczenia LWB);
- Odpady wydobywcze;
- Uwarunkowania społeczne (zmiany krajobrazu oraz zagospodarowanie przestrzenne);
- Uwarunkowania gospodarcze.

Seminarium było odpowiedzią na aktualne wyzwania związane z transformacją energetyczną i ochroną środowiska oraz okazją do omówienia kluczowych kwestii dotyczących sektora węgla kamiennego w Polsce, wpływu na środowisko, a także wyzwań związanych z jego rozwojem w kontekście zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych. Wydarzenie stworzyło możliwość wymiany wiedzy, doświadczeń oraz wskazania możliwości zrównoważonego rozwoju w kontekście przemian energetycznych w Polsce.

Podczas spotkania odbyło się posiedzenie Rady Naukowej ds. Ochrony Środowiska przy LW Bogdanka. Zostały również rozdane nagrody w ramach cyklu edukacyjnego „Bogdanka Blisko Natury”, organizowanego wspólnie z „Kurierem Lubelskim”.

Ewa Kawałko-Marczuk

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

Koncert świąteczny

Koncert świąteczny spiął piękną klamrą rok jubileuszu 80-lecia UMCS. 19 grudnia wspólnota akademicka naszej Uczelni zgromadziła się w Sali Widowiskowej Akademickiego Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka, by wysłuchać tradycyjnych kołęd i pastorałek, a także złożyć sobie bożonarodzeniowe życzenia.

Wydarzenie rozpoczął wyjątkowy film zrealizowany przez Telewizję Akademicką TV UMCS, ukazujący najważniejsze momenty jubileuszu. Była to krótka podróż przez bogaty program obchodów, podczas których nauka spotkała się ze sztuką. Zobaczyliśmy fragmenty inspirujących wydarzeń, poruszających występów artystycznych i podniosłych chwil z życia Uczelni.

Następnie rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski podziękował członkom społeczności akademickiej za liczną obecność w tym szczególnym dniu i miejscu. Nie zabrakło także słów wdzięczności za zaangażowanie w obchody jubileuszu Uczelni:

» Podziękowania należą się wszystkim osobom, które przyczyniły się do tego, żeby święto uniwersyteckie rozłożone na cały rok wypadło godnie i wspaniale; żeby było o nim głośno w przestrzeni medialnej – nie tylko tej lubelskiej i krajowej, ale również, jestem co do tego przekonany, w wymiarze międzynarodowym. Bardzo serdecznie dziękuję za Waszą pracę i aktywność, za to, że swoją pasję przelaliście na sferę organizacyjną związaną ze znakomitym przygotowaniem różnych wydarzeń na styku nauki, dydaktyki, kultury i promocji.

Fot. Barisze Profil

Świąteczne spotkanie w Chatce Żaka było także okazją do wręczenia kolejnych medali 80-lecia UMCS. Otrzymali je: przewodniczący komitetu ds. obchodów prof. dr hab. Jan Pomorski, członkowie Rady Uczelni: Radosław Janik, dr Adam Szot i Andrzej Rutkowski, a także archeolog i popularyzator nauki prof. dr hab. Andrzej Kokowski.

Na scenę zaproszony został również zastępca prezydenta Lublina Mariusz Banach, który podkreślił:

» My świętujemy w jednej rodzinie. 80-lecie Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej było naszym wspólnym świętem i mieszkańcy Lublina tak to odbierali, za co bardzo Państwu dziękujemy.

Miłym akcentem było przekazanie przez wiceprezydenta na ręce prof. dr hab. Urszuli Bobryk nagrody okolicznościowej z okazji 75-lecia Chóru Akademickiego UMCS im. Jadwigi Czerwińskiej.

Później sceną zawładnęli artyści. W klimat świąt wprowadził zebranych Chór Akademicki UMCS, wykonując kołędy i słynny utwór *Szczedryk*. W dalszej części wydarzenia Big Band UMCS pod kierownictwem mgr. szt. Adama Jarzmika wykonał kilka skocznych pastorałek, w których kunszt muzyczny pokazali studenci i pracownicy Instytutu Muzyki. Wystąpili soliści: dr szt. Anna Michałowska-Kotynia, mgr szt. Marcelina Gawron, Joanna Skowyra, Adrian Litewka oraz kilkunastoosobowy zespół wokalny.

Po koncercie nadszedł czas na życzenia i tradycyjne dzielenie się opłatkiem. Ze sceny kilka ciepłych słów do wspólnoty akademickiej skierowali rektor prof. Radosław Dobrowolski, przewodnicząca Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów Aleksandra Misiak oraz duszpasterz akademicki ks. Konrad Żyśko. Prof. Dobrowolski podkreślił:

» Święta Bożego Narodzenia to czas, który powinniśmy poświęcić naszym najbliższym. Pragnę Państwu życzyć dużo ciepła i radości wynikających z przebywania w gronie rodziny i przyjaciół, a także czerpania samego dobra ze wspólnych rozmów. Na czas poświąteczny, związany z nadchodzącym wielkimi krokami nowym rokiem, życzę, żebyśmy zachowali w sobie ten optymizm i szczęście, by niezmiennie budować wspólnotę akademicką UMCS, tak pięknie zaakcentowaną w roku jubileuszowym.

Katarzyna Skątecka

Fot. Michał Płan

UMCS dla Dziennego Ośrodka Adaptacyjnego dla Dzieci i Młodzieży z Niepełnosprawnością Inteluktualną

Społeczność akademicka naszego Uniwersytetu wielokrotnie już udowodniła, że ma otwarte serca i potrafi pomagać potrzebującym. W 2024 r. (podobnie jak w roku poprzednim) pracownicy, doktoranci, studenci i absolwenci UMCS aktywnie zaangażowali się w Świąteczną Zbiórkę Ogólnouniwersytecką, aby wesprzeć podopiecznych Dziennego Ośrodka Adaptacyjnego dla Dzieci i Młodzieży z Niepełnosprawnością Inteluktualną przy ul. Poturzyńskiej 1 w Lublinie. Zbiórka darów trwała do 17 grudnia.

DOA od 1988 r. wspiera rodziny poprzez objęcie ich niepełnosprawnych dzieci rewalidacją i specjalistyczną opieką. W ośrodku terapię prowadzą zaangażowani pracownicy: logopeda, psycholog, oligofrenopeda, fizjoterapeuta, terapeuta. Placówka pomaga dzieciom i młodzieży m.in. z: zespołem Downa, mózgowym porażeniem dziecięcym, autyzmem, epilepsją, niedosłyszającym, niewidomym oraz z nietypowymi zespołami wrodzonych wad genetycznych.

Pracownicy Ośrodka w swojej pracy wykorzystują elementy wielu różnych metod, m.in. ruchu rozwijające-

go Weroniki Sherborne, porannego kręgu, programów aktywności i komunikacji wg Knillów. Stosują także komunikację alternatywną i wspomagającą AAC. Podopieczni mają zapewnione usługi bytowe, pielęgniarskie, specjalistyczną opiekę, terapię psychologiczną oraz niezbędną rehabilitację leczniczą i muzykoterapię.

Tegoroczną Świąteczną Zbiórkę Ogólnouniwersytecką koordynowały wspólnie zespoły Centrum Prasowego i Centrum Promocji. Zebraliśmy to, czego DOA potrzebuje najbardziej, czyli środki do pracy i codziennego funkcjonowania – artykuły chemiczne, środki czystości i do dezynfekcji, a także różnego rodzaju materiały do terapii zajęciowej (plastyczne, artystyczne, do aromaterapii). Zebrane dary zostały zapakowane jako świąteczne paczki i przekazane 23 grudnia podopiecznym DOA i ich rodzinom.

Dziękujemy społeczności akademickiej Uczelni za zaangażowanie w zbiórkę, hojność i wielkie serca. Kolejny raz pokazaliśmy, że niezwykle ważna jest dla nas idea społecznej odpowiedzialności uczelni.

Magdalena Wołoszyn-Mróz

VII Wojewódzki Turniej o Puchar Rektora UMCS „Boccia 2024”

3 grudnia, w Międzynarodowym Dniu Osób z Niepełnosprawnościami, w Centrum Kultury Fizycznej odbył się VII Wojewódzki Turniej o Puchar Rektora UMCS „Boccia 2024”. Zgromadził aż 78 zawodników z różnych ośrodków i instytucji, którzy rywalizowali w kategoriach: dzieci i młodzież oraz open.

W zawodach uczestniczyły drużyny z województwa lubelskiego, które reprezentowały: Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Lublinie, Dom Pomocy Społecznej w Matczynie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kozicach Dolnych, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Firleju, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niesłyszącej i Słabo Słyszącej im. Jana Pawła II w Lublinie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Lublinie, Szkołę Podstawową Specjalną nr 26 w Lublinie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 w Lublinie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. prof. Zofii Sękowskiej w Lublinie, Warsztaty Terapii Zajęciowej „Misericordia”, Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo w Lublinie, Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Nałęczowskim Stowarzyszeniu Charytatywnym, Integracyjne Centrum Sportu i Rehabilitacji „Start” w Lublinie, Środowiskowy Dom Samopomocy „Absolwent” w Lublinie, Fundację Akademii Odkrywców Sportu UMCS oraz Zrzeszenie Studentów Niepełnosprawnych „Alter Idem” UMCS.

Podczas ceremonii otwarcia głos zabrali przedstawiciele Uczelni oraz lokalnych instytucji wspierających osoby z niepełnosprawnościami: dr Tomasz Bielecki, prof. UMCS (dyrektor CKF), Joanna Olszewska (dyrektor Wydziału ds. Osób Niepełnosprawnych Urzędu Miasta Lublin), dr hab. Anna Prokopiak, prof. UMCS (kierownik Katedry Psychopedagogiki Specjalnej Instytutu Pedagogiki), Małgorzata Batorska (przewodnicząca Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Lublinie); Monika Sobolewska-Jaksim (Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Wsparcia Psychologicznego) oraz sędziowie główni zawodów i koordynatorzy wydarzenia: Piotr Jasiulewicz i Tomasz Borkowski z CKF.

Zawody w kategorii dzieci i młodzież zakończyły się następującymi wynikami:

- I miejsce: Szkoła Podstawowa Specjalna nr 26 w Lublinie (Patryk Góra, Jagoda Kuśmierczuk, Hubert Sieńczyk);
- II miejsce: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. prof. Zofii Sękowskiej w Lublinie (Marcin Michnio, Julia Głuch, Michał Cereszko);
- III miejsce: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Jana Pawła II w Lublinie (Łukasz Fornal, Alisa Portianin, Paula Rydzewska);
- IV miejsce: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kozicach Dolnych (Julia Matysiak, Kamil Kochalski, Patryk Bernecki).

Fot. Michał Piat

Fot. Michał Piat

W kategorii open triumfowali:

- I miejsce: Zrzeszenie Studentów Niepełnosprawnych „Alter Idem” UMCS (Maria Sędyka, Daniel Banaszek, Piotr Tomasik);
- II miejsce: Warsztaty Terapii Zajęciowej „Misericordia” (Malwina Macieńko, Bartosz Gil, Dariusz Tomczyk);
- III miejsce: Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Nałęczowskim Stowarzyszeniu Charytatywnym (Dawid Araucz, Aleksandra Staniak, Paweł Wrześniewski);
- IV miejsce: Fundacja Akademia Odkrywców Sportu UMCS (Zbigniew Ulewicz, Michał Pastwa, Katarzyna Augustynowicz).

Uczestnicy otrzymali nagrody rzeczowe, pamiątkowe medale oraz dyplomy, które wręczyli m.in. prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS oraz dyrektor CKF dr Tomasz Bielecki, prof. UMCS. Zwycięzcy w każdej kategorii zostali uhonorowani pucharami.

Atmosfera wydarzenia była wyjątkowa – radość, uśmiech i sportowy duch były widoczne na każdym

kroku. Organizatorzy podkreślali, że choć na podium znalazły się konkretne zespoły, to w turnieju wszyscy byli zwycięzcami. Rozgrywki przebiegały w duchu fair play, a dla wielu zawodników była to niezapomniana przygoda i motywacja do dalszego rozwoju.

Sukces wydarzenia nie byłby możliwy bez zaangażowania wolontariuszy – uczniów VI Liceum Ogólnokształcącego im. Hugona Kołłątaja w Lublinie, studentów UMCS oraz członków ZSN „Alter Idem”. Organizatorzy dziękują wszystkim, którzy pomogli w organizacji zawodów.

VII Wojewódzki Turniej „Boccia 2024” odbył się pod patronatem honorowym rektora UMCS prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego. Organizatorem wydarzenia było Centrum Kultury Fizycznej UMCS we współpracy ze Zrzeszeniem Studentów Niepełnosprawnych „Alter Idem”, Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Wsparcia Psychologicznego UMCS oraz Fundacją Akademii Odkrywców Sportu UMCS.

Piotr Jasiulewicz

Uroczyste promocje doktorskie

18 grudnia w Auli Uniwersyteckiej miała miejsce wyjątkowa uroczystość – promocje doktorów i doktorów habilitowanych.

Podczas wydarzenia 6 osób uzyskało stopień naukowy doktora habilitowanego i tym samym UMCS osiągnął liczbę 1365 doktorów habilitowanych wypromowanych w swojej 80-letniej historii. W tej grupie pracowników rozwój jest najbardziej ceniony, ponieważ doktorzy habilitowani powiększają kadrę samodzielnych pracowników nauki, a to potwierdza rangę naukową i prawidłowy rozwój naszej Uczelni.

Drugim elementem świadczącym o rozwoju naukowym w uniwersytecie są wyniki w zakresie kształcenia doktorów. W czasie uroczystości wypromowanych zostało ich 47. Tym samym dorobek UMCS od początku jego istnienia osiągnął liczbę 4873 doktorów. Promocje doktorskie stanowią końcowy i satysfakcjonujący

Fot. Michał Płak

akcent wieloletniego trudu doktorów, opieki naukowej promotorów i życzliwej troski wielu ogniw instytucjonalnych Uczelni.

Zgodnie z tradycją akademicką uroczyste ślubowanie odbyło się w języku łacińskim. O oprawę muzyczną uroczystości zadbał Chór Instytutu Muzyki pod dyktando prof. dr. hab. Małgorzaty Nowak.

Magdalena Wołoszyn-Mróz

Podziękowanie za wsparcie akcji „Rodacy Bohaterom 2024”

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie jest jedną z dwóch uczelni w kraju i zarazem jedyną lubelską uczelnią publiczną, która od 2014 r. uczestniczy w akcji „Rodacy Bohaterom” zainicjowanej przez Stowarzyszenie Odra-Niemen z Wrocławia. Organizuje zbiórki darów m.in. dla kombatantów I i II Konspiracji, pedagogów, działaczy społecznych, seniorów opozycji antykomunistycznej czasów PRL i Polaków zesłanych na Sybir, mieszkających w kraju i za granicą.

W 2024 r. zbiórka na UMCS trwała od 18 listopada do 16 grudnia w Stołówce Akademickiej „Trójka”, a także na Wydziałach: Matematyki, Fizyki i Informatyki, Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej oraz Pedagogiki i Psychologii. W ramach akcji zebrano 16 paczek z produktami spożywczymi i artykułami chemii gospodarczej oraz listy i kartki z życzeniami świątecznymi. Paczki zostały przekazane w dn. 18–20 grudnia m.in. przez Władysława Maławskiego – prezesa Zarządu Lubelskiego Oddziału Stowarzyszenia Odra-Niemen – lubelskim kombatantom i osobom represjonowanym z 27. Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej i Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych.

Studenci I roku pedagogiki oraz I roku pedagogiki resocjalizacyjnej pod kierownictwem dr Anny Bieganowskiej-Skóry wykonali własnoręcznie około 50 kartek z życzeniami świątecznymi.

„Przygotowując kartki, pisząc życzenia, studenci wcieliili w życie stale obecną na naszych zajęciach definicję, że kultura języka to nie tylko poprawność ortograficzna czy gramatyczna, ale też, a może przede wszystkim nasza spuścizna dziejowa: część naszej historii, kultury osobistej i kultury narodu

– podkreśliła Pani Doktor.

W ogólnouczelnianej zbiorce dla kombatantów od wielu lat uczestniczą Stołówka Akademicka „Trójka” oraz Przedszkole nr 46 w Lublinie. Mgr Magdalena Zawadzka, kierowniczka „Trójki”, stwierdziła:

„Angażujemy się w akcję „Rodacy Bohaterom” z głębokim przekonaniem, że wartości, które chcemy przekazać studentom, będą im towarzyszyć przez całe życie. W dzisiejszym, coraz bardziej podzielonym świecie szczególnego znaczenia nabierają relacje międzyludzkie, przyjaźń, pamięć o przeszłości, rodzina i nasze korzenie. To właśnie pamięć o tych wartościach często kieruje nasze myśli ku Kresom.

Mgr Maja Koguc, nauczycielka i wychowawczyni z przedszkola dodała:

„Grudzień to czas obdarowywania. Od kilku lat nasze przedszkolaki z radością obdarowują nieznanym im osobiście bohaterów. Poznajemy nie tylko symbole narodowe, ale co ważniejsze, staramy się zrozumieć wartość Ojczyzny i uczymy się doceniać jej rolę dla każdego człowieka. Jest to ważne szczególnie teraz, gdy w grupach

Fot. Maja Koguc

Archiwum prywatne Złoty Bogdan

mamy również dzieci ukraińskie. Pojęcia takie jak patriotyzm, bohaterstwo, obrona Ojczyzny i troska o bliskich są niezwykle istotne. Wychowanie przedszkolne to subtelna pomoc dorosłych w odkrywaniu świata przez dzieci¹.

W 2024 r. mija 10-lecie współpracy Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie ze Stowarzyszeniem Odra-Niemen we Wrocławiu. W tym czasie nasza społeczność akademicka zebrała ponad 300 paczek z żywnością i chemią gospodarczą oraz aktywnie uczestniczyła w spotkaniach z kombatantami. W murach Uczelni gościli m.in.: śp. mjr Je-

¹ Więcej wypowiedzi uczestników akcji znajduje się na stronie: www.umcs.pl/pl/aktualnosc,38,umcs-bohaterom-podziekowanie-za-wsparcie-akcji-rodacy-bohaterom-2024-159323.chtm (dostęp: 2.01.2025).

rzy Aleksander Juszkiewicz ps. „Leliwa (1925–2016), śp. płk. inż. Mieczysław Banaczyk ps. „Sęp”, „Promienny” (1926–2020) i śp. mjr Jan Jabłonec ps. „Fiat” (1927–2021).

Dziękuję całej społeczności akademickiej UMCS oraz wszystkim, którzy okazali swoje wsparcie, zarówno materialne, jak i finansowe, w ramach akcji „Rodacy Bohaterom”². Jako Uczelnia tworzymy wspólnotę opartą na solidarności, która stanowi fundamenty naszego działania niezależnie od okoliczności, i to właśnie czyni nas wyjątkowymi.

Monika Baczewska-Ciupak

² Szczegółowe informacje o zbiórce można znaleźć na stronie: www.umcs.pl/aktualnosc,38,umcs-bohaterom-swiateczna-zbiorka-darow-do-16-xii,157354.chtm (dostęp: 2.01.2025).

Akademicki Jarmark Świąteczny 2024

16 grudnia odbył się Akademicki Jarmark Świąteczny – wyjątkowe wydarzenie dedykowane mieszkańcom Lublina, a w szczególności całej społeczności UMCS.

Stoiska przygotowane na Wydziale Ekonomicznym wypełniły się wyjątkowymi ozdobami świątecznymi, pierniczkami i kartkami okolicznościowymi przygotowanymi przez studenckie koła naukowe i zaproszonych gości.

To wszystko w szczytnym, charytatywnym celu – wsparcia fundacji i stowarzyszeń działających na obszarze Lublina, integracji społeczności akademickiej oraz zapoznania z działalnością społeczności sąsiedzkich. Podczas wydarzenia wspieraliśmy zbiórkę na rzecz Dziennego Ośrodka Adaptacyjnego dla Dzieci i Młodzieży z Niepełnosprawnością Intelktualną w Lublinie.

Do udziału w jarmarku zostali zaproszeni m.in.: Lubelskie Hospicjum dla Dzieci im. Małego Księcia, Dom Dziecka im. Janusza Korczaka w Lublinie, Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt, Lubelskie Sploty, Fundacja ALPHA, Środowiskowy Dom Samopomocy Roztocze oraz studenckie koła naukowe, organizacje i jednostki UMCS.

Fot. Michał Płata

Akademicki Jarmark Świąteczny jest organizowany przez Centrum Promocji i realizowany w ramach Festiwalu Bożego Narodzenia Urzędu Miasta Lublin. Współorganizatorami są: Studenckie Koło Naukowe Informatyków, Studenckie Koło Naukowe Chemików „Bioaktywni”, Studenckie Koło Naukowe „G45”, Studenckie Koło Naukowe Public Relations. Partnerami wydarzenia są: Ogród Botaniczny UMCS, Centrum Kultury Fizycznej UMCS, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Lublin oraz Zarząd Dróg i Transportu Miejskiego w Lublinie. Patronat medialny zapewniły Akademickie Radio Centrum i lublinews.pl.

Justyna Stępniaik

Fot. Michał Piat

Fot. Michał Piat

Spotkanie noworoczne w Chatce Żaka

Spółeczność akademicka naszej Uczelni tradycyjnie spotkała się w Akademickim Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka, by świętować rozpoczęcie nowego roku i złożyć sobie życzenia. 7 stycznia w Małej Sali Widowiskowej zgromadzili się przedstawiciele władz rektorskich, kanclerskich i kwestorskich, pracownicy naukowcy i administracyjni, studenci i doktoranci naszej Uczelni oraz zaproszeni goście. Wydarzenie było także okazją do podsumowania jubileuszu 80-lecia Uniwersytetu.

Zebranych przywitał rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski. Nawiązał do uroczystych obchodów 80-lecia i podziękował społeczności akademickiej za zaangażowanie:

„Miniony rok był dla naszej Uczelni wyjątkowy i obfitował w liczne wydarzenia naukowe, dydaktyczne i kulturalne, promujące naukę oraz Uniwersytet. Przypomnę, że był to rok jubileuszowy naszej Uczelni. Rozpoczęliśmy mocnym akcentem i spektakularnym koncertem w Filharmonii Lubelskiej, częścią artystyczną zakończyliśmy także nasze świętowanie w grudniu. Serdecznie dziękuję wszystkim osobom, które przyczyniły się do uświetnienia tego wyjątkowego jubileuszu.

Prof. Dobrowolski podkreślił również stabilną sytuację Uniwersytetu oraz podsumował dokonania kadry na różnych polach.

Symbolicznym momentem było wręczenie medalu 80-lecia rektorowi zaprzyjaźnionej Politechniki Lubelskiej prof. dr hab. inż. Zbigniewowi Paterowi za owocną współpracę w ramach Związku Uczelni Lubelskich. Warto bowiem przypomnieć, że od kilku lat nasz Uniwersytet

zacieśnia dobre relacje akademickie z lubelskimi uczelniami publicznymi i realizuje z nimi ciekawe projekty. Odbierając wyróżnienie, prof. Pater zaznaczył:

„Politechnika Lubelska jest niejako młodszą siostrą UMCS (...). Jak wracaliśmy do historii, bo nie tak dawno my z kolei obchodziliśmy 70-lecie, to okazywało się, że rzeczywiście nie mieliśmy nic i korzystaliśmy z pomocy waszego Uniwersytetu. Dzisiaj już coś mamy i chętnie się tym dzielimy, a ta współpraca pomiędzy nami układa się naprawdę świetnie – zarówno na poziomie rektorskim, jak i naszych pracowników. (...) Mam nadzieję, że efekt synergii, który w ten sposób jest wyzwalany, pozwoli wszystkim na realizację takich planów, które przyniosą nam wkrótce dobrobyt. Dziękuję Państwu i wszystkiego najlepszego w nowym roku!

Na koniec nie zabrakło również noworocznych życzeń zarówno od rektora Uczelni, jak i przedstawicieli innych instytucji. W spotkaniu wzięli bowiem także udział bp Adam Bab, Mariusz Banach – zastępca prezydenta Lublina oraz Angelika Konaszczyk – zastępca dyrektora Departamentu Organizacyjno-Prawnego Urzędu Marszałkowskiego, którzy skierowali kilka ciepłych słów do wspólnoty akademickiej.

Wydarzenie uświetnił koncert kwartetu jazzowego w składzie: Adam Jarzmik (piano), Jakub Łepa (saksofon), Mateusz Zielony (kontrabas) oraz Maciej Guzik (perskusja). Artyści związani z Instytutem Muzyki zaprezentowali znane świąteczne przeboje w specjalnie przygotowanych aranżacjach.

Katarzyna Skątecka

Fot. Daniel Majyskiak

Medal 550-lecia dla UMCS

Województwo lubelskie w ubiegłym roku obchodziło 550-lecie istnienia. 8 stycznia w Centrum Spotkania Kultur odbyła się uroczysta gala, podczas której podsumowano obchody jubileuszu. Wydarzenie było także okazją do uhonorowania instytucji z regionu, które angażowały się w działania na rzecz rozwoju województwa oraz zachowania jego tożsamości historycznej i kulturowej. Wśród nagrodzonych znalazł się Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. Medal 550-lecia Województwa Lubelskiego dla naszej Uczelni odebrał rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski.

Wyróżnienie zostało przyznane „w dowód wdzięczności i uznania za nieoceniony wkład w umacnianie

pozycji regionu jako ważnego ośrodka akademickiego oraz działania wspierające jego rozwój naukowy i gospodarczy”. Medal stanowi wyjątkowe docenienie całokształtu działań społeczności akademickiej Uczelni na rzecz naszego województwa.

Podczas uroczystości pojawiły się także inne akcenty związane z UMCS. Oprawę muzyczną gali zapewnił big band Tomasz Momot Orkiestra pod dyrekcją dr. hab. szt. Tomasza Momota, prof. UMCS. Przed publicznością zaprezentowali się także: Chór Akademicki UMCS im. Jadwigi Czerwińskiej pod batutą prof. dr hab. Urszuli Bobryk, dr szt. Natalia Wilk oraz dr Piotr Chilimoniuk, prof. UMCS vel Piotr Selim z Instytutu Muzyki.

Katarzyna Skatecka

Fot. Agata Pawłowska / Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego

Fot. Agata Pawłowska / Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego

Spotkanie opłatkowe w Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców

6 grudnia miało miejsce niezwykle wydarzenie. Tego dnia w Stołówce Akademickiej „Trójka” studenci, absolwenci, pracownicy Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców oraz licznie przybyli goście wzięli udział w spotkaniu opłatkowym. Tradycyjnie składało się ono z części oficjalnej, obejmującej: krótkie przemówienie dyrektor Centrum dr hab. Anny Dunin-Dudkowskiej, prof. UMCS, jasełka, koncert kolęd, przemowy gości, oraz części nieoficjalnej – wspólnej kolacji wigilijnej.

Uroczystość rozpoczęła się wystąpieniem dr hab. Anny Dunin-Dudkowskiej, prof. UMCS. Kolejnym elementem wydarzenia były jasełka. W tym roku aktorki występujące w przedstawieniu to słuchacze pocho-

dzący z trzech krajów: Ukrainy, Białorusi i Mongolii. Należy podkreślić, że w organizację jasełek włączyły się również inne osoby, które pełniły role: kamerzysty, fotografa oraz dekoratorów. Studenci występujący w spektaklu wykazali się wyjątkowym zaangażowaniem, spotykając się na popołudniowych próbach minimum dwa razy w tygodniu przez ponad półtora miesiąca. Opiekę nad aktorami oraz osobami, które wspomogły realizację jasełek, sprawowała mgr Dorota Kwiatkowska z pomocą dr Katarzyny Oszust-Polak.

Po przedstawieniu uczestnicy spotkania mogli wysłuchać kolęd w wykonaniu Chóru Ponad Granicami oraz wspólnie kolędować. Przygotowania zespołu chórzystów, złożonego również ze studentów Centrum, podjął się mgr Jacek Brzeziński.

Po występie studentów ks. bp Artur Miziński i ks. Konrad Żyśko – duszpasterz akademicki UMCS wprowadzili uczestników wigilii w atmosferę świąt Bożego Narodzenia. Mieliśmy również zaszczyt gościć prof. dr hab. Barbarę Hlibowicką-Węglarz – dziekan Wydziału Filologicznego, przedstawicieli władz miasta i regionu: Dariusza Sałę – dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego, dr Marię Mazur, prof. WSPA – pełnomocniczkę wojewody lubelskiego ds. procesów migracyjnych i integracji, Małgorzatę Błaszczuk-Osik z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego oraz naszych współpracowników i przyjaciół, m.in. prof. dr hab. Halinę Pelc, dr. Tomasza Bieleckiego, prof. UMCS, byłych kierowników kursów letnich: dr Barbarę Tarczyńską i mgr Elżbietę Sendejewicz i przedstawicieli organizacji polonijnych: Krystynę Romer-Patyrę – prezeskę Towarzystwa Przyjaciół Wilna i Ziemi Wileńskiej i dr Elżbietę Muciek z lubelskiego oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

Spotkanie opłatkowe było dla naszych studentów okazją do poznania polskich tradycji związanych z wieczorą wigiliną i kolędowaniem oraz świątecznych dań, takich jak: barszcz czerwony z pasztecikami, kapusta z grzybami, ryba po grecku, sałatka jarzynowa oraz ciasta. Mimo że dzieliło nas pochodzenie, język i religia, w tym dniu mogliśmy się zjednoczyć podczas wspólnego świętowania Bożego Narodzenia.

Dorota Kwiatkowska

Fot. Danylo Strazhnyk

Fot. Danylo Strazhnyk

Kolejna wizyta gości z RPA

W dn. 2–5 grudnia Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej miał przyjemność gościć naukowców z Durban University of Technology w Republice Południowej Afryki. Dr Sean Jugmohan przyjechał z Business School (Faculty of Management Sciences), z kolei dr Andrea Giampiccoli reprezentował Departament Hotelarstwa i Turystyki (Hospitality & Tourism). Jest to już kolejna – piąta wizyta gości z DUT na naszej Uczelni. Jej inicjatorką była dr hab. Anna Dłużewska, prof. UMCS.

Goście odbyli spotkania z rektorem prof. dr. hab. Radosławem Dobrowolskim, dziekan Wydziału dr Jolantą Rodzoś, prof. UMCS oraz dyrektorem Instytutu Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej dr. hab. Wojciechem Janickim, prof. UMCS. Wygłosili także wykłady dla studentów kierunku Tourism Management oraz turystyka i rekreacja. Dr Sean Jugmohan wygłosił wykład pt. „Pre-conditions chal-

Fot. Michał Piłat

lenges and opportunities for community-based tourism, a Noqhekwane village case study”. Wykład dr. Andrei Giampiccoliego dotyczył „Community-based tourism gaps and challenges”. Po raz pierwszy dr Giampiccoli prowadził także kursowe zajęcia dotyczące produktu turystycznego dla studentów III roku Tourism Management.

Anna Dłużewska

Porozumienie pomiędzy UMCS i Akademią Piłkarską Motoru Lublin

12 grudnia rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski i dyrektor Akademii Piłkarskiej Motoru Lublin Grzegorz Koprucki podpisali porozumienie o współpracy obydwu instytucji.

Do zaplanowanych inicjatyw, które rozpoczną się już w 2025 r., należą m.in. realizacja programów praktyk i staży zawodowych, promowanie najlepszych studentów i studentek chcących zdobyć doświadczenie zawodowe podczas studiów czy przedsięwzięcia o charakterze edukacyjnym, badawczym i wdrożeniowym. Strony zadeklarowały ponadto wymianę doświadczeń w obszarze swojej działalności.

Jednostką odpowiedzialną za kontakt z partnerem i realizację postanowień porozumienia ze strony Uczelni jest Biuro Rozwoju Kompetencji.

Patrycja Brygoła

Fot. Bartosz Proń

Dostępny UMCS 2.0

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej otrzymał dofinansowanie na realizację projektu pn. „Dostępny UMCS 2.0” w ramach naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” dla działania 03.01: Dostępność szkolnictwa wyższego, Priorytet 3: Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027.

Projekt ma na celu wzmocnienie oferty UMCS w obszarze zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Podstawą dla założonych w projekcie zadań jest Strategia Projektowania Uniwersalnego. Wskazuje kierunek, w którym chce podążać Uczelnia, rozwijając swoją ofertę dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Działania, które obejmie projekt „Dostępny UMCS 2.0”, odnoszą się do obszarów takich jak: struktura organizacyjna, dostępność informacyjno-komunikacyjna, cyfrowa i architektoniczna, technologie, procedury, usługi wspierające edukację, a także zadania

odnoszące się do podniesienia świadomości w zakresie niepełnosprawności.

Zespół przygotowujący wniosek zaplanował m.in. działania inwestycyjne w postaci budowy wind na dwóch wydziałach oraz wyposażenia Uczelni w pętle indukcyjne. Ponadto zostanie wdrożony nowy serwis internetowy oraz zostaną zmodernizowane istniejące platformy e-learningowe.

Zaplanowano także szkolenia dla pracowników i studentów podnoszące świadomość w obszarze dostępności oraz szkolenia specjalistyczne. Będą one prowadzone przy wykorzystaniu różnych narzędzi, w tym symulatora VR i platformy e-learningowej.

Termin realizacji projektu: 1 lutego 2025 r. – 31 stycznia 2029 r. Wartość projektu: 8 236 587,45 zł. Za jego opracowanie odpowiedzialni byli pracownicy Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów we współpracy m.in. z LubMAN oraz Działem Inwestycji i Remontów.

Magdalena Kusyk

Dyplom OFMA dla Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach

Dyrektor Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach prof. dr hab. Iwona Hofman uczestniczyła w X Jubileuszowej Krajowej Konferencji Ogólnopolskiego Forum Mediów Akademickich (OFMA). Wydarzenie odbyło się w dn. 28 listopada – 1 grudnia w Warszawie. Pani Profesor wzięła udział w debacie pt. „Horyzonty dziennikarstwa i komunikacji społecznej dla kolejnych pokoleń naukowych i branżowych”. Następnie podczas jubileuszowej gali odebrała dyplom dla INoKSiM za współpracę w zakresie budowania kompetencji kadr polskich mediów.

Krajowa Konferencja OFMA to jedno z najważniejszych wydarzeń środowiska mediów studenckich, któ-

Fot. Warszawa: Instytut Bankowości

re stanowi przestrzeń do networkingu i współpracy między redakcjami. Co roku swoją obecnością spotkanie zaszczycają dziennikarze największych ogólnopolskich redakcji, przedstawiciele świata nauki i prezesi ważnych instytucji finansowych.

Iwona Hofman

Nowy patent dla UMCS

Urząd Patentowy RP po rozpatrzeniu zgłoszenia oznaczonego numerem P.440907 udzielił 6 listopada patentu na wynalazek pt. „Frakcja białkowo-cukrowa płynu celomatycznego dżdżownicy *Dendrobaena veneta* do zastosowania w profilaktyce i leczeniu chorób układu sercowo-naczyniowego, w których cełowym jest działanie hamujące agregację płytek krwi”.

Twórcami wynalazku są: prof. dr hab. Marta Fiołka z Katedry Immunobiologii Instytutu Nauk Biologicznych UMCS oraz dr hab. Barbara Poniedziałek z Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

Z płynu jamy ciała dżdżownicy *Dendrobaena veneta* otrzymano kompleks, który wykazuje działanie przeciwplatek (antyagregacyjne), natomiast nie wykazuje aktywności cytotoksycznej na trombocyty ludzkie. Ze względu na stwierdzone działanie antyagregacyjne może on znaleźć zastosowanie w profilaktyce i leczeniu chorób układu sercowo-naczyniowego, które są główną przyczyną zgonów na całym świecie.

Szacuje się, że co roku z powodu chorób układu krążenia umiera około 18 mln ludzi (wg WHO), są one odpowiedzialne za 3,9 mln zgonów rocznie w Europie i generują bardzo duże koszty związane z opieką medyczną. W Polsce stanowią główny powód hospitalizacji i powodują niemal połowę wszystkich zgonów.

W badaniach z użyciem krwi pełnej pobranej od zdrowych dawców stwierdzono, że kompleks wykazuje w odpowiednich stężeniach działanie przeciwplatekowe. Głównym celem stosowania leków przeciwplatekowych jest zahamowanie agregacji płytek u osób z chorobą niedokrwinną serca, ostrym zespołem wieńcowym, chorobą tętnic obwodowych, udarem niedokrwinnym oraz po zawale mięśnia sercowego. Redukcja agregacji płytek krwi powoduje znaczne obniżenie ryzyka zawału mięśnia sercowego i innych poważnych zmian w układzie sercowo-naczyniowym. Z badań wynika, że w porównaniu do aspiryny kompleks płynu celomatycznego z dżdżownicy *D. veneta* może wykazywać więcej niż jeden sposób działania antyplatekowego.

Wyniki tych badań zostały opublikowane w czasopiśmie „Biomedicine & Pharmacotherapy” w 2022 r.

Warto wspomnieć, że otrzymany związek z płynu jamy ciała dżdżownicy wykazuje również działanie antynowotworowe, niszcząc komórki raka płuca i raka jelita grubego, działanie przeciwgrzybowe oraz immunostymulacyjne. Te aktywności zostały ochronione patentami, a pierwsze doświadczenia z udziałem zwierząt laboratoryjnych (myszy) już miały miejsce. Wyniki powyższych badań zostały opublikowane w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym.

Redakcja UMCS

Sukces prof. Haliny Pelc

Prof. dr hab. Halina Pelc otrzymała nagrodę Prezesa Polskiej Akademii Nauk w konkursie Komitetu Językoznawstwa PAN na wybitne osiągnięcie naukowe w zakresie językoznawstwa za *Słownik gwar Lubelszczyzny* oraz monografię *Dziedzictwo leksykalne wyznacznikiem tożsamości regionu lubelskiego*. Nagrodę wręczył prof. dr hab. Andrzej Buko – dziekan I Wydziału PAN.

Słownik gwar Lubelszczyzny obejmuje 12 tomów. Od VI tomu powstawał w ramach projektu pt. „Regionalne dziedzictwo językowe Lubelszczyzny o charakterze etnicznym: Słownik gwar Lubelszczyzny (tomy VI–XII)

z dokumentacją leksykograficzną, kartograficzną, ikonograficzną i dźwiękową” z grantu w programie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pn. „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki w latach 2018–2023”. Monografia *Dziedzictwo leksykalne wyznacznikiem tożsamości regionu lubelskiego* stanowi opracowanie podsumowujące projekt, a także wieloletnią pracę autorki nad słownikiem.

Więcej informacji o słowniku można znaleźć na stronie: www.umcs.pl/pl/sgl.htm.

Ilona Gumowska-Grochot

Rozstrzygnięcie konkursów NCN – OPUS 27 i PRELUDIUM 23

W ramach rozstrzygniętych ogólnopolskich konkursów Narodowego Centrum Nauki – OPUS 27 i PRELUDIUM 23 środki na realizację badań naukowych pozyskało pięciu pracowników naszej Uczelni. Na realizację swoich przedsięwzięć naukowych nasi pracownicy otrzymali łącznie ponad 2,7 mln zł.

Laureatami 27. edycji konkursu OPUS zostali:

- prof. dr hab. Piotr Wlaź z Instytutu Nauk Biologicznych, który otrzymał środki w wysokości 1 281 000 zł na projekt pt. „Rola mikrobioty jelitowej w leczeniu padaczki: badania eksperymentalne”;
- dr hab. Nicholas Sedlmayr, prof. UMCS z Instytutu Fizyki, który pozyskał środki w wysokości 796 538 zł na projekt pt. „Relaksacja i dynamika w topologicznych materiałach kwantowych w warunkach nierównowagowych”;
- dr hab. Mariusz Barczak, prof. UMCS z Instytutu Nauk Chemicznych, który zdobył fundusze w wy-

sokości 311 000 zł na projekt pt. „Efekty komórkowe w mikrośrodowisku nowotworu oraz potencjał ukierunkowanego dostarczania cząsteczek związane z akumulacją MAGE (AGE pochodzącego z melibiozy)”. Projekt realizowany będzie przy współpracy Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i UMCS. Laureatami 23. edycji konkursu PRELUDIUM zostali:

- mgr Monika Racziewicz z Instytutu Nauk Chemicznych, która otrzymała środki w wysokości 209 800 zł na projekt pt. „Innowacyjne podejścia w gospodarce obiegu zamkniętego, wykorzystujące zaawansowane biowęgiel do zarządzania pozostałościami z biogazowni i minimalizacji ryzyka środowiskowego”;
- mgr Sebastian Janik z Instytutu Fizyki, który pozyskał środki w wysokości 139 780 zł na projekt pt.: „Aktywność biologiczna AmB: czy kluczem jest dynamika interakcji z błoną komórkową?”.

Paweł Mazurek

Światowy sukces medialny odkrycia badaczy z UMCS

Germanscy wojownicy odurzali się przed walką? To niestandardowe odkrycie jest wynikiem interdyscyplinarnej współpracy archeologów i biologów z naszej Uczelni. Naukowcy wykazali, że znajdowane w grobach Germanów małe przedmioty przypominające łyżeczki, przymocowane rzemieniem do pasów służyły do dozowania środków odurzających przed bitwą. Substancje te miały niwelować stres i pobudzać do walki.

Przełomowe ustalenia prof. dr hab. Andrzeja Korkowskiego z Instytutu Archeologii oraz prof. dr hab. Anny Jarosz-Wilkołazkiej i dr Anny Rysiak z Instytutu Nauk Biologicznych osiągnęły światowy sukces me-

dialny. Artykuły na temat germańskich wojowników odurzających się przed walką ukazały się na kilkudziesięciu polskich i zagranicznych portalach naukowych i informacyjnych.

Pierwotnie naukowcy opublikowali wyniki swoich badań na łamach czasopisma „*Praehistorische Zeitschrift*” (DOI: 10.1515/pz-2024-2017; wydawnictwo De Gruyter) w artykule *In a narcotic trance, or stimulants in Germanic communities of the Roman period*. Tekst był na tyle interesujący, że w sposób szczególny reklamowało go biuro prasowe wydawnictwa.

Swoją cegiełkę do promowania tych odkryć dołożyły także „Wiadomości Uniwersyteckie”. Na łamach naszego czasopisma ukazał się tekst *Zobaczyć inną twarz Germanina* („WU” 11/316, 2024, s. 90–92), autorstwa prof. Andrzeja Korkowskiego – jednego z najaktywniejszych publicystów w „WU”. Uzupełnieniem tekstu był rysunek przedstawiający Germanina zażywającego substancję pobudzającą. Jego autorem jest Stanisław Kontny.

Ewa Kawałko-Marczuk

Wydział Artystyczny

In memoriam

21 grudnia zmarł dr Zenon Koter – etnomuzykolog, muzyk i metodyk, animator muzyczny, wieloletni pracownik Wydziału Artystycznego. Przez większość zawodowego życia związany był z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej. W 1973 r. włączył się do prac prowadzonych przez ówczesny Zakład Języka Polskiego nad zbieraniem i dokumentowaniem folkloru muzycznego Lubelszczyzny, a w grudniu 1974 r. zasilił kadrę Zakładu Wychowania Muzycznego w Instytucie Wychowania Artystycznego ówczesnego Wydziału Pedagogiki i Psychologii. W roku akademickim 1975/1976 objął funkcję kierownika nowo powstałego Zakładu Teorii i Metodyki Wychowania Muzycznego. Uczestniczył w kursach zagranicznych (Szwajcaria, Holandia), organizował warsztaty zagranicznych wykładowców dla studentów IWA. W roku 2000/2001 przeszedł na emeryturę, a zajęcia dydaktyczne prowadził do roku akademickiego 2013/2014.

Był cenionym muzykiem multiinstrumentalistą i propagatorem folkloru muzycznego. Zwieńczeniem jego pracy etnomuzykologicznej stał się udział w publikacji poświęconej muzyce instrumentalnej Lubelszczyzny, za którą autorzy otrzymali Nagrodę Naukową „Marii Curie” za rok 2011.

Wystawy

4 grudnia w Uniwersyteckiej Galerii Sztuki UMCS odbył się wernisaż wystawy jubileuszowej prezentującej bogaty dorobek artystyczny dr hab. Marii Polakowskiej-Prokopiak, prof. UMCS z Katedry Malarstwa i Rysunku.

12 grudnia w Galerii KONT przy ul. Zana 11 odbył się wernisaż wystawy studentki Konstancji Żynel pt. *Odczepiny*. Ekspozycja to głos w rozmowie o współczesnym spojrzeniu na małżeństwo i jego społeczne konsekwencje. Autorka prac, pod okiem kuratorki dr hab. szt. Małgorzaty Gorzelewskiej-Namioty, podejmuje krytyczną refleksję nad instytucją małżeństwa, która zamiast być celebrazją miłości i wolnego wyboru, nadal nierzadko jest obiektem społecznego przymusu, lęku i głęboko zakorzenionych oczekiwań.

Wydział Biologii i Biotechnologii

Profesury

12 grudnia w Pałacu Prezydenckim odbyła się uroczystość, podczas której prezydent RP Andrzej Duda wręczył akty nominacyjne nauczycielom akademickim oraz pracownikom nauki i sztuki. Akt nadania tytułu profesora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne odebrała prof. dr hab. Marta Julia Fiołka z Katedry Immunobiologii Instytutu Nauk Biologicznych.

Wydarzenia

27 listopada odbyło się Seminarium Młodych Naukowców Instytutu Nauk Biologicznych, podczas którego uczestnicy dzielili się swoimi wrażeniami z wyjazdów stażowych dofinansowanych ze środków dyrektora INB. Dr Sylwia Stączek opowiedziała o stażu naukowym w Palacký University Olomouc (Czechy) w prezentacji „Zastosowanie prokariotycznego systemu ekspresji w *Escherichia coli* do otrzymywania peptydów o charakterze anionowym”. Dr Mateusz Kutyla podsumował pobyt w University of Milano-Bicocca (Włochy). Tematem jego badań była „Ekspresja heterologiczna i charakterystyka halofilnej i psychrofilnej β -galaktozydazy”. Dr Michał Sułek przedstawił relację z wyjazdu do Gdańska, gdzie na Międzyuczelnianym Wydziale Biotechnologii Uniwersytetu Gdańskiego i Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego realizował badania pt. „Praktyczne i teoretyczne aspekty produkcji białek rekombinowanych w ssaczyc i owadzych liniach komórkowych”.

11 grudnia już po raz szósty na Wydziale odbyło się spotkanie integracyjne „Christmas all around the World”. Studenci zaprezentowali tradycje i zwyczaje świąteczno-noworoczne na Ukrainie i w Polsce. Uczestnicy wysłuchali także inspirującej prezentacji o Maroku. Wszystkim spodobała się gra „Krokodyl!” i piękny taniec Gopiki. Punktem kulminacyjnym wydarzenia było wykonanie kolorowych kartek świątecznych, które następnie zostały sprzedane na Akademickim Jarmarku Świątecznym (dochód z ich sprzedaży przeznaczono na

cele charytatywne). Spotkanie zostało zorganizowane przez Samorząd Studentów WBiB oraz studentów zagranicznych biologii medycznej i biologii molekularnej przy wsparciu władz Wydziału: dziekan dr hab. Anny Matuszewskiej, prof. UMCS oraz prodziekan ds. studenckich dr hab. Małgorzaty Marczak, prof. UMCS.

Wydział
Chemii

Doktoraty

21 listopada odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Eweliny Moniki Sobstyl. Temat pracy: „Badanie aktywności biologicznej roślin z rodziny *Schisandraceae* za pomocą sprzężonych technik TLC”. Promotor: dr hab. Irena Choma, prof. UMCS. Promotor pomocniczy: dr Małgorzata Olszowy-Tomczyk. Recenzenci: dr hab. Monika Dąbrowska (Uniwersytet Jagielloński), prof. dr hab. n. farm. Jolanta Flieger (Uniwersytet Medyczny w Lublinie) oraz prof. dr hab. Krystyna Tyrpień-Golder (Śląski Uniwersytet Medyczny). Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych na posiedzeniu 16 grudnia przyjęła uchwałę o nadaniu mgr Ewelinie Monice Sobstyl stopnia naukowego doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne.

3 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Magdaleny Piekarskiej. Temat pracy: „Ekstrakcja sekwencyjna pierwiastków śladowych z odpadów przemysłowych z zastosowaniem pomiarów absorpcji atomowej”. Promotor: prof. dr hab. Ryszard Dobrowolski. Recenzenci: dr hab. Barbara Leśniewska, prof. UwB (Uniwersytet w Białymstoku) i dr hab. Izabela Joško, prof. UP (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie). Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych na posiedzeniu 16 grudnia przyjęła uchwałę o nadaniu mgr Magdalenie Piekarskiej stopnia naukowego doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne.

5 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Agnieszki Wronki. Temat pracy: „Zastosowanie technik chromatograficznych do badania związków

ków kompleksowych”. Promotor: prof. dr hab. Irena Malinowska. Recenzenci: prof. dr hab. Joanna Matysiak (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) i prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Monika Pitucha (Uniwersytet Medyczny w Lublinie). Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych na posiedzeniu 16 grudnia przyjęła uchwałę o nadaniu mgr Agnieszce Wronce stopnia naukowego doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne.

9 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Małgorzaty Urszuli Kamińskiej. Temat pracy: „Wpływ efektu chaotropowego na retencję zasadowych antybiotyków w RP TLC”. Promotor: dr hab. Irena Choma, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. n. farm. Beata Polak, prof. UMLub (Uniwersytet Medyczny w Lublinie) i dr hab. Jadwiga Skubiszewska-Zięba (profesor emerytowany UMCS). Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych na posiedzeniu 16 grudnia przyjęła uchwałę o nadaniu mgr Małgorzacie Urszuli Kamińskiej stopnia naukowego doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne.

10 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Anny Elżbiety Śliwińskiej. Temat pracy: „Zastosowanie chromatografii cieczowej i metodyki *Quantitative Structure (Retention)-Activity Relationships* do przewidywania właściwości farmakokinetycznych nowych substancji organicznych rozważanych jako potencjalne leki i środki ochrony roślin”. Promotor: dr hab. Małgorzata Janicka, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Krzesimir Ciura (Gdański Uniwersytet Medyczny), prof. dr hab. n. chem. Emilia Fornal (Uniwersytet Medyczny w Lublinie) i prof. dr hab. inż. Agata Kot-Wasik (Politechnika Gdańska). Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych na posiedzeniu 16 grudnia przyjęła uchwałę o nadaniu mgr Annie Elżbiecie Śliwińskiej stopnia naukowego doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne.

11 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. inż. Szymona Wojciecha Wintera. Temat pracy: „Badania adsorpcji wybranych barwników na mikro- i mezoporowatych ciałach stałych”. Promotor: prof. dr hab. Anna Deryło-Marczewska. Recenzenci:

dr hab. Jadwiga Skubiszewska-Zięba (profesor emerytowany UMCS) i prof. dr hab. inż. Andrzej Świątkowski (Wojskowa Akademia Techniczna w Warszawie). Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych na posiedzeniu 16 grudnia przyjęła uchwałę o nadaniu mgr. inż. Szymonowi Wojciechowi Winterowi stopnia naukowego doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne.

Sukcesy

Dr hab. Mariusz Barczak, prof. UMCS otrzymał możliwość wyjazdu do Stanów Zjednoczonych w ramach Fulbright STEM Impact Award. Jest to program stypendialny dla aktywnych badaczy reprezentujących dziedzinę STEM (ang. *science, technology, engineering, mathematics*), zatrudnionych w polskich instytucjach akademickich i naukowych. W tegorocznej edycji programu wzięło udział 13 wnioskodawców. W wyniku procedury konkursowej obejmującej ocenę merytoryczną projektu oraz rozmowę kwalifikacyjną z kandydatami, których wnioski otrzymały najwyższe noty, stypendia otrzymało 6 osób.

Nagroda Prezesa Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Lublinie jest prestiżowym wyróżnieniem przyznawanym młodym naukowcom za najlepsze prace naukowe opublikowane w danym roku kalendarzowym. Jednym z laureatów edycji za rok 2023 w kategorii nauk ścisłych i nauk o Ziemi jest mgr Adrianna Biedrzycka wraz z zespołem w składzie: dr hab. Agnieszka Gładysz-Płaska, prof. UMCS oraz dr hab. Ewa Skwarek, prof. UMCS – promotor. Wyróżniona praca pt. *Study of the effect of uranium recovery at Hap/Fe₂O₃ composite and Fe₂O₃ interfaces on the parameters of the electrical double layer* ukazała się w „Journal of Materials Chemistry A w 2023” i skupia się na badaniu procesów adsorpcji uranu na kompozycie Hap/Fe₂O₃ oraz na czystym Fe₂O₃.

Laureatką konkursu Komitetu Chemii Analitycznej Polskiej Akademii Nauk na najlepszą pracę doktorską z elektrochemii w 2024 r. została dr Karolina Pietrzak, która przygotowała rozprawę pod kierunkiem dr hab. Cecylii Wardak, prof. UMCS. Fundatorem nagrody jest firma nLAB. Praca dr K. Pietrzak pt. „Nowe materiały funkcjonalne w konstrukcji elektrod jonoselektyw-

nych ze stałym kontaktem czułych na wybrane jony nieorganiczne” została obroniona 12 kwietnia 2023 r.

Dr hab. Paweł Mergo, prof. UMCS wraz z firmą SHM System oraz Politechniką Krakowską otrzymał dofinansowanie w ramach ścieżki SMART programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki na lata 2021–2027. Budżet: 26 565 225 zł (w tym UMCS: 6 662 250 zł). Okres realizacji: od 1 grudnia 2024 r. do 30 listopada 2027 r. Celem projektu jest opracowanie pierwszego w skali świata ciągłego geometrycznie, światłowodowego czujnika temperatury, odkształceń i kształtu (DTES), pozwalającego na diagnostykę np. szyn kolejowych (w tym torów bezстыkowych), belek stalowych konstrukcji mostowych, dźwigarów betonowych i nawierzchni dróg.

Konferencje

Prof. dr hab. Małgorzata Wiśniewska z Katedry Radiochemii i Chemii Środowiskowej w dn. 11–15 listopada wzięła czynny udział w International Conference on Materials Science and Engineering w Rzymie (Włochy). Prezentowała poster „Activated carbons obtained from plant raw materials as potential adsorbents of macromolecular compounds and heavy metal ions in the process of their simultaneous removal from the aqueous phase”.

W dn. 26–30 listopada doktorantka mgr Urszula Ryszko z Katedry Chemii Nieorganicznej prezentowała wyniki swoich badań na 24th European Meeting on Environmental Chemistry w Alicante (Hiszpania) w wystąpieniu pt. „Comprehensive studies on cadmium removal in the phosphate fertilizer industry through the adsorption process”.

Dr hab. Konrad Terpiłowski, prof. UMCS z Katedry Zjawisk Międzyfazowych oraz doktorantki mgr Karolina Zinkowska i mgr Katarzyna Pastuszek w dn. 4–7 grudnia wzięli czynny udział w 22nd Young Researchers' Conference Materials Science and Engineering w Belgradzie (Serbia). Prezentowali m.in. wystąpienie „Factors influencing the prices of artificial fertilizers”.

Prof. dr hab. Patryk Oleszczuk z Katedry Radiochemii i Chemii Środowiskowej w dn. 19–24 grudnia wzięł

udział w 2024 Workshop on Environmental Science and Engineering w Hohai (Chiny).

Wyjazdy

W dn. 3 listopada – 2 grudnia dr hab. Magdalena Sobiesiak, prof. UMCS z Katedry Chemii Polimerów oraz doktorantka mgr inż. Monika Parcheta przebywały na stażu naukowym w Anamad (Wielka Brytania) w ramach projektu Cleanwater.

W dn. 22 listopada – 22 grudnia dr Andrzej Puszka i dr Przemysław Pączkowski z Katedry Chemii Polimerów przebywali w Environcentrum s.r.o. (Słowacja). Celem wyjazdu było prowadzenie badań naukowych w ramach projektu Cleanwater.

W dn. 2–5 grudnia prof. dr hab. Barbara Gawdzik i dr hab. Magdalena Sobiesiak, prof. UMCS z Katedry Chemii Polimerów oraz doktorantka mgr inż. Monika Parcheta brały udział w warsztatach w ramach projektu Cleanwater w Ustav Geotechniky Slovenskej Akademie Vied (Słowacja).

W dn. 4–15 grudnia dr Dimitrios Giannakoudakis z Katedry Chemii Teoretycznej przebywał z wizytą naukową w The City College of New York w USA. Celem wyjazdu było przeprowadzenie badań w ramach projektu pt. „Multifunkcjonalne porowate tkaniny węglowe domieszkowane nanokompozytami MOF jako materiały ochronne przed toksycznymi oparami”, finansowanego ze środków NCN.

Goście

W dn. 1–30 listopada w ramach projektu Cleanwater w Katedrze Chemii Polimerów w Instytucie Nauk Chemicznych, na zaproszenie prof. dr hab. Barbary Gawdzik, gościem był Sebastián Albert Domínguez Rico z Meksyku jako *visiting student*. S. Rico jest studentem inżynierii chemicznej, a promotorem jego pracy magisterskiej jest prof. Hilda Elizabeth Reynel-Avila z Tecnológico Nacional de México – Instituto Tecnológico de Aguascalientes. Podczas pobytu badawczego na UMCS gość znajdował się pod opieką dr. Przemysława Pączkowskiego, z którym realizuje zadania związane z przyznanym i finansowanym przez UE projektem Cleanwater – „Multifunctional sustainable adsorbents

for water treatment assisted with plasma technologies and for health protection from xenobiotics”.

W dn. 16–20 grudnia Wydział Chemii odwiedził prof. Grygoriy Dmytriv, dziekan Wydziału Chemii Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki we Lwowie, współprzewodniczący komitetu organizacyjnego Europejskiego Zjazdu Krystalograficznego. Celem wizyty było nawiązanie mocniejszych relacji naukowo-dydaktycznych pomiędzy uczelniami. Obecnie współpraca ta odbywa się w ramach projektu AK171 programu Erasmus+, którego koordynatorem ze strony UMCS jest prorektor ds. studentów i jakości kształcenia prof. dr hab. Dorota Kołodyńska. Oprócz wykładów i zajęć laboratoryjnych ze studentami studiów I stopnia prof. G. Dmytriv prowadził seminarium oraz rozmowy z władzami Wydziału na temat współpracy.

W centrum zainteresowań naukowych prof. G. Dmytriva jest badanie stopów międzymetalicznych litu i magnezu, synteza nowych stopów, badanie diagramów fazowych układów metalicznych, analiza właściwości wytworzonych nowych struktur krystalicznych oraz potencjalne ich zastosowanie w nowoczesnych materiałach, w tym w nowych typach anod wykorzystywanych w chemicznych źródłach prądu jak ogniwa wodorowe i baterie.

Wydarzenia

9 grudnia na Wydziale Chemii odbyło się Seminarium Profilaktyka Onkologiczna. Pracownicy Ośrodka Profilaktyki i Promocji Zdrowia Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej im. św. Jana z Dukli pod opieką Marioli Dyrdy zorganizowali stoisko edukacyjno-informacyjne, na którym były prowadzone m.in. zapisy na badania w ramach programów profilaktycznych, pomiar ciśnienia tętniczego, pomiar cukru we krwi, nauka samobadania piersi. Kobiety z Fundacji Rak'n'Roll. Wygraj Życie! – Rollujemy raka! opowiedziały o filozofii działania Fundacji, a potem przedstawiły podejście do komunikacji profilaktycznej i opowiedziały o kilku projektach profilaktycznych, które aktualnie prowadzą. Na stoiskach Pani Dietetyk oraz Centrum Medycznego OVUM dyżurowały wolontariuszki ze Studenckiego Koła Naukowego Chemików „Sherlock” – Maria Maziarz i Daria Białdun. Seminarium prowadziła dr Ewa Bulisz.

Wydział Ekonomiczny

Doktoraty

15 listopada odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Kamila Romana pt. „Wykorzystanie inteligentnych systemów transportowych w zarządzaniu transportem miejskim”. Promotor: prof. dr hab. Zbigniew Pastuszak, promotor pomocniczy: dr Ewa Siemionek (Politechnika Lubelska). Recenzenci: prof. dr hab. Elżbieta Załoga (Uniwersytet Szczeciński), prof. dr hab. Jacek Szoltysek (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach). 21 listopada Rada Naukowa Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości przyjęła uchwałę o nadaniu stopnia naukowego doktora mgr. Kamilowi Romanowi w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

5 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Beaty Podstawki pt. „Finansowanie działalności innowacyjnej przedsiębiorstw w województwie lubelskim”. Promotor: dr hab. Tomasz Kijek, prof. UMCS, promotor pomocniczy: dr Anna Matras-Bolibok. Recenzenci: prof. dr hab. Krystyna Poznańska (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie), dr hab. Artur Paździor, prof. PL (Politechnika Lubelska). 19 grudnia Rada Naukowa Instytutu Ekonomii i Finansów przyjęła uchwałę o nadaniu stopnia naukowego doktora mgr Beacie Podstawce w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

12 grudnia odbyły się dwie publiczne obrony rozpraw doktorskich:

- mgr Joanny Czaplak pt. „Ocena efektywności modeli świadczenia usług komunalnych w Polsce z wykorzystaniem metody DEA”. Promotor: dr hab. Tomasz Skica, prof. WSiIZ (Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie), promotor pomocniczy: dr Grzegorz Kwiatkowski. Recenzenci: dr hab. Agnieszka Iga Bem, prof. UEW (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu), dr hab. inż. Alicja Sekuła, prof. PG (Politechnika Gdańska);
- mgr Marleny Gołębiowskiej pt. „Państwo jako właściciel-innowator. Własnościowe uwarunkowania in-

nowacyjności największych przedsiębiorstw wybranych krajów Europy Środkowej w latach 2009–2021”. Promotor: dr hab. Tomasz Kijek, prof. UMCS, promotor pomocniczy: dr Grzegorz Kwiatkowski. Recenzenci: prof. dr hab. Katarzyna Szarzec (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu), dr hab. Maria Urbaniec, prof. UEK (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie).

19 grudnia Rada Naukowa Instytutu Ekonomii i Finansów przyjęła uchwałę o nadaniu stopnia naukowego doktora mgr Joannie Czaplak oraz mgr Marlenie Gołębiowskiej w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse

13 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Tomasza Krzewińskiego pt. „Funkcjonowanie urzędów skarbowych i urzędów celno-skarbowych w zakresie kontroli podatkowej – perspektywa interesariuszy”. Promotor: dr hab. Jan Chadam, prof. UMCS, promotor pomocniczy: dr Ilona Skibińska-Fabrowska. Recenzenci: dr hab. Tomasz Czaplak, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki), dr hab. inż. Krzysztof Wodarski, prof. PŚ (Politechnika Śląska). 19 grudnia Rada Naukowa Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości przyjęła uchwałę o nadaniu stopnia naukowego doktora mgr. Tomaszowi Krzewińskiemu w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

Sukcesy

Rozprawa „Idea ekonomii współdzielenia na rynku ubezpieczeniowym na przykładzie peer-to-peer insurance”, przygotowana przez dr. Tomasza Pasierbowicza pod kierunkiem dr hab. Teresy Bednarczyk, prof. UMCS (promotor) oraz dr Ady Domańskiej (promotor pomocniczy), zdobyła II nagrodę w VII Konkursie o Nagrodę Rzecznika Finansowego na najlepszą pracę doktorską z zakresu ochrony klienta na rynku finansowym. Uroczystość wręczenia nagród odbyła się 12 grudnia.

Praca magisterska Gabrieli Biegaj pt. „Kształtowanie kapitału intelektualnego osób neuro różnorodnych w organizacjach”, napisana pod kierunkiem dr hab. Iwony Mendryk, została nagrodzona w XIX Edycji Konkursu Verba Veritatis na najlepszą pracę z dziedziny etyki biznesu. Konkurs organizowany jest przez Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce oraz Akademię Leona Koźmińskiego.

Konferencje

5 grudnia odbyło się międzynarodowe seminarium naukowe pt. „Sustainable future of agri-food sector”, zorganizowane przez dr hab. Aleksandrę Kowalską, prof. UMCS i dr Annę Budzyńską z Katedry Mikroekonomii i Ekonomii Stosowanej. Prelegentami byli: prof. Louise Manning (University of Lincoln, UK), prof. dr hab. Karolina Pawlak (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), dr hab. Mariusz Maciejczak, prof. SGGW (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie) oraz mgr Ashura Salim (Szkoła Doktorska Nauk Społecznych UMCS). W seminarium uczestniczyło ponad 70 osób reprezentujących uczelnie krajowe (m.in. Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) i zagraniczne (University of Lincoln, University of Crete, Jordan University College).

13 grudnia Studenckie Koło Zarządzania Jakością i Wiedzą zorganizowało seminarium naukowe pt. „Praktyki doskonalenia we współczesnych organizacjach”. Udział w nim wzięli eksperci z wielu obszarów nauki i praktyki. Wśród prelegentów byli sędziowie i asesory Polskiej Nagrody Jakości: prof. dr hab. Elżbieta Skrzypek, dr hab. inż. Katarzyna Hys, prof. PO, dr hab. inż. Piotr Senkus, oraz przedstawiciele biznesu: Marcin Białecki – lider praktyki Salesforce w PwC Polska i Małgorzata Zaremba – menedżer zespołu z Centrum Obsługi i Operacji PKO BP. Wystąpienia ekspertów podkreśliły znaczenie innowacyjności, nowych technologii oraz kultury jakości w budowaniu konkurencyjności współczesnych firm.

Goście

W grudniu na WE gościło 3 wykładowców z Wydziału Handlowego (Faculty of Commerce) Jordan University College w Morogoro – partnerskiej uczelni UMCS. Mgr Jones Mnzava poprowadził wykład pt. „Product strategies in a competitive environment” dla różnych grup polskich studentów; z kolei dla studentów z programu Erasmus+ mgr Chawesa Lengesela Kapungu poprowadził wykład „Budgeting as a tool for planning and control”. Mgr Makalo Pastory Petro wygłosił wykład „Quantitativem et hods”. Była to ich pierwsza wizyta w Polsce. Łącznie już 10 nauczycieli akademickich z Morogoro odwiedziło UMCS (niektórzy po 2 razy).

Wizyta kolejnej grupy 4 wykładowców planowana jest na maj 2025 r. Mobilności finansowane są przez UE w ramach programu Erasmus+ KA 171.

Wydarzenia

W związku z realizacją projektu „Platforma Wsparcia Eksportu przedsiębiorstw z Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego”, realizowanego przy wsparciu finansowym Gminy Lublin w ramach programu Lublin Akademicki, 22 listopada w Urzędzie Miasta Lublin odbyło się spotkanie „Lubelski Eksport: Diagnoza, Doświadczenia, Wsparcie”. Podczas wydarzenia m.in. zaprezentowano raport „Diagnoza eksportu firm z Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego w latach 2015–2023” poświęcony działalności eksportowej i przygotowany przez zespół specjalistów z Instytutu Ekonomii i Finansów (dr hab. Pawła Pasierbiaka, prof. UMCS, dr hab. Tomasz Białowąsa, prof. UMCS i dr Monikę Wojtas) oraz Instytutu Ekonomii i Finansów KUL (dr. Jarosława Kuśpita). Prace nad raportem prowadzono od marca do listopada 2024 r. Diagnoza eksportu przedsiębiorstw z Lublina oraz LOM uwzględniała wartość obrotów, ich dynamikę, a także strukturę geograficzną i rzeczową obrotów handlowych na poziomie czterocyfrowej nomenklatury HS. W raporcie umieszczono także wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród lubelskich przedsiębiorstw oraz wnioski i rekomendacje, które mogą stać się podstawą do stworzenia systemu wspierania rozwoju działalności eksportowej przez jednostki samorządu terytorialnego LOM. Autorzy zaprezentowali raport także 5 grudnia w siedzibie firmy Modern Expo podczas spotkania Rady Programowej Lubelskiego Klubu Biznesu.

27 listopada odbył się Finał XII Konkursu Statystyczno-Demograficznego Sigma Kwadrat, organizowanego przez Urząd Statystyczny w Lublinie wraz z UMCS i Polskim Towarzystwem Statystycznym, przy finansowaniu Narodowego Banku Polskiego. W finale rywalizowało ze sobą 10 zespołów uczniów. Udzielili oni odpowiedzi na 30 pytań testowych z wiedzy statystycznej i demograficznej.

Wydział Ekonomiczny we współpracy z Biurem ds. Obsługi Studiów i Studentów Zagranicznych Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów zorganizował 5 grudnia

warsztaty pt. „OEX VCC is Hiring: Launch Your Dream Career in Poland – A Workshop for International Candidates”. Wydarzenie odbyło się w ramach projektu „The power of relations – działania na rzecz wzmocnienia potencjału UMCS w zakresie obsługi studentów z zagranicy”, realizowanego na podstawie umowy pomiędzy UMCS a Narodową Agencją Wymiany Akademickiej. Podczas warsztatów uczestnicy mieli okazję spotkać się z doświadczonymi ekspertami z firmy OEX VCC: Pauliną Zajac – HR Director, Beatą Nowak – HR & Recruitment Specialist, Samsonem Notą – Team Leader. Uczestnicy dowiedzieli się o innowacyjnych rozwiązaniach stosowanych w firmie, takich jak narzędzia oparte na sztucznej inteligencji, oraz o możliwościach kariery dostępnych dla międzynarodowych studentek i studentów. Wydarzenie, prowadzone w języku angielskim, miało na celu przybliżenie możliwości zawodowych w Polsce oraz zaprezentowanie ścieżek kariery w dynamicznie rozwijającej się branży *contact center*.

Wydział Ekonomiczny został partnerem w projekcie edukacyjnym Liga Młodych Menadżerów, prowadzonym przez Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Lublinie, a realizowanym z Narodowym Bankiem Polskim w ramach Programu Edukacji Ekonomicznej, pod patronatem Lubelskiego Kuratora Oświaty. Wartość projektu wynosi 38 700 zł. Liga Młodych Menadżerów to konkurs skierowany do uczniów szkół średnich z województwa lubelskiego, który pozwala uczestnikom wcielić się w rolę menadżerów firmy i zarządzać wirtualnym przedsiębiorstwem za pomocą dedykowanej platformy symulacyjnej.

Wydział
Filologiczny

Doktoraty

z grudnia odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Małgorzaty Słowik pt. „Populizm i elitaryzm: narracje polityczne w exposé polskich premierów z lat 1989–2019. Studium lingwistyczne”, napisanej pod kierunkiem dr hab. Doroty Filar, prof. UMCS. Recenzen-

ci: prof. dr hab. Jacek Warchała (Uniwersytet Śląski w Katowicach), dr hab. Ewa Szkudlarek-Śmiechowicz, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki), dr hab. Elżbieta Wierzbicka-Piotrowska, prof. UW (Uniwersytet Warszawski). Rada Naukowa Instytutu Językoznawstwa i Literaturoznawstwa 18 grudnia nadała mgr Małgorzacie Słowik stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo.

11 grudnia odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Anny Onyshko pt. „Polszczyzna i Polacy Kamieńskiego w językowo-kulturowej przestrzeni miast”, napisanej pod kierunkiem dr hab. Lyubov Frolyak, prof. UMCS. Recenzenci: prof. Hryhorii Arkushyn (profesor emerytowany Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego im. Łesi Ukrainki w Łucku), dr Tetiana Yastremska (Narodowa Akademia Nauk Ukrainy). Rada Naukowa Instytutu Językoznawstwa i Literaturoznawstwa 18 grudnia nadała mgr Annie Onyshko stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo.

12 grudnia odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Pawła Rogalskiego pt. „Wyobrażenia innego w polskim reportażu o postimperialnym Wschodzie”, napisanej pod kierunkiem dr hab. Rafała Szczerbakiewicz, prof. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Izolda Kiec (Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu), dr hab. Andrzej Juszczyk, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński) oraz dr hab. Paweł Panas (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II). Rada Naukowa Instytutu Językoznawstwa i Literaturoznawstwa 18 grudnia nadała mgr. Pawłowi Rogalskiemu stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo.

Spotkania

5 grudnia odbyła się promocja książki zmarłego w 2016 r. prof. Michała Łesiowa pt. *Nazewnictwo terenowe Lubelszczyzny z ukraińskimi cechami fonetycznymi*, odnalezionej w formie maszynopisu w zbiorach Profesora. Spotkanie promocyjne zostało zorganizowane przez wydawców: lubelski oddział Polskiej Akademii Nauk i Fundację Duchowej Kultury Pogranicza w formie panelu dyskusyjnego naukowców z różnych ośrodków z Polski i Ukrainy.

10 grudnia, w ramach „Voices of America. Lecture Series” organizowanych przez Centrum Studiów Amerykanistycznych, miały miejsce wykłady amerykańistów z Uniwersytetu Jagiellońskiego: dr hab. Agnieszki Gondor-Wiercioch pt. „Herstory in *Eyes of Zapata: Between Reconstruction and Myth*”, dr Anny Kaganiec-Kamińskiej pt. „Cultural and Linguistic Trauma in Puerto Rico” i dr. Rafała Kusia pt. „Ethnic Broadcasting in the United States: The Case of Native American Radio?”.

11 grudnia na Wydziale Filologicznym odbyło się spotkanie studentów kierunków neofilologicznych z Tomaszem Olszewskim, dyrektorem Lubelskiej Szkoły Języków Obcych. Rozmowa dotyczyła pracy lektora języków obcych, procesu rekrutacji w szkole językowej i kluczowych kompetencji w tym zawodzie. Spotkanie poprowadziła dr Dorota Głuszak z Katedry Językoznawstwa Słowiańskiego oraz studenci wschodniosłowiańskich studiów translatorskich II stopnia: Anna Marchyk i Dawid Tokarzewski.

11 grudnia odbył się wykład italianisty i krytyka literackiego dr. hab. Raoula Bruniego, prof. UKSW z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie pt. „Krótkie formy narracyjne we Włoszech w XXI wieku: przypadek *Personaggi precari Vanniego Santoniego*”. Koordynatorką wydarzenia, zorganizowanego dzięki wsparciu władz dziekańskich w ramach grantu na projekty dydaktyczne w semestrze zimowym roku akademickiego 2024/2025, jest dr Anita Kłós z Katedry Romanistyki.

12 grudnia odbyło się spotkanie z Marcinem Szorcem – dyrektorem Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Komisji Edukacji Narodowej w Lublinie, który podzielił się swoimi doświadczeniami zawodowymi z grupą studentek i studentów III roku architektury informacji w ramach zajęć zasoby nauki w środowisku cyfrowym. Współorganizatorkami spotkania były: prof. dr hab. Maria Juda – kierownik Katedry Informacji i Kultury Cyfrowej, dr hab. Iwona Morawska, prof. UMCS wraz z Biurem Promocji i Popularyzacji Nauki.

12 grudnia w Instytucie Nauk o Kulturze odbyła się uroczysta wigilia zorganizowana przez Studenckie Koło Naukowe Kultury i Sztuki. W spotkaniu uczest-

niczyli przedstawiciele władz Wydziału Filologicznego i Instytutu Nauk o Kulturze, kadra naukowo-dydaktyczna, studenci oraz goście. Spotkanie miało charakter wielokulturowy i integracyjny. Uczestnicy wspólnie śpiewali kolędy, zarówno polskie, jak i w innych językach. Atrakcją były warsztaty tańca afrykańskiego prowadzone przez Melicka Saera, studenta z Tanzanii. Polscy studenci zrewanżowali się zagranicznym kolegom, ucząc ich tańczyć poloneza, którego poprowadził prodziekan dr hab. Jarosław Krajka, prof. UMCS w parze z dyrektorem Instytutu dr hab. Ewą Głazewską, prof. UMCS. Dr Magdalena Grabias wygłosiła prelekcję na temat mniej znanych europejskich zwyczajów bożonarodzeniowych. W przerwach można było spróbować tradycyjnych świątecznych potraw.

18 grudnia odbyło się spotkanie z Tannerem Ripley’em, kapitanem drużyny Montana State University Football pt. „Christmas Lecture”, dotyczące amerykańskich tradycji związanych z Bożym Narodzeniem. Spotkanie zostało zorganizowane przez American Corner i Centrum Studiów Amerykanistycznych.

Dr hab. Renata Jakubczuk, prof. UMCS z Katedry Romanistyki, przewodnicząca Akademickiego Towarzystwa Romanistów Polskich Plejada, wzięła udział w spotkaniu z okazji Międzynarodowego Dnia Nauczycieli Języka Francuskiego w Ambasadzie Francji w Warszawie.

Współpraca ze szkołami

W ramach współpracy Wydziału Filologicznego ze szkołami 16 grudnia dr hab. Iwona Morawska, prof. UMCS z Katedry Edukacji Polonistycznej przeprowadziła warsztaty, w których udział wzięli uczennice i uczniowie IV Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica w Białej Podlaskiej. Zajęcia dotyczyły sztuki argumentowania oraz kontekstów i czytania kontekstowego (nie tylko) na maturze. Współorganizatorem wydarzenia było Biuro Promocji i Popularyzacji Nauki.

22 listopada odbyła się jubileuszowa gala z okazji 90-lecia Szkoły Podstawowej nr 6 im. Romualda Traugutta w Lublinie. Społeczność UMCS podczas uroczystości jubileuszowych reprezentowała dr hab. Iwona Morawska, prof. UMCS z Katedry Edukacji Polonistycznej. W liście gratulacyjnym doceniono piękne karty historii

szkoły oraz jej aktualną pozycję, renomę, znakomite wyniki w kształceniu, wysokie notowania środowiskowe, rozpoznawalność i popularność.

Wydział Filozofii i Socjologii

Habilitacje

30 października Rada Naukowa Instytutu Filozofii podjęła uchwałę w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie filozofia dr. Pawłowi Gładziejewskiemu. Jako osiągnięcie naukowe będące podstawą do nadania stopnia doktora habilitowanego dr Paweł Gładziejewski przedstawił cykl artykułów „Uzasadnianie percepcyjne w predykcynym mózgu i jego konsekwencje filozoficzne”. Skład komisji habilitacyjnej: prof. dr hab. Tadeusz Szubka (Uniwersytet Szczeciński, przewodniczący), dr hab. Barbara Tomczyk (UMCS, sekretarz), prof. dr hab. Józef Bremer (Uniwersytet Ignatianum w Krakowie), dr hab. Konrad Werner (Uniwersytet Warszawski, recenzent), prof. dr hab. Paweł Kawalec (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, recenzent), dr hab. Przemysław Spryszak (Uniwersytet Jagielloński, recenzent), dr hab. Cezary Mordka, prof. UMCS (członek).

Wydział Historii i Archeologii

Sukcesy

26 listopada prof. dr hab. Robert Litwiński, kierownik Katedry Metodologii i Badań nad XX–XXI w., w siedzibie Komendy Głównej Policji w Warszawie otrzymał z rąk nadinsp. Marka Boronia nominację do Rady Historycznej Komendanta Głównego Policji.

Konferencje

W dn. 25–26 listopada miała miejsce XI międzynarodowa konferencja młodych naukowców w ramach se-

rii „Rethinking 20th Century European History”. Odbyła się w Uniwersytecie Masaryka w Brnie (Czechy), natomiast głównym organizatorem było wywodzące się z Instytutu Historycznego tej uczelni stowarzyszenie Historia Europeana. Wystąpienia związane z zagadnieniem propagandy zaprezentowało 25 badaczy pochodzących z 7 państw. W konferencji jako jedyny historyk z Polski wziął udział mgr Rafał Juściński, doktorant Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych i Sztuki UMCS, który wygłosił referat pt. „The 70th anniversary of Czechoslovakia’s Independence viewed from the perspective of the Polish People’s Republic in the late 1980s”.

11 grudnia pracownicy Katedry Metodologii i Badań nad XX–XXI w. uczestniczyli w seminarium pt. „Między naukami o polityce a polityką w ogóle...”, zorganizowanym w Kielcach przez Fundację Instytutu im. Wacława Felczaka. Prof. dr hab. Robert Litwiński wziął udział w panelu „Funkcjonowanie europejskich reżimów niedemokratycznych w przeszłości i współcześnie”, a dr hab. Marek Sioma, prof. UMCS w panelu „Europa Środkowa między geopolityką, historią a teraźniejszością”.

Spotkania

25 listopada prof. dr hab. Mariusz Mazur na zaproszenie Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL w Warszawie wziął udział w dyskusji dotyczącej ostatniej jego książki pt. *Nauka w epoce postprawdy. Warsztat naukowy historyka w kontekście prób reinterpretacji postaci Romualda Rajsa „Burego”* (Lublin 2024). Rozmowa dotyczyła specyfiki prowadzenia badań historycznych.

Członkowie Koła Nauk Pomocniczych Historii zorganizowali 12 grudnia spotkanie pt. „Skłodowscy na Lubelszczyźnie” poświęcone działalności i spuściźnie rodziny Skłodowskich na terenie ziemi lubelskiej. Referentami byli Dawid Porębiak oraz Krzysztof Wesółowski, studenci historii. W ramach wydarzenia odbyła się także projekcja filmu pt. *Skłodowscy Lubelszczyzny*.

Członkowie Koła Naukowego Historyków Oratorów 17 grudnia zorganizowali spotkanie z prof. dr hab. Leszkiem Wierzbickim z Katedry Historii XVI–XIX w.

i Europy Wschodniej pt. „Mezaliany Zygmunta Augusta” dotyczące historii życia ostatniego męskiego przedstawiciela dynastii Jagiellonów na polskim tronie.

Członkowie Koła Naukowego Amatorów Antyku zorganizowali spotkanie z prezesem Stowarzyszenia na rzecz Popularyzacji Antyku „Hellas et Roma” mgr. Łukaszem Sędką pt. „*Gladiator II. Lubelskie »korzenie«*”. Osiągnięcia „sekcji gladiatorskiej” przerosły najsmielsze oczekiwania. Nie ma dzisiaj w Europie poważnej imprezy rekonstruktorskiej bez udziału „Hellasów”, a ich zasługi w rozwoju opartej na metodach naukowych rekonstrukcji rozeszły się szeroko w świecie. I tak wieści o ich profesjonalizmie dotarły do samego Ridley’a Scotta... Spotkanie odbyło się 11 grudnia.

Naukowcy w mediach

13 grudnia, w 43. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego, w programie *Gość Panoramy Lubelskiej* wystąpił dr Ariel Orzełek, adiunkt w Instytucie Historii. Opowiedział o przyczynach i skutkach decyzji gen. Wojciecha Jaruzelskiego z 1981 r. i kontrowersjach z nią związanych. Program można obejrzeć na stronie lublin.tvp.pl.

Współpraca ze szkołami

W listopadzie w ramach Programu Szkół Partnerskich UMCS zespół z Wydziału Historii i Archeologii przeprowadził liczne warsztaty oraz wykłady okolicznościowe dla uczniów. W dn. 8 i 21 listopada w Zespole Szkół nr 2 im. Księcia Pawła Karola Sanguszki w Lubartowie oraz w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2 im. Stanisławy Filipiny Paleolog w Lublinie gościł historyk dr hab. Andrzej Przegaliński, prof. UMCS, który wygłosił cykl wykładów „Droga do Niepodległej. Sprawa polska w latach I wojny światowej (1914–1918)”. 22 listopada dr hab. Paweł Madejski z Katedry Historii Starożytnej i Średniowiecznej poprowadził warsztaty o duchach, diabłach i aniołach dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 11 im. Stanisławy Filipiny Paleolog w Lublinie. Na lekcji historii u dr. hab. Ireneusza Łucia, prof. UMCS uczniowie Lubelskiej Szkoły Realnej oraz XIV Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1 im. Zbigniewa Herberta w Lublinie wsłuchali się w opowieści „*Milites Romani*, czyli... o twórcach wielkości państwa rzymskiego”.

Inne

Dzięki uprzejmości Barbary Mikockiej z Działu Zbiorów Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie do instytutowej biblioteki trafiły kolejne publikacje dotyczące dziejów kultury fizycznej i sportu (i nie tylko). Tym razem z inicjatywy Lubelskiego Centrum Dokumentacji Historii Sportu przy IH UMCS trafiło do nas ok. 600 publikacji. Wśród nich znalazły się prawdziwe białe kruki, m.in. oryginalny oficjalny raport Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego z Igrzysk Olimpijskich w Sztokholmie z 1912 r. oraz „*Olympia Zeitung*”, komplet „gazety igrzyskowej” z berlińskiej olimpiady z 1936 r. (bogaty w mało znany materiał fotograficzny). Barbarze Mikockiej gorąco dziękujemy, a wszystkich zainteresowanych, w tym piszących prace dyplomowe studentów, zapraszamy do zapoznania się z bogatym zbiorem.

Wydział Matematyki,
Fizyki i Informatyki

Doktoraty

22 listopada odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. inż. Konrada Wysogłada pt. „Implementacja próbnika pozytonowego do badań tkanek biologicznych”. Promotor: dr hab. Bożena Zgardzińska, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Józef Cebulski, prof. UR (Uniwersytet Rzeszowski) i dr hab. Ewa Dryzek, prof. IFJ PAN (Instytut Fizyki Jądrowej im. H. Niewodniczańskiego PAN w Krakowie). Rada Naukowa Instytutu Fizyki na posiedzeniu 9 grudnia podjęła uchwałę o nadaniu mgr. inż. Konradowi Wysogładowi stopnia doktora w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki fizyczne.

Wydarzenia

28 listopada w Instytucie Fizyki odbył się Dzień Technologii Addytywnych. Był to cykl wystąpień poświęconych technologii druku 3D z metalu i technikom ubytkowym. Spotkanie z przedstawicielami DMG MORI połączone było z podpisaniem umowy o współpracy z firmą i związane z kształceniem na kierunku inżynieria druku 3D oraz prowadzeniem badań naukowych w obszarze technologii addytywnych. W spotkaniu wzięli udział pracownicy Wydziału oraz studenci i doktoranci.

Współpraca ze szkołami

W dn. 3–5 grudnia przedstawiciele Wydziału wzięli udział w Tygodniu Kariery Zawodowej, zorganizowanym przez Zespół Szkół w Poniatowej – szkołę partnerską UMCS. W ramach wydarzenia odbyły się: warsztaty „Technologie sieciowe – budowa i konfiguracja sieci komputerowej w symulatorze” prowadzone przez mgr. Marka Wiśniewskiego z Katedry Cyberbezpieczeństwa, wykład „Matematyka w akcji: od średnich do sztucznej inteligencji (AI)”, przygotowany przez dr. Tomasza Walczyńskiego z Katedry Nauczania Matematyki i Informatyki oraz warsztaty zorganizowane przez członków Studenckiego Koła Naukowego Informatyki.

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej

Sukcesy

Studenckie Koło Naukowe Planistów „SmartCity”, działające pod opieką dr Dagmary Kociuby, zostało laureatem konkursu „Lublin Akademicki”, organizowanego przez Miasto Lublin. Dzięki temu Koło będzie mogło realizować projekt „Warsztaty Lublin – Miasto Twoich Pomysłów”. To inicjatywa skierowana do młodzieży, w ramach której uczniowie szkół ponadpodstawowych i studenci będą współpracować nad koncepcjami zagospodarowania wybranych przestrzeni miejskich.

Praca magisterska absolwenta kierunku geoinformatyka mgr. Eryka Chełchowskiego pt. „Opracowanie wtyczki do QGIS implementującej wybrane funkcje PostGIS”, wykonana pod kierunkiem dr. hab. Leszka Gawrysiaka, prof. UMCS zwyciężyła w VI edycji Konkursu o nagrodę Ministra Rozwoju i Technologii w dziedzinie geoinformacji. 12 grudnia w Ministerstwie Rozwoju i Technologii odbyło się uroczyste wręczenie nagród.

Wyjazdy

W dn. 4 oraz 9–13 grudnia na Uniwersytecie Tallińskim (TLÜ) w Estonii odbyły się warsztaty „Peer Support for Tomorrow: Building the Future of Student Support”, poświęcone tematyce wsparcia rówieśniczego wśród studentów. W wydarzeniu wzięło udział 25 uczestni-

ków z 20 szkół wyższych z 13 krajów Europy. UMCS reprezentował dr Sylwester Wereski z Katedry Hydrologii i Klimatologii. Uczestnictwo w warsztatach było sfinansowane w ramach programu Erasmus+ „Higher Education Staff Mobility for Training”.

Wydarzenia

Oddział Lubelski PTG zorganizował tradycyjne otwarte odczyty popularnonaukowe. 28 listopada członkowie Towarzystwa mgr Radosław Hołowczyc i mgr Stanisław Kusiak przedstawili prelekcję pt. „Przez góry Macedonii i Albanii nad Adriatyk i Morze Jońskie – powycieczkowe reminiscencje”, a 5 grudnia mgr Anna Śliwa (Studenckie Koło Przewodników Beskidzkich) wygłosiła odczyt „W cieniu Trzech Koron. O Pieninach i Spiszcu inaczej. Promocja książki *555 zagadek o Pieninach*”.

Współpraca ze szkołami

W grudniu Wydział odwiedziły kolejne szkoły w ramach Programu Szkół Partnerskich UMCS. Gościliśmy uczniów z Publicznej Szkoły Podstawowej im. bp. Jana Chrapka w Świerżach Górnych, II Liceum Ogólnokształcącego im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Świdniku, Powiatowego Centrum Edukacji Zawodowej w Świdniku, Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Lubaczowie, Zespołu Szkół im. gen. Franciszka Kamińskiego w Adamowie i IX Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Lublinie. Zajęcia dla uczniów poprowadzili: prof. dr hab. Wojciech Zgłobicki, dr Joanna Sposób, dr Małgorzata Stanicka, SKN „Kryzysowcy” oraz SKN „GeoIT” UMCS. Ponadto 12 grudnia odbył się wykład Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Geograficznego dla uczniów szkół średnich, w którym uczestniczyło około 200 osób. Był to odczyt „Prześladowania religijne na świecie” dr hab. Małgorzaty Flagi i lic. Aleksandry Chojnowskiej.

Wydział Pedagogiki i Psychologii

Doktoraty

14 listopada odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Oktawii Zalewskiej. Tytuł pracy: „Poczucie

sensu życia a wybrane zasoby osobiste wychowanków pieczy zastępczej stojących u progu usamodzielnienia”. Promotor: dr hab. Danuta Wosik-Kawala, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Urszula Bartnikowska, prof. UWM (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), dr hab. Grażyna Gajewska, prof. UZ (Uniwersytet Zielonogórski) oraz dr hab. Alina Wróbel, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki). Rada Naukowa Instytutu Pedagogiki na posiedzeniu 16 grudnia przyjęła uchwałę o nadaniu mgr Oktawii Zalewskiej stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika.

2 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Ilony Szostak-Joško. Tytuł pracy: „Psychospołeczne korelaty satysfakcji z pracy nauczycieli szkół podstawowych”. Promotor: dr hab. Teresa Zubrzycka-Maciąg, prof. UMCS. Promotor pomocniczy: dr Magdalena Barabas. Recenzenci: dr hab. Hanna Kędzierska, prof. UWM (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) oraz dr hab. Beata Jakimiuk, prof. KUL (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II). Rada Naukowa Instytutu Pedagogiki na posiedzeniu 16 grudnia przyjęła uchwałę o nadaniu mgr Ilonie Szostak-Joško stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika.

9 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Doroty Wyrzykowskiej-Kody. Tytuł pracy: „Działalność twórcza osób z niepełnosprawnością i jej uwarunkowania”. Promotor: dr hab. Janusz Kirenko. Recenzenci: prof. dr hab. Urszula Szuścik (Uniwersytet Śląski) oraz dr hab. Marta Uberman, prof. UR (Uniwersytet Rzeszowski). Rada Naukowa Instytutu Pedagogiki na posiedzeniu 16 grudnia przyjęła uchwałę o nadaniu mgr Dorocie Wyrzykowskiej-Kodzie stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika.

Sukcesy

Dr hab. Cezary Domański, prof. UMCS z Instytutu Psychologii został wybrany na członka dwóch komisji naukowych Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie: Komisji Biograficznej (działającej przy Wydziale II Historyczno-Filozoficznym PAU) oraz Komisji Historii Nauki (jest to komisja międzywydziałowa o charakterze interdyscyplinarnym).

Konferencje

Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnością Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie 25 listopada zorganizowało cykliczną Ogólnopolską Konferencję Naukową „Niepełnosprawność – zadanie czy wyzwanie we współczesnym świecie?”, podczas której dr Agnieszka Gabrys wygłosiła referat pt. „Kwestionariusz Oceny Cięży i Macierzyństwa (PMEQ) – polska adaptacja Pregnancy and Motherhood Evaluation Questionnaire F.R. Panuccio i współpracowników”.

26 listopada w Instytucie Pedagogiki odbyło się Seminarium Naukowe pt. „Komunikacja interpersonalna kluczem do skutecznej pracy specjalisty”, zorganizowane wspólnie z Wydziałem Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie w ramach „Stażu za miedzą” Związku Uczelni Lubelskich. Gościem był dr Umbero Spaticchia z Uniwersytetu w Messynie (Włochy), który wygłosił referat przygotowany z prof. Franceskiem Pirą i dr. Robertem Casagrande pt. „Beyond Death: AI Driven Augmented Reality and the Revival of the Past”. Studenci natomiast wzięli udział w warsztatach przygotowanych przez dr hab. Renatę Markiewicz, prof. UMLub pt. „Szkodliwość lub bezpieczeństwo stosowania marihuany. Za i przeciw” oraz dr hab. Annę Pilewską-Kozak pt. „O wpływie substancji uzależniających na rozwój płodu i noworodka – co możemy zrobić, aby zapobiegać?”.

W dn. 4–6 grudnia gościem Instytutu Pedagogiki była dr Solange Denervaud, pracownik naukowy Center for Biomedical Imaging (CIBM) z The Swiss Federal Polytechnical School of Lausanne (EPFL). Przyjazd zorganizowano dzięki współpracy naukowej z pracownikami Instytutu. Dr S. Denervaud w ramach cyklu „Czwartki Badawcze” zaprezentowała wykład nt. monitorowania błędów popełnianych przez uczniów klas Montessori oraz tradycyjnych. Jak wynika z badań, istnieją istotne różnice między uczniami obu systemów zarówno w zakresie dostrzegania błędów i reagowania na nie, jak i sposobu ich autokorekty.

Dr hab. Renata Zubrzycka wygłosiła wystąpienie „Rodzice wobec wyzwań rehabilitacji dziecka z mukowiscydozą – analiza radzenia sobie” podczas IX Ogólnopolskiej Konferencji „Choroby rzadkie nie tylko w programie

nauczania”, zorganizowanej w dn. 9–11 grudnia przez Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie.

9 grudnia na Wydziale Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie odbyło się Seminarium Naukowe pt. „Wyzwania współczesności w pracy profesjonalistów”, zorganizowane przez pracowników Instytutu Pedagogiki oraz WNoZ UMLub. Była to druga odsłona współpracy instytucji w ramach „Stażu za miedzą” Związku Uczelni Lubelskich. Gośćmi seminarium byli prof. Elena Gurková ze Słowacji, która wygłosiła referat pt. „Ischemic stroke in adults as a personal and social problem”, oraz dr Umberto Spaticchia z Włoch, który opowiedział o „Video games and AI: creation, potential risks and benefits”. W ramach seminarium zorganizowane zostały warsztaty przygotowane przez dr hab. Renatę Markiewicz, prof. UMLub pt. „Metadon – leczenie czy uzależnienie. Za i przeciw” oraz dr Agnieszkę Pytkę (UMCS) pt. „Przestępcy i nieletni – kim są? Co należy wiedzieć?”.

Wydział Politologii i Dziennikarstwa

Doktoraty

3 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Piotra Nowickiego pt. „Rewolucja w sprawach wojskowych w Federacji Rosyjskiej”. Promotor: dr hab. Ireneusz Topolski, prof. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Piotr Mickiewicz (Uniwersytet Gdański), dr hab. Maciej Raś (Uniwersytet Warszawski), dr hab. Marcin Orzechowski, prof. US (Uniwersytet Szczeciński). Na posiedzeniu 13 grudnia Rada Naukowa Instytutu Stosunków Międzynarodowych podjęła uchwałę o nadaniu mgr. Piotrowi Nowickiemu stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie stosunki międzynarodowe.

4 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Aleny Podviazkiny pt. „Gry komunikacyjne w radiu dla dzieci (polsko-rosyjskie studium komparatystyczne)”. Promotor: dr hab. Danuta Kępa-

-Figura, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Magdalena Ślawska (Uniwersytet Śląski), dr hab. Magdalena Trysińska (Uniwersytet Warszawski). Na posiedzeniu 20 grudnia Rada Naukowa Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach podjęła uchwałę o nadaniu mgr. Alenie Podviazkinie stopnia naukowego doktora nauk społecznych w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach.

17 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Krzysztofa Kota pt. „Radio RMF FM w latach 1990–2001”. Promotor: dr hab. Bogdan Borowik, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Urszula Doliwa (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), dr hab. Olga Dąbrowska-Cendrowska (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach), dr hab. Agnieszka Łukasik-Turecka (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II). Na posiedzeniu 20 grudnia Rada Naukowa Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach podjęła uchwałę o nadaniu mgr. Krzysztofowi Kotowi stopnia naukowego doktora nauk społecznych w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach.

Sukcesy

Rozprawa doktorska dr Agnieszki Kamińskiej pt. „Strategie komunikacyjne kobiecych organizacji pozarządowych w mieście Lublin i powiecie lubelskim w latach 1999–2018” została wyróżniona w XV edycji konkursu Prezydenta Miasta Lublin na najlepszą pracę dyplomową. Rozprawa powstała pod kierunkiem dr hab. Krystyny Leszczyńskiej-Wichmanowskiej, prof. UMCS z Katedry Systemów Politycznych i Praw Człowieka. Dr Agnieszka Kamińska obroniła doktorat i uzyskała stopień doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach w 2024 r.

Konferencje

22 listopada odbył się ósmy z serii warsztat „Towards Development of Mediatization Research”, organizowany przez Katedrę Mediatyzacji we współpracy z Academia Euopaea Wrocław Knowledge Hub i Wrocławskim Centrum Akademickim. Ekspertem, który przygotował feedback do badań prowadzonych przez uczestników, był prof. Carlos Alberto Scolari z Uniwersytetu

Pompeu Fabra w Barcelonie, członek Sekcji Filmu, Mediów i Studiów Wizualnych Academia Europaea. Temat tegorocznej edycji „Mediatization(s). Conversations of Theories, Concepts and Traditions” był skoncentrowany na rozwijaniu i krytyce mediatyzacji.

Prof. dr hab. Maria Marczevska-Rytka wzięła udział w konferencji naukowej „Ewolucja systemu politycznego: Partycypacja obywateli w procesie podejmowania decyzji politycznych”, która odbyła się w dn. 28–29 listopada w Collegium Polonicum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Słubicach. Wygłosiła referat pt. „Wykorzystanie narzędzi elektronicznych w procesie partycypacji na przykładzie budżetu obywatelskiego/partycypacyjnego”. W referacie zaprezentowano część wyników badań w zakresie demokracji elektronicznej prowadzonych w Katedrze Ruchów Politycznych i Badań Etnicznych.

Prof. dr hab. Iwona Hofman, dyrektor INoKSiM, wzięła udział w konferencji naukowej pt. „Szkolnictwo wyższe i nauka wobec nowych wyzwań”, która odbyła się 29 listopada w ramach gali jubileuszowej z okazji 25-lecia istnienia Akademii Mazowieckiej w Płocku. Prof. I. Hofman jako przewodnicząca Rady Towarzystw Naukowych przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk wygłosiła referat pt. „Towarzystwa naukowe jako podmioty polityki naukowej państwa”.

6 grudnia pracownicy INoKSiM uczestniczyli w XIII Seminarium Mediolingwistycznym Sekcji „Język w mediach” Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej, które odbyło się na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Tematem przewodnim były mediolingwistyczne badania nad multimodalnością mediów. Seminarium zgromadziło 37 osób z 15 uczelni. Instytut reprezentowali: prof. dr hab. Marta Wójcicka, dr hab. Danuta Kępa-Figura, prof. UMCS (przewodnicząca Sekcji), dr Ewa Bulisz, dr Patryk Iwańczyk, mgr Alena Podviatzkina. W programie znalazły się inspirujące wystąpienia, które ukazały autorskie badania tekstów medialnych oraz możliwości ich zastosowania w dydaktyce akademickiej.

6 grudnia dr hab. Krystyna Leszczyńska-Wichmanowska, prof. UMCS wygłosiła wykład pt. „Zielony

Ład jako odpowiedź UE na kryzys klimatyczny” dla społeczności Narodowego Uniwersytetu Politechnika Lwowska i Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki. Podczas swojego wystąpienia podkreśliła, że UE aspiruje do przywództwa w globalnym świecie, gdzie ważne miejsce zajmuje gospodarka, która dziś w UE koncentruje się na zielonych trendach. Wykład otwarty odbył się w formule online i był połączony z dyskusją.

W dn. 10–12 grudnia pracownicy Katedry Ruchów Politycznych i Badań Etnicznych uczestniczyli w V Międzynarodowym Kongresie Praw Człowieka. Prof. dr hab. Maria Marczevska-Rytka wygłosiła referat pt. „Kośćciół rzymskokatolicki wobec migrantów i migracji”. Dr hab. Tomasz Browarek, prof. UMCS miał wystąpienie pt. „Implementacja przez Rzeczpospolitą Polską zapisów Europejskiej karty języków regionalnych lub mniejszościowych w zakresie dostępu do środków masowego przekazu w świetle raportów Komitetu Ekspertów Rady Europy”.

W dn. 12–13 grudnia dr hab. Krystyna Leszczyńska-Wichmanowska, prof. UMCS wzięła udział w Światowym Zjeździe Liderów Młodej Polonii. Uczestniczyło w nim 135 delegatów z 23 krajów. Celem spotkania była integracja polonijnych środowisk młodzieżowych, sprecyzowanie ich oczekiwań oraz stworzenie przestrzeni do otwartego dialogu międzypokoleniowego.

Wyjazdy

W dn. 11–14 grudnia pracownicy Katedry Myśli Politycznej i Komunikowania Politycznego (dr hab. Ewelina Podgajna, prof. UMCS, dr Eleonora Kirwiel, dr Łukasz Lewkowicz) i studenci kierunku bezpieczeństwo narodowe odbyli wizytę studyjną w Rydze. Pierwszego dnia wzięli udział w koncercie w Pałacu Kultury. Odwiedzili też miejsca ważne dla wspólnej historii Polski i Łotwy (m.in. Dom Czarnogłowych w Rydze, gdzie w 1921 r. podpisano traktat ryski). Drugiego dnia pobytu delegacja uczestniczyła w spotkaniu z dyrekcją, nauczycielami oraz uczniami Polskiej Szkoły Średniej im. Ity Kozakiewicz oraz odwiedziła cmentarz św. Michała, gdzie znajduje się grób patronki szkoły, i Łotewskie Muzeum Wojny. Wyjazd został zrealizowany w ramach projektu „Wolontariat polskiej młodzieży na

rzecz polskiego dziedzictwa na Łotwie” dofinansowanego przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Spotkania

5 grudnia na Wydziale odbyło się spotkanie z Mają Klajdą, zwyciężczynią konkursu Miss Polonia 2024. Rozmowa dr. Mateusza Sobiecha z Katedry Mediatyzacji z M. Klajdą skupiła się na: rozwoju marki osobistej, mediach społecznościowych, content marketingu, współpracy partnerskiej i komunikacji wizerunkowej. Nie zabrakło też zakulisowych anegdot oraz czasu na pytania uczestników w ramach sesji Q&A.

9 grudnia, na zaproszenie dziekan dr hab. Eweliny Podgajnej, prof. UMCS, ze studentami spotkał się Jonathan Brandt – przedstawiciel konsularny Ambasady Stanów Zjednoczonych w Warszawie. Licznie przybyli studenci zapoznali się z procesem aplikowania o wizę pozwalającą na podjęcie pracy zarobkowej za oceanem w okresie letnim. Przedstawiciel ambasady zaprezentował także możliwe formuły wyjazdów studenckich. Spotkanie zwieńczyła prezentacja agencji pośrednictwa pracy Camp Leaders, której polskie biuro mieści się w Lublinie.

10 grudnia odbyło się performatywne czytanie Bogdana Madeja wokół książki *Maść na szczury*, wydanej nakładem Wydawnictwa UMCS w serii „W Kręgu Paryskiej »Kultury«”. Spotkanie poprowadziły prof. dr hab. Iwona Hofman i dr Ewelina Górka z INoKSiM. W wydarzeniu wzięli udział m.in. laureaci nagrody Akademickiego Lauru Dziennikarskiego (AKLAUD) i Stypendium im. Leopolda Ungera. Projekt został zrealizowany przez Pracownię Badań nad Instytutem Literackim w Paryżu UMCS oraz Stowarzyszenie Instytut Literacki Kultura w Paryżu przy wsparciu Miasta Lublin.

12 grudnia odbyło się spotkanie eksperckie poświęcone wyborom prezydenckim w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Udział w nim wzięli: dr hab. Wojciech Ziętała, prof. UMCS i dr Marcin Pomarański z Katedry Ruchów Politycznych i Badań Etnicznych (INoPiA) oraz dr Agnieszka Zareba z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Koło Ruchów Politycznych i Badań Et-

nicznych oraz Koło Naukowe Marketingu i Lobbyingu Politycznego.

W grudniu Laboratorium Studiów nad Pamięcią Międzynarodową i Instytut Stosunków Międzynarodowych zrealizowały dwa hybrydowe wydarzenia naukowe: międzynarodowy workshop „Antagonistic Memories: Cold Peace and Hybrid War” (12 grudnia) oraz konferencję „Politics of History: Actions, Actors, Research” (13 grudnia). Spotkania zgromadziły badaczy i ekspertów z Polski, Niemiec, Szwecji, Litwy, Ukrainy, Brazylii, USA i Kanady.

17 grudnia w Centrum Kultury w Lublinie dr hab. Małgorzata Stępnik, prof. UMCS z Katedry Komunikacji Medialnej przeprowadziła wykład pt. „60. Biennale di Venezia wobec »nowej geografii sztuki«”. Prelekcja z wykorzystaniem materiału fotograficznego dotyczyła najbardziej dystynktywnych dzieł/realizacji zaprezentowanych na 60. Biennale Sztuki w Wenecji (20 kwietnia – 24 listopada 2024 r.), zorganizowanym pod hasłem „Stranieri Ovunque / Foreigners Everywhere”. Tematyka spotkania oscylowała wokół strategii kuratorskich zainspirowanych ideą tzw. nowej geografii sztuki.

18 grudnia odbyło się kolejne spotkanie Akademickiego Dyskusyjnego Klubu Książki, tym razem pod hasłem „Nasze książki roku”. Uczestnicy dyskutowali o swoich doświadczeniach lekturowych w 2024 r. Inicjatorem i organizatorem cyklu spotkań Klubu jest Katedra Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej.

Publikacje

Nakładem Wydawnictwa UMCS ukazała się publikacja naukowa pt. *Contemporary Security Problems of Poland and the Czech Republic*, pod redakcją dr Eweliny Kancik-Kołtun z Katedry Administracji Publicznej. Książka stanowi istotny wkład do współczesnych badań nad bezpieczeństwem Europy na przykładzie Polski i Czech. Zawiera wyniki analizy wyzwań i zagrożeń dla bezpieczeństwa wspomnianych krajów, przeprowadzonej przez polsko-czeski zespół autorski. W jego składzie po stronie polskiej znaleźli się reprezentanci wszystkich instytutów funkcjonujących na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa: prof. dr hab. Marek

Pietraś, dr hab. Agata Ziętek, prof. UMCS, dr hab. Katarzyna Marzęda-Młynarska, prof. UMCS, dr Jakub Olchowski, dr Justyna Kięczkowska i dr Adrian Szumowski z Instytutu Stosunków Międzynarodowych; dr hab. Agnieszka Demczuk, prof. UMCS i dr Ewelina Kancik-Kołtun z Instytutu Nauk o Polityce i Administracji; dr hab. Piotr Celiński, prof. UMCS z Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach. Publikacja została wydana w postaci bezpłatnego e-booka i jest dostępna na stronie internetowej Wydawnictwa UMCS. Została zrealizowana w ramach projektu pt. „Polsko-czeskie spojrzenie na problemy współczesnego bezpieczeństwa”.

Artykuł autorstwa dr hab. Krystyny Leszczyńskiej-Wichmanowskiej, prof. UMCS został opublikowany w czasopiśmie naukowym „Studia Politologiczne” (nr 74/2024). W artykule pt. *Kobiety w wyborach do Senatu 15 października 2023 roku* autorka dokonała analizy udziału kobiet w wyborach do Senatu po 1989 r. ze szczególnym uwzględnieniem elekcji z 15 października 2023 r. oraz skuteczności kandydowania do izby drugiej parlamentu z perspektywy faktycznego uwzględniania aspektu płci w sferze polityki. Artykuł został opublikowany w wolnym dostępie (*open access*).

Współpraca ze szkołami

29 listopada Wydział odwiedzili uczniowie szkoły partnerskiej UMCS – IV Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica w Białej Podlaskiej (klasa II o profilu humanistyczno-dziennikarskim). Młodzież uczestniczyła w spotkaniu z prodziekan ds. studenckich dr hab. Małgorzatą Adamik-Szysiak, prof. UMCS oraz studentami kierunków: dziennikarstwo i komunikacja społeczna, produkcja medialna, Public Relations i zarządzanie informacją, którzy podzielili się doświadczeniami ze studiowania. Dr Ilona Dąbrowska przygotowała pokaz filmowy złożony z najlepszych studenckich etiud i teledysków, które powstały pod jej kierunkiem w ramach zajęć na kierunku produkcja medialna. Następnie uczniowie wzięli udział w zajęciach z realizacji telewizyjnej prowadzonych przez dr Ewę Bulisz. Dzień zwieńczyły odwiedziny w Akademickim Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka. Wizytę koordynowała dr hab. Małgorzata Stępnik, prof. UMCS.

Wydział Prawa i Administracji

Doktoraty

16 listopada odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Irminy Mazurek-Płechy. Temat pracy: „Zawarcie związku małżeńskiego w świetle prawa obowiązującego w II Rzeczypospolitej (1918–1939)”. Promotor: dr hab. Andrzej Wrzyszczyk, prof. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Marian Mikołajczyk (Uniwersytet Śląski), prof. dr hab. Józef Koredczuk (Uniwersytet Wrocławski). 18 grudnia Rada Naukowa Instytutu Nauk Prawnych podjęła uchwałę o nadaniu mgr Irmynie Mazurek-Płesze stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

11 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Aleksandry Kulikowskiej. Temat pracy: „Międzynarodowe standardy prawa do pomocy prawnej”. Promotor: prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak. Recenzenci: prof. dr hab. Elżbieta Dynia (Uniwersytet Rzeszowski), dr hab. Brygida Kuźniak, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński). 18 grudnia Rada Naukowa Instytutu Nauk Prawnych podjęła uchwałę o nadaniu mgr Aleksandrze Kulikowskiej stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

12 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Michała Skóry. Temat pracy: „Prawne aspekty zatrudniania osób niepełnosprawnych”. Promotor: dr hab. Anna Kosut, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Aneta Giedrewicz-Niewińska, prof. UwB (Uniwersytet w Białymstoku), dr hab. Marzena Szablowska-Juckiewicz, prof. UMK (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu). 18 grudnia Rada Naukowa Instytutu Nauk Prawnych podjęła uchwałę o nadaniu mgr Michałowi Skórze stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

13 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Roberta Orłowskiego. Temat pracy: „Zasada zrównoważonego rozwoju w gminnym planowaniu przestrzennym”. Promotor: dr hab. Kamil Sikora,

prof. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Mirosław Karpik (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), dr hab. Jarosław Czerw, prof. UJK (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach). 18 grudnia Rada Naukowa Instytutu Nauk Prawnych podjęła uchwałę o nadaniu mgr. Robertowi Orłowskiemu stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

17 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Mateusza Derdaka. Temat pracy: „Obowiązkowe zastępstwo procesowe w postępowaniu cywilnym”. Promotor: dr hab. Tomasz Demendeki, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Joanna Studzińska, prof. ALK (Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie), dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska, prof. US (Uniwersytet Szczeciński). 18 grudnia Rada Naukowa Instytutu Nauk Prawnych podjęła uchwałę o nadaniu mgr. Mateuszowi Derdakowi stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

Konferencje

W dn. 14–15 listopada dr Karol Dąbrowski z Katedry Historii Państwa i Prawa wziął udział w prestiżowej „Chambers of Commerce – 3rd International Conference” pt. „Looking to the future from an interdisciplinary social sciences perspective”, zorganizowanej w Warszawie przez Chambers of Commerce International Research Team. Został również członkiem tej międzynarodowej grupy badawczej założonej przez pracowników Polskiej Akademii Nauk, Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego, z udziałem naukowców z Anglii, Niemiec, Rumunii i Węgier.

W dn. 18–21 listopada mgr Krzysztof Niewęglowski z Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego uczestniczył w 2024 United Nations Conference on Space Law and Policy, zorganizowanej przez Biuro Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Przestrzeni Kosmicznej (UNOOSA) w Wiedniu. Konferencja była poświęcona kwestiom prawnym oraz praktycznym aspektom zarządzania działalnością kosmiczną w zmieniającym się środowisku międzynarodowym. Mgr K. Niewęglowski został zaproszony jako ekspert do prac grupy roboczej Legal Aspects of Safety of Space Operations: Debris Mi-

tigation and Remediation zajmującej się jednym z aktualnych wyzwań współczesnego prawa kosmicznego – zapewnieniem bezpieczeństwa i zrównoważonego rozwoju operacji kosmicznych poprzez ograniczanie i usuwanie odpadów kosmicznych. Szczególną uwagę zwrócono na krajowe regulacje prawne dotyczące działalności kosmicznej.

W dn. 25–26 listopada dr hab. Edyta Całka, prof. UMCS z Katedry Prawa Unii Europejskiej uczestniczyła, na zaproszenie Ministerstwa Gospodarki, Turystyki i Sportu Republiki Słowenii oraz słoweńskiego Urzędu ds. Własności Intelektualnej, w International Conference on Geographical Indications and Collective Trademarks: Tradition, Quality, and Identity for Sustainable Competitiveness w the Brdo Congress Centre w Słowenii. Konferencja została zorganizowana przez władze Słowenii we współpracy ze Światową Organizacją Własności Intelektualnej (WIPO) oraz Urzędem UE ds. Własności Intelektualnej (EUIPO). Dr hab. Edyta Całka, prof. UMCS jako jedyny przedstawiciel polskiego środowiska naukowego wzięła czynny udział w konferencji, uczestnicząc w panelu dyskusyjnym pt. „Protecting Agricultural GIs: Challenges and Opportunities in the Field of Gastronomy and Tourism”. Na podstawie analizy SWOT omówiła z polskiej perspektywy szanse i zagrożenia w zakresie ochrony produktów z Chronionym Oznaczeniem Geograficznym (ChOG) lub Chronioną Nazwą Pochodzenia (ChNP), zarejestrowanych w Komisji Europejskiej.

6 grudnia odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Współczesne zagadnienia i wyzwania pozakodeksowego prawa karnego”, zorganizowana przez Sekcję Prawa Karnego Studenckiego Koła Naukowego Prawników. Została podzielona na dwie części: stacjonarną i zdalną (11 referatów). Część stacjonarna odbyła się na WPiA w formie panelu eksperckiego, w ramach którego referaty wygłosili: prof. dr hab. Marek Kulik, dr Piotr Poniatowski, dr Krzysztof Wala oraz dr Zuzanna Gądzik. Referaty dotyczyły kluczowych zagadnień pozakodeksowego prawa karnego: prawnokarnej ochrony zwierząt, regulacji karnych dotyczących ochrony środowiska, problematyki udzielania świadczeń zdrowotnych przez osoby nieuprawnione. Wydarzenie zostało objęte patronatem Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie, Stowarzyszenia Naukowego „Pro Scientia

Iuridica”, czasopisma „Palestra. Pismo Adwokatury Polskiej” oraz Polskiego Radia Lublin.

9 grudnia odbyło się XVI Lubelskie Seminarium Karnistyczne – Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Bezprawne pozbawienie wolności”, zorganizowane przez Katedrę Prawa Karnego i Kryminologii. Słowo wstępne wygłosił prof. dr hab. Marek Kulik – dyrektor Instytutu Nauk Prawnych. Program został podzielony na cztery części, w ramach których referaty wygłosili w szczególności pracownicy UMCS: mgr Krzysztof Seroła, dr hab. Katarzyna Nazar, prof. UMCS, dr Krzysztof Wala, dr Patrycja Kozłowska-Kalisz, prof. dr hab. Marek Mozgawa, dr Maciej Błotnicki, dr hab. Joanna Piórkowska-Flieger, dr Piotr Poniatowski, prof. dr hab. Marek Kulik, dr hab. Aneta Michalska-Warias, prof. UMCS, prof. dr hab. Magdalena Budyn-Kulik, dr hab. Wojciech Mojski, dr Michał Zalewski. Seminarium odbyło się na platformie MS Teams.

13 grudnia odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Związki postępowania nieprocesowego z postępowaniem egzekucyjnym”, zorganizowana przez Katedrę Postępowania Cywilnego i Międzynarodowego Prawa Handlowego oraz Izbę Komorniczą w Lublinie. Została objęta honorowym patronatem Towarzystwa Naukowego Procesualistów Cywilnych (TNPC). Podczas konferencji referaty wygłosili przedstawiciele Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uczelni Łazarskiego, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Radomskiego, Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytetu Warszawskiego oraz UMCS (dr hab. Joanna Bodio, prof. UMCS, referat pt. „Tytuł egzekucyjny wobec sprawcy przemocy domowej” i dr Olimpia Marcewicz-Kochnio wraz z dr. Arkadiuszem Sadzą, referat pt. „Przyśądzenie własności nieruchomości a prawa ujawnione w księdze wieczystej”). Konferencja odbyła się w trybie hybrydowym. Zaprezentowane zagadnienia dotyczyły stosunku postępowania nieprocesowego do postępowania egzekucyjnego, tytułów wykonawczych w postępowaniu nieprocesowym, zabezpieczenia i wykonalności orzeczeń zapadłych przeciwko sprawcy przemocy domowej, egzekucji postanowień wydawanych w postępowaniu w sprawach spadkowych oraz wielu innych.

13 grudnia odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Międzynarodowe Standardy Ochrony Praw Człowieka”, zorganizowana przez Sekcję Prawa Publicznego Studenckiego Koła Naukowego Prawników. Wydarzenie miało na celu dogłębną analizę aktualnych przepisów prawnych dotyczących ochrony praw człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem międzynarodowych standardów ochrony praw obywatelskich i mechanizmów zapobiegania ich łamaniu na różnych poziomach. Prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak, dr hab. Bartosz Liżewski, prof. UMCS, dr hab. Ryszard Piotrowski, prof. UW, dr hab. Anna Rakowska, prof. UŁ oraz dr hab. Julia Wojnowska-Radzińska, prof. UAM zaprezentowali wystąpienia w ramach panelu eksperckiego inauguracyjnego konferencji.

Wydarzenia

9 grudnia Studenckie Koło Naukowe Profesji Prawniczych miało zaszczyt gościć prokuratora Andrzeja Piasiecznego, zastępcę dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, który przedstawił zasady aplikacji prokuratorskiej i sędziowskiej oraz odpowiadał na pytania studentów. Wydarzenie otworzył dziekan dr hab. Jarosław Kostrubiec, prof. UMCS. Prokurator A. Piasieczny spotkał się również z prorektorem ds. ogólnych dr hab. Arkadiuszem Berezą, prof. UMCS, dziekanem dr hab. Jarosławem Kostrubcem, prof. UMCS oraz r.pr. dr Moniką Kępą, opiekunem SKNPP.

10 grudnia odbyły się warsztaty z rzymskiego prawa spadkowego zorganizowane przez Koło Naukowe Prawa Rzymskiego, które poprowadził dr Bartosz Zalewski z Katedry Doktryn Polityczno-Prawnych i Prawa Rzymskiego.

Współpraca międzynarodowa

28 listopada prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS, dziekan Wydziału Prawa i Administracji dr hab. Jarosław Kostrubiec, prof. UMCS oraz dyrektor Instytutu Nauk Prawnych prof. dr hab. Marek Kulik podpisali umowy o współpracy naukowej i dydaktycznej z Uniwersytetem w Oradei (Rumunia), który reprezentował dziekan tamtejszego Wydziału Prawa prof. Cristian Mihes. Tematem rozmów były obszary współpracy pomiędzy wydziałami prawa obu uniwersytetów oraz możliwości rozwinięcia kooperacji w sferze badań i dydaktyki.

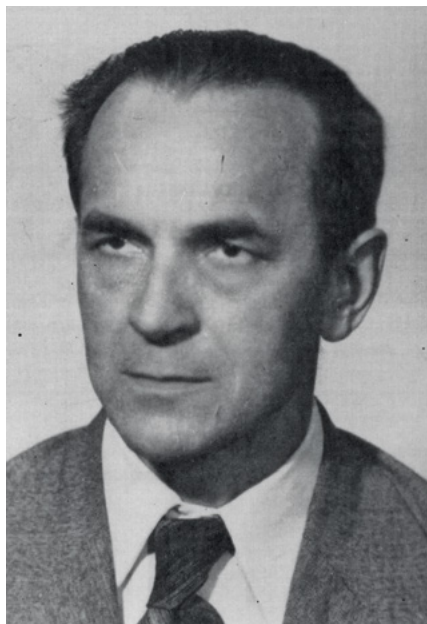
Wspomnienie o prof. dr. hab. Janie Orłowskim

27 listopada 2024 r. zmarł prof. dr. hab. Jan Orłowski – wybitny sławista, rusycysta, literaturoznawca, wieloletni nauczyciel akademicki na Wydziale Humanistycznym UMCS.

Prof. Orłowski urodził się 23 stycznia 1932 r. we wsi Wola Szczygiełkowa. Ukończył liceum pedagogiczne w Bodzentynie, filologię rosyjską na Uniwersytecie Warszawskim (1957) oraz pedagogikę w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Gdańsku (1963). W latach 1962–1967 pracował jako nauczyciel języka rosyjskiego w II Studium Nauczycielskim w Lublinie. Pisać i drukować zaczął w 1959 r. Była to publicystyka oświatowo-wychowawcza, ukazująca się na łamach czasopism „Głos Nauczycielski”, „Nowa Szkoła” i innych. Potem przez prawie 40 lat współpracował z czasopismem „Język Rosyjski”.

W 1967 r. prof. Orłowski rozpoczął pracę na Wydziale Humanistycznym UMCS na stanowisku starszego asystenta. Prowadził zajęcia z historii literatury rosyjskiej oraz wykłady z historii literatur słowiańskich. Rozprawę doktorską obronił w 1971 r. Ukazała się ona drukiem w 1972 r. nakładem Wydawnictwa „Ossolineum” pt. *Niekrasow w Polsce (lata 1856–1914)*. Jego rozprawa habilitacyjna *Aleksy K. Tołstoj. Z dziejów polsko-rosyjskich związków kulturowych* ukazała się w 1974 r. w Wydawnictwie UMCS, a kolokwium habilitacyjne miało miejsce w 1975 r. W „Slavii Orientalis” i w „Przeglądzie Humanistycznym” opublikował wiele artykułów związanych ze spuścizną Niekrasowa i Aleksiego K. Tołstoja. W 1986 r. otrzymał tytuł naukowy profesora.

W następnych latach Profesor badał oddziaływanie polskiej kultury (m.in. Mickiewicza i Chopina) na życie literackie w Rosji, co zaowocowało kilkoma artykułami. Kolejne jego publikacje były związane z mało znaną i słabo zbadaną podrzędną beletrystyką rosyjską okresu pierwszej wojny światowej. O polskich motywach i propolskich sympatiach w poezji rosyjskiej lat 1914–1917 pisał w pracy *Polska w zwierciadle poezji rosyjskiej okresu I wojny światowej* (Lublin 1984).

Zdjęcie: Roszcza Lublinska // Literatura – Mił – Scrum – Kultura – Lublin 2002.

W 1992 r. w Warszawie ukazała się interesująca praca prof. Orłowskiego pt. *Z dziejów antypolskich obsesji w literaturze rosyjskiej. Od wieku XVIII do roku 1917*. Tę problematykę pogłębił i rozwinął w książce *Miecze i gałązki oliwne. Antologia poezji rosyjskiej o Polsce (wiek XVIII–XX)* (Warszawa 1995). W ostatniej dekadzie XX w. podjął studia nad spuścizną Daniela Andriejewa – współczesnego rosyjskiego myśliciela religijnego. Były to w Polsce badania pionierskie. Prekursorski charakter miało też wprowadzenie do obiegu naukowego w Polsce poezji Jana Bernarda – współczesnego poety rosyjskiego ze Stawropola o polskim rodowodzie. Prof. Orłowski przeżył 40 sonetów poety, wybranych z trzech jego zbiorów poświęconych Chopinowi. Opublikował tłumaczenia w książce *Jan Bernard. Sonety o Fryderyku Chopinie* (Lublin 2020).

Profesor był jednocześnie bardzo dobrym organizatorem procesu nauczania. W macierzystym instytucie przez 4 kadencje pełnił funkcję dyrektora, był też prodziekanem Wydziału Humanistycznego oraz kierownikiem Zakładu Literatury Rosyjskiej II. Był wielokrotnie nagradzany nagrodą naukową MEN, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem KEN oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Należał do Lubelskiego Towarzystwa Naukowego i Towarzystwa Naukowego KUL, wielokrotnie wybierany członkiem Komitetu Słowiańszczyzny PAN. Niezwykle bogaty jest również jego dorobek jako eksperta-recenzenta w przewodach doktorskich i habilitacyjnych oraz jako opiniodawcy o przyznanie tytułu naukowego (ponad 50 pozycji). Po wyborze kardynała Karola Wojtyły na papieża prof. Orłowski opublikował 7 artykułów na temat myśli słowiańskiej w twórczości Jana Pawła II oraz dwa tomiki własnych wierszy poświęconych papieżowi (2017, 2020). Był cenniejszy jako członek komitetów redakcyjnych czasopism naukowych, współorganizator filologii słowiańskiej na KUL i opiekun młodszych pracowników naukowych, bardzo życzliwy, ale wymagający dla studentów.

Witold Kowalczyk

Drukarnia UMCS w latach 1969–1989. Wspomnienia

Początki Drukarni UMCS nierozdzielnie wiążą się z osobą Władysława Jakubowskiego. Tak o tym pisze Barbara Pękala w książce pt. *Władysław Jakubowski – drukarz lubelski*, wydanej przez UMCS w 1989 r.:

„ Jeszcze w czasie administrowania Chatką Żaka od 1964 r. (Władysław Jakubowski – przyp. AD) magazynował kilkadziesiąt opakowań z czcionkami, regały zecerskie, kilka najprostszych maszyn (...) oraz matryce linotypowe. Powołany na stanowisko wicedyrektora Biblioteki Głównej UMCS zajął się jednocześnie uruchomieniem zakładu drukarskiego. (...) Nie miał dla drukarni etatów, więc zatrudniał pracowników technicznych na etatach ślusarzy i stolarzy, dzięki czemu mógł rozpocząć montaż urządzeń. Początkowo wyposażenie drukarni stanowiły linotyp tzw. amerykanka i intertyp do składu maszynowego, kserograf (do produkcji matryc – przyp. AD), dwa „Romayory” do produkcji skryptów, dwie typograficzne maszyny drukarskie, urządzenia i maszyny introligatorskie oraz komplety czcionek do zecernej.

17 grudnia 1969 r. na uroczyste otwarcie Drukarni UMCS, której założycielem i kierownikiem w latach 1969–1974 był wspomniany Władysław Jakubowski, wydrukowano na czerpanym papierze zaproszenie z wierszem Kazimierza A. Jaworskiego pt. *Pochwała pracy drukarskiej*. Uroczystość swoją obecnością uświetnili m.in.: rektor UMCS Zbigniew Lorkiewicz, prorektorzy Wiesław Skrzydło i Albin Koprukowniak, dyrektor Biblioteki Głównej Tadeusz Smółka, dyrektor Zarządu Inwestycji Zdzisław Kowalski oraz wicedyrektor Biblioteki Głównej Władysław Jakubowski.

Barbara Pękala pisze dalej:

„ W 1970 r. zostało zatrudnionych 15 pracowników: zecerów, linotypistów, maszynistów offsetowych, introligatorów i personel administracyjny. W pierwszym kwartale zabrakło pieniędzy na wypłaty dla personelu produkcyjnego. (Drukarnia pracowała na własnym rozrachunku). Wtedy Jakubowski wypłatę zrealizował własnymi pieniędzmi, które odzyskał po pierwszym przelewie do banku. Zanotowano nawet wysoką rentowność drukarni, mimo że w 70% pracowała dla własnej Uczelni i stosowała rozliczenie według kosztów własnych.

Od początku pracy w Drukarni UMCS Jakubowski służył swymi umiejętnościami, wiedzą i możliwościami miejscowym bibliofilom. Jednym z pierwszych druków tej oficyny dla Koła Miłośników Książki i Ekslibrisu była książka autorstwa Stefana Wojciechowskiego pt. *O bibliofilstwie lubelskim w latach 1926–1976*. W końcu 1973 r. Towarzystwo Miłośników Lublina ogłosiło konkurs pt. „Lublin w ekslibrisie”. Władysław Jakubowski zachęcił kilku pracowników Drukarni UMCS do czynnego w nim udziału. Zespół pracowników uhonorowano w kwietniu 1974 r. dyplomem uznania za ciekawe ekslibrisy typograficzne. Na zakończenie drukarskiego trudu Jakubowski zorganizował w Bibliotece Głównej wystawę dorobku typograficznego z okresu kierowania Drukarnią UMCS. Z tej okazji został wydany katalog jego wystawy *Władysław Jakubowski – drukarz typograf w latach 1969–1974*. W wywiadzie udzielonym Marii Przesmyckiej („Sztandar Ludu”, 30 maja 1974 r.) tak przedstawił swoją profesję:

„ Istotą naszej pracy jest ujmowanie całości drukowanego tekstu w ramy kompozycyjne, dobór odpowiedniej czcionki, koloru i ornamentyki. To właśnie czyni z drukarstwa zawód twórczy.

UNIWERSYTECKA OFICyna DRUKARSKA

KIEROWANA PRZEZ
TOWARZYSTWA SZTUKI DRUKARSKIEJ
WŁADYSŁAWA JAKUBOWSKIEGO

ZAPRASZA

NA SWOJE UROCZYSTE OTWARCIE
KTÓRE ODBĘDZIE SIĘ
W ŚRODĘ 17 GRUDNIA 1969 ROKU
O GODZINIE 18-EJ

W GMACHU
BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ
UNIWERSYTETU MARII CURIE SKŁODOWSKIEJ
W LUBLINIE
PRZY ULICY NOWOTKI 9

DRUK PROJEKTOWAŁ *antiquo modo*
HENRYK ZWOLAKIEWICZ
TŁOCZONO W DRUKARNI WŁASNEJ
W ILOŚCI 25 NUMEROWANYCH EGZEMPLARZY

EGZEMPLARZ IMIENNY

NR 45

Źródło: Muzeum UMCS

↑ Pracownicy Drukarni UMCS (1971 r.)

← Zaproszenie na otwarcie Uniwersyteckiej Oficyny Drukarskiej

W maju 1974 r. bez wiedzy Władysława Jakubowskiego i poza cenzurą wydrukowałem 100 egz. *Antologii wierszy drukarstwo stawiających* wydanej z okazji 500-lecia drukarstwa w Polsce (1474–1974). Przy składaniu życzeń imienninowych w obecności załogi wręczyłem mu połowę nakładu. Był bardzo wzruszony i zaskoczony, kiedy się dowiedział, że „prezent” był wydrukowany w „jego drukarni”.

W tym samym roku zwiększyło się zapotrzebowanie na druk książek naukowych z Wydawnictwa UMCS oraz Akademii Medycznej. Maszyna drukarska była przystosowana do druku papieru w formacie A2 lub w formacie B3 (4 strony druku). Przedstawiłem Jakubowskiemu mój projekt polegający na możliwości druku w formacie B2 (8 stron druku). Dyrektor „kupił” projekt z zastrzeżeniem, że maszyna będzie eksploatowana przez pół roku. Dostałem zaliczkę, a po sześciu miesiącach za wniosek racjonalizatorski otrzymałem nagrodę pieniężną.

Po ukończeniu studiów (2 maja 1972 r.) zostałem zatrudniony przez Władysława Jakubowskiego w moim wyuczonym zawodzie maszynisty typograficznego. Od 1 stycznia 1975 r. zostałem mianowany kierownikiem Drukarni, a moim zastępcą został Edward Rakowski. Rok 1975 był przełomowy w krótkiej historii uniwersyteckiej Drukarni. Już od 1 października 1974 r. przestała być jednostką gospodarczo samodzielną. Wiele czasu upłynęło zanim zrozumiano specyfikę zakładu produkcyjnego, jakim jest drukarnia.

15 stycznia 1975 r. przy Uniwersytecie powstało Polonijne Centrum Kulturalno-Oświatowe, które związało się z Drukarnią UMCS poprzez swoje wydawnictwa „Z dziejów Polonii”, materiały z konferencji nauko-

wych oraz skrypty dla słuchaczy kursów polonijnych itp. – łącznie zostało wydanych ok. 30 tytułów. W roku 1976 otrzymaliśmy pełnoformatową maszynę drukarską Victoria-1040, drukującą 16 stron w formacie B1, zamówioną jeszcze przez Władysława Jakubowskiego. Maszyna, ze względu na duże parametry gabarytowe, została zainstalowana w gmachu Wydziału Prawa przy pl. Litewskim 3.

W 1976 r. Polskie Towarzystwo Historyczne zamówiło w Drukarni UMCS afisz z tytułami referatów i ich terminami. Po wydrukowaniu otrzymałem zgodę cenzury na ich rozpowszechnianie, dzięki czemu mogłem wydać wydrukowane afisze zamawiającemu. Po rozplakatowaniu afiszy na terenie miasta okazało się, że do tytułu wykładu „Obóz na Majdanku w świetle nowych badań” wkradł się błąd. Zecer zmienił słowo „badań” na „zadań”. Afisze pozrywano, a nakład przedrukowano ponownie. Obyło się bez dużych dla mnie konsekwencji (było ryzyko utraty pracy), gdyż miałem korektę afisza podpisaną do druku przez zamawiającego oraz wcześniejszą zgodę na druk lubelskiej cenzury.

W roku 1977 dwóch pracowników Drukarni – Stanisław Pieńkos i Zdzisław Stępniewski zmodernizowali kocioł do przetapiania stopu linotypowego, eliminując tym samym do minimum zagrożenie ołowiem dla zdrowia pracowników. Został też zakupiony za dewizy nowy kocioł. W roku 1978 ukończono skład i odbitki do reprodukcji służące do wydania *Kursu języka polskiego* dla londyńskiej firmy Linguaphone. Skład wykonał Stanisław Kosior, zaś odbitki zrobili Jan Kowalski i Stanisław Majdan pod nadzorem Edwarda Rakowskiego, nakład drukowano w Wielkiej Brytanii.

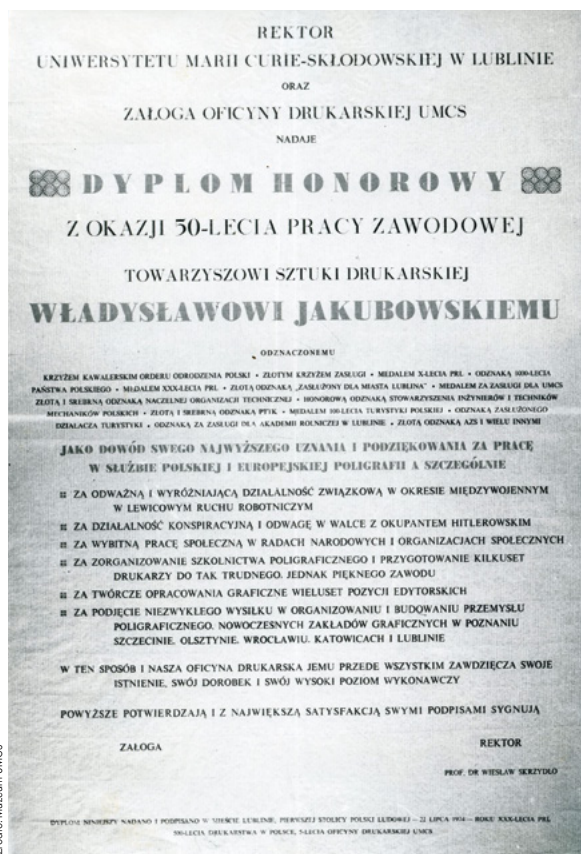

Źródło: Muzeum UMCS

↑ Władysław Jakubowski (1981 r.)

29 maja 1979 r. na spotkaniu Lubelskiego Towarzystwa Miłośników Książki Kapituła odznaczyła Władysława Jakubowskiego Orderem Białego Kraka ze Słonecznikiem. 28 grudnia 1980 r. otrzymał najwyższe odznaczenie dla drukarza – Zasłużony Drukarski PRL. Zmarł 5 listopada 1981 r. W lubelskiej typografii Władysław Jakubowski zaznaczył trwałe *signum* i śmiało można go zaliczyć do „panteonu spod znaku gryfa” obok tak znakomitych drukarzy, jakimi byli Stanisław Pietrzykowski czy Jan Józwiakowski.

Rok 1979 poza produkcją podstawową obfitował w druki okolicznościowe. W ciągu pierwszego półroczu uporano się z 800 stronicami maszynopisu materiałów Międzynarodowego Sympozjum Rusycystów na IV Międzynarodowy Kongres Wykładowców Języka i Literatury Rosyjskiej w Berlinie (12–18 sierpnia 1979 r.). W drugiej połowie 1979 r. Drukarnia skoncentrowała się na wydawnictwach z okazji 35-lecia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, takich jak: monografia UMCS pt. *Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej 1944–1979*; pięć wersji językowych folderu o Uniwersytecie (wkładkę z kolorowymi zdjęciami do folderu

Źródło: Muzeum UMCS

↑ Dyplom z okazji 50-lecia pracy zawodowej w UMCS dla Władysława Jakubowskiego (22 lipca 1974 r.)

drukowano w Zakładzie Kartografii UMCS); Katalog wystawy dorobku UMCS; Druk okolicznościowy *Narodziny Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej*; *Druga teka – Katalog wystawy grafk Zbigniewa Józwicka*; *Katalog – teka ekslibrisów Zbigniewa Józwicka wykonanych dla pracowników UMCS*; „Biuletyn Biblioteki UMCS” po raz pierwszy wydany drukiem jako rocznik z okazji 35-lecia Biblioteki UMCS.

W październiku 1979 r. UMCS otrzymał od londyńskiej firmy Linguaphone amerykański składopis IBM „Composer”. Praca na tym urządzeniu pozwoliła na wydawanie w Drukarni UMCS prac z nauk ścisłych – sekcje „Annales” z zakresu matematyki, fizyki i chemii. Certyfikat do szkolenia na tej maszynie uzyskał Edward Rakowski.

Dowodem na rozwój Drukarni był stały wzrost produkcji. W latach 1970–1971 wykonano 713 ark. druk. – przy zatrudnieniu 22 osób. W 1974 r. wykonano 915 ark. – przy zatrudnieniu 29 osób. W 1979 r. przy zatrudnieniu 30 osób wykonano 1214 ark., w tym dla wyd. „Annales” – 535 ark., dla wydziałów UMCS – 237 ark., dla lubelskiego środowiska naukowego – 442 ark., w łącznej liczbie egzemplarzy – 69 740. W styczniu 1980 r.

Akademia z okazji 10-lecia Drukarni UMCS (styczeń 1980 r.). Od lewej: Antoni Dudek, prof. Wiesław Ślaskowski, prof. Ryszard Orłowski, prof. Kazimierz Sykut →

Zdjęcie: Muzeum UMCS

obchodziliśmy jubileusz 10-lecia jednostki. Z tej okazji został wydany, tym razem legalnie, *Wybór wierszy drukarstwo sławiących* z rysunkami Z. Józwicka. Publikacja mogła się ukazać jako katalog wystawy. Uniknięto w ten sposób obowiązku uzyskania dwóch pozytywnych recenzji oraz starania się o zezwolenie na wydanie w Głównym Urzędzie Publikacji Prasy i Widowskich w Warszawie.

17 lipca 1980 r. na „fali przerw w pracy” w Świdniku i Lublinie załoga Drukarni zastrajkowała. Pracownicy domagali się podwyżki płac o 1000 zł na osobę i 25% funduszu premiowego. Ostatnie zdanie petycji brzmiało: *Czekając na załatwienie naszych postulatów, nie przystępujemy do pracy aż do chwili pozytywnego rozpatrzenia i zatwierdzenia naszych żądań*, które, chociaż zmniejszone, zostały uwzględnione od 1 kwietnia 1981 r.

W maju 1981 r. do Drukarni przyszedł Michał Fijałka z maszynopisem swojej pracy *27 Wołyńska Dywizja Piechoty AK*. Poradziłem mu, żeby zgłosił się do ówczesnego prorektora Zygmunta Mańkowskiego. Dzięki zgodzie rektora Wiesława Skrzydły publikacja została powielona techniką tzw. małej poligrafii jako materiały sesji naukowej zorganizowanej przez Instytut Historii UMCS oraz Instytut Historii PAN. Jak wspominał to Zygmunt Mańkowski – aż Sekretariat Komitetu Centralnego PZPR musiał wyrazić zgodę (sic!) [*„Habent sua fata libelli” czyli o przygodach monografii 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty AK*, w: *Ogród Białego Krzaka II*, Lublin 2005].

W tzw. karnawale Solidarności dla Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” i Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” UMCS powielono w Drukarni 46 numerów „Biuletynu Informacyjnego” w łącznym nakładzie 37 tys. egz. Po ogłoszeniu stanu wojennego wszystkie drukarnie w Polsce miały zakaz drukowania. Zakaz obowiązywał również Drukarnię UMCS. Od dyrektora administracyjnego Leszka M. Roupperta poufnie dowiedziałem się, że dopóki będę jej kierownikiem, Uniwersytet nie dostanie zgody na wznowienie produkcji drukarskiej. Z tego względu złożyłem rezygnację, mając zaświadczenie, że w dn. 1–13 grudnia 1981 r. przebywałem w szpitalu. 4 lutego 1982 r. Komisja Weryfikacyjna uwzględniła wniosek dyrektora L.M. Roupperta na przeniesienie mnie na stanowisko starszego mistrza z nowym zakresem obowiązków.

1 lutego 1982 r. od rektora UMCS prof. Tadeusza Bazyńskiego otrzymałem pismo, którego początek zacytuje:

„W związku z pismem z dnia 29 stycznia 1982 r. przychyliam się i odwołuję obywatela z dniem 31 stycznia 1982 r. ze stanowiska kierownika Zakładu Poligrafii UMCS. Jednocześnie dziękuję za wieloletnie wzorowe kierowanie Zakładem Poligrafii.

1 lutego 1982 r. obowiązki kierownika przejął Edward Rakowski. W latach 1982–1985 został zmodernizowany park maszynowy. Zainstalowano falcerkę oraz zszywarkę nici produkcji NRD, maszynę drukarską ZSRR oraz maszynę do powielania skryptów „Romayor 314”. Po rezygnacji Rakowskiego ze stanowiska kierownika w 1987 r. ponownie kierowałem Drukarnią do 30 września 1989 r. Na mój wniosek rektor Zygmunt Cackowski zgodził się na zakup urządzenia do fotoskładu wraz z naświetlarką angielskiej firmy Monotype, które przekazano do Wydawnictwa UMCS na początku lat 90. XX w.

Jako bibliofil na niwie wydawniczej działałem w Lubelskim Towarzystwie Miłośników Książki. Tak to oceniał ówczesny prezes LTMK Jan Gurba w *Typografii w dziejach polskiej książki*, wydanej przez LTMK:

„Omawiając działalność poligraficzną Antoniego Dudka, ograniczamy się do jego twórczego udziału w przygotowaniu i wydaniu druków tworzących Bibliotekę LTMK. Ze 103 numerowanych pozycji w latach (1926–1989) w okresie 1976–1989 opracował ich 29, nie licząc zaproszeń, afiszy i innych druków akcydensowych nieodnotowanych w stopce drukarskiej z racji nadzoru pełnionego jako kierownik Drukarni.

Od roku 1970 drukarze uniwersyteccy obchodzili rokrocznie uroczyste swoje święto – Dzień Drukarza, które było okazją do wyróżnień dla najlepszych pracowników w formie odznaczeń, dyplomów uznania i nagród pieniężnych. Władze Uniwersytetu wysoko oceniały pracę towarzyszy sztuki drukarskiej, czego dowodem były listy gratulacyjne.

Antoni Dudek

Jubileusz prof. dr. hab. Marka Kuryłowicza

20 grudnia 2024 r. na Wydziale Prawa i Administracji odbyła się wyjątkowa uroczystość – obchody jubileuszu 80. rocznicy urodzin oraz 55-lecia pracy naukowej prof. dr. hab. Marka Kuryłowicza, długoletniego kierownika Katedry Prawa Rzymskiego, byłego dziekana Wydziału Prawa i Administracji oraz prorektora naszej Alma Mater. Obchody jubileuszu połączone zostały z X Lubelskim Sympozjum Rzymskiego Prawa Karnego pt. „Kary prywatne i publiczne w prawie rzymskim”.

Prof. Marek Kuryłowicz jest absolwentem i długoletnim pracownikiem Wydziału Prawa i Administracji UMCS. W 1966 r. zatrudniony został w Katedrze Prawa Rzymskiego na stanowisku asystenta, zaś w 1973 r. uzyskał stopień doktora nauk prawnych na podstawie dysertacji „Adopcja w rzymskim prawie przedklasycznym i klasycznym”. Imponująca, licząca 503 strony rozprawa uzyskała pierwszą nagrodę w konkursie „Państwa i Prawa” na najlepsze prace doktorskie (1974 r.), a następnie została opublikowana w skróconej wersji w języku niemieckim „Die ‘adoptio’ im klassischen römischen Recht” (Warszawa 1981). W kolejnych latach Jubilat kontynuował badania naukowe nad zagadnieniami związanymi z adopcją w prawie rzymskim. W 1976 r. przebywał w austriackim Institut für Römisches Recht (Uniwersytet w Salzburgu), gdzie m.in. uczestniczył w seminariach prowadzonych przez prof. Maxa Kasera. Rezultatem prowadzonych w tym okresie badań było powstanie rozprawy habilitacyjnej

pt. „Adoptio’ prawa rzymskiego. Rozwój i przemiany w okresie poklasycznym i justyniańskim” (Lublin 1976). Kolokwium habilitacyjne odbyło się na Wydziale Prawa i Administracji UMCS w 1977 r. W tym samym roku prof. Marek Kuryłowicz objął kierownictwo ówczesnego Zakładu Prawa Rzymskiego.

Istotne dla dalszej pracy naukowej Profesora okazały się pobyty w Leopold-Wenger-Institut für Rechtsgeschichte (Uniwersytet w Monachium) w latach 1982–1983 oraz w 1984 r., możliwe dzięki prestiżowemu stypendium Alexander von Humboldt-Stiftung. W trakcie pobytu w Monachium prof. Marek Kuryłowicz uczestniczył w seminariach z zakresu prawa rzymskiego, które prowadzili prof. Dieter Nörr oraz prof. Dieter Medicus. Jak wspominał, to właśnie w Monachium „zainteresowałem się działem rzymskiego prawa karnego, do którego dotarłem przy okazji studiów nad prawnymi skutkami gier hazardowych. Zainteresowałem się też działalnością karno-administracyjną oraz funkcjami policyjnymi edylów. To były prawdziwie naukowe lata”.

Inspiracje czerpane z monachijskich studiów Jubilata przełożyły się z czasem na zainteresowania jego uczniów – ks. Antoniego Dębińskiego (rozprawa doktorska pt. „Ustawodawstwo karne rzymskich cesarzy chrześcijańskich w sprawach religijnych”, 1989 r.) oraz Krzysztofa Amielańczyka (rozprawa doktorska pt. „*Lex Cornelia de sicariis et veneficis* w okresie późnej republiki rzymskiej”, 1994 r.), a także leżą u genezy cyklu konferencji na temat rzymskiego prawa karnego. Pierwsze takie sympozjum odbyło się w 1993 r., a ich tradycja jest kontynuowana. To właśnie prof. Marek Kuryłowicz jest twórcą lubelskiej szkoły rzymskiego prawa karnego. Dzięki jego zaangażowaniu w ciągu przeszło 30 ostatnich lat Lublin stał się wiodącym polskim ośrodkiem badań nad tą gałęzią współczesnej romanistyki prawniczej.

Fot. Michał Piat

Fot. Michał Piat

Intensywnej pracy naukowej Jubilata towarzyszyło zaangażowanie w działalność dydaktyczną i organizatorską Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. W latach 1981–1987 prof. Marek Kuryłowicz był prodziekanem Wydziału Prawa i Administracji. W 1990 r. został wybrany dziekanem tego Wydziału i pełnił tę zaszczytną funkcję przez dwie kadencje (1990–1993 oraz 1993–1996). W latach 1996–1999 piastował z kolei funkcję prorektora i kierował Filią UMCS w Rzeszowie (obecnie Uniwersytet Rzeszowski). Ponadto prof. Marek Kuryłowicz był członkiem Komitetu Nauk o Kulturze Antycznej (1991–2006) oraz Komitetu Nauk Prawnych (1999–2002) Polskiej Akademii Nauk, zaś w latach 2006–2016 był członkiem Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów.

Jubileusz 80. rocznicy urodzin oraz 55-lecia pracy naukowej prof. Marka Kuryłowicza zgromadził liczne grono jego przyjaciół i uczniów. Uświetniony został wystąpieniem okolicznościowym oraz wręczeniem Jubilatowi medalu 80-lecia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej przez prorektora ds. ogólnych dr. hab. Arkadiusza Berezę, prof. UMCS. Głos zabrali również dziekan Wydziału Prawa i Administracji dr. hab. Jarosław Kostrubiec, prof. UMCS oraz dyrektor Instytutu Nauk Prawnych prof. dr. hab. Marek Kulik. Nastąpiło także wręczenie Jubilatowi zeszytu specjalnego czasopisma „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska”, sectio G (Ius) – nr 3 za 2024 r. przez kierownika Katedry Prawa Rzymskiego i Doktryn Polityczno-Prawnych prof. dr. hab. Krzysztofa Amiełańczyka i redaktor naczelną czasopisma dr. hab. Małgorzatę Łuszczynską, prof. UMCS. Numer specjalny „Annales UMCS” jest dowodem wdzięczności i szczerego uznania dla olbrzymiego dorobku naukowego oraz wysiłków Profesora czynionych na rzecz rozwoju polskiej romanistyki prawniczej.

*Andrzej Chmiel
Bartosz Zalewski*

Fot. Michał Piat

Fot. Michał Piat

Pokażmy, że UMCS jest uczelnią przyszłości

Rozmowa z prof. dr hab. Dorotą Kołodzyńską – prorektor ds. studentów i jakości kształcenia UMCS

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej znalazł się w gronie 12 partnerów, którzy będą wdrażać innowacyjny model kształcenia opartego na autorskich projektach studentów w ramach projektu „Uczelnie Przyszłości”. Liderem jest Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Dlaczego nasz Uniwersytet zgłosił się do tej inicjatywy? Kto jeszcze oprócz UMCS będzie zaangażowany w projekt?

N CBR w ramach V priorytetu Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego (FERS) w projekcie „Uczelnie Przyszłości” będzie rozwijać Model Edukacji Spersonalizowanej (MES) jako makroinnowację społeczną. Inicjatywa ta wyrosła z potrzeby zbliżenia nauki i biznesu poprzez zainteresowanie studentów tworzeniem projektów naukowych, które rozwiążą konkretne problemy, a tym samym będą miały charakter aplikacyjny i potencjał komercyjacyjny. To nowe podejście stawia studenta w centrum procesu kształcenia jako eksperta w zakresie własnego rozwoju, daje mu szansę na uczenie się poprzez działanie i doświadczenie, rozwijanie kompetencji przyszłości, poczucie współodpowiedzialności za wyniki uczenia i poczucie sprawczości.

W projekcie bierze udział 12 uczelni: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet

Warszawski, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Politechnika Warszawska, Politechnika Łódzka, Politechnika Poznańska, Politechnika Gdańska, Politechnika Śląska, Warszawski Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie i Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu.

Dla naszego Uniwersytetu udział w projekcie to niepowtarzalna okazja, aby przećwiczyć w praktyce Model Edukacji Spersonalizowanej, dającej możliwość wyboru. To także pokazanie, że jesteśmy otwarci na budowanie programów nauczania wokół zainteresowań naszych studentów i w pełni gotowi na akceptowanie multiścieżek ich rozwoju. Ponadto, dla nas jako nauczycieli akademickich, jest to także czas na refleksję i znalezienie odpowiedzi na pytania, dlaczego studia przestają być atrakcyjne dla młodych ludzi oraz czym możemy przyciągać kandydatów.

Jakie są główne założenia projektu „Uczelnie Przyszłości”? Do kogo jest on skierowany?

Projekt adresowany jest do 360 studentów z pierwszych lat studiów (pierwszego i drugiego roku pierwszego stopnia i pierwszych trzech lat jednolitych studiów magisterskich), którzy mają innowacyjne pomysły i są

Fot. Barbara Pohl

zainteresowani rozwijaniem swoich kompetencji. Zgodnie z założeniami odbędą się trzy edycje projektu trwające po dwa lata (trzy semestry). W każdej z nich studenci wezmą udział w pięciodniowych warsztatach. Stałymi elementami są także: realizacja autorskiego projektu badawczego; udział studentów w mikrokursach, czyli indywidualnie dopasowanych zajęciach prowadzonych przez nauczycieli akademickich; udział w zajęciach grupowych, które wspierają rozwój kompetencji z obszaru kreatywności, komunikacji, kooperacji, krytycznego myślenia, oraz indywidualne spotkania z mentorami spoza uczelni – ze świata nauki i biznesu, czyli z osobami, które będą pomagać przy reali-

zacji projektów i indywidualnej ścieżki kształcenia. Z kolei zajęcia grupowe to tydzień wyjazdowy organizowany przez lidera projektu dla wszystkich studentów z uczelni partnerskich, którzy przeszli drugi etap oceny przez Assessment Centre (AC).

W projekcie wchodzi Pani w skład Zespołu projektowego i reprezentuje naszą Uczelnię jako koordynatorka Modelu Edukacji Spersonalizowanej. Co będzie należało do Pani zadań. Jakim wyzwaniem będzie musiała Pani sprostać podczas pełnienia tej funkcji? Moim podstawowym zadaniem jako koordynatora w naszym Uniwersytecie jest wdrożenie i nadzór nad

systemem MES. W głównej mierze działania te będą związane z dostosowaniem dokumentacji, wypracowaniem niezbędnych procesów oraz weryfikacją ich zgodności z wewnętrznymi regulacjami Uczelni. W ramach nadzoru nad realizacją MES wymagane jest monitorowanie jakości kształcenia, uczestnictwo w procesie rekrutacji studentów oraz wsparcie w ustalaniu indywidualnych ścieżek edukacyjnych. Istotnym elementem jest też promocja i upowszechnianie MES poprzez prowadzenie szkoleń, warsztatów i spotkań dla kadry akademickiej. Zadania obejmują również przygotowywanie dokumentacji do upowszechniania, formułowanie rekomendacji oraz dzielenie się wiedzą z pozostałymi członkami konsorcjum. Moja pozycja wymaga ścisłej współpracy z koordynatorem projektu ze strony NCBR i zespołem projektowym oraz konsultacji merytorycznych wszelkich zakupów i zamówień realizowanych przez lidera na rzecz konsorcjum.

Kiedy będzie realizowany projekt? Jakie działania zostaną podjęte w czasie jego trwania? Proszę opowiedzieć nieco więcej o poszczególnych etapach.

Projekt w uczelniach partnerskich jest realizowany od 1 maja 2024 r. do 31 grudnia 2028 r. Studenci zrekrutują się poprzez formularz zgłoszeniowy, deklarując chęć uczestnictwa. Zespół projektowy wybierze 20 osób i ich propozycje projektów. W drugim etapie Assesment Centre dokona weryfikacji kompetencji i wybierze 10 studentów i ich projekty. Natomiast w trzecim etapie odbędzie się obrona projektów przed Biznesowym Zespołem Innowacyjnego Kształcenia (BZIK) z uwzględnieniem szczegółowych założeń budżetów i harmonogramów zgłoszonych propozycji. Każdy projekt będzie zweryfikowany pod kątem jego rynkowej opłacalności, społecznego wpływu oraz planu. Po uzyskaniu informacji zwrotnej student może maksymalnie trzy razy przystąpić do obrony projektu. Ci, którzy go obronią, podpiszą umowę stypendialną i rozpoczną realizację projektu przy wsparciu mentorów.

Jakie korzyści przyniesie studentkom i studentom oraz pracowniczkom i pracownikom naszej Uczelni udział w projekcie?

W ramach „Uczelni Przyszłości” wszyscy uczestnicy będą poszukiwać nowych rozwiązań systemowych i sprawdzać warunki ich wdrożenia. Dlatego zachęcamy do udziału młodych innowatorów, studentów z pasją, którzy chcą osiągnąć w trakcie studiów coś więcej niż tylko zdobyć dyplom. Dajemy im szansę innowacyjnego rozwoju. A wreszcie promujemy i wzmacniamy innowacyjność poprzez realizację projektów służących społeczeństwu. Poszukujemy także nauczycieli akademickich pełnych zaangażowania i otwartych na zmiany.

Po zakończeniu projektu chcemy dać szansę na wdrożenie innowacyjnego kształcenia wszystkim naszym wydziałom. Jesteśmy do tego zobligowani zapisami umowy, bowiem każda uczelnia partnerska powinna utrzymać nauczanie w innowacyjnym modelu kształcenia przynajmniej przez rok po zakończeniu projektu. To dla nas bardzo ważne – wszyscy chcemy dostosować się do potrzeb zmieniającego się świata. Nie ukrywam, że wymaga to zmiany działania nauczycieli akademickich – z podawania wiedzy na podążanie za zainteresowaniami studenta. To dla nas jako Uniwersytetu jest istotne. Dlatego wykorzystajmy tę szansę i docieńmy starania zespołu aplikującego z Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów. Wierzę, że jesteśmy na to gotowi. Pokażmy, że UMCS jest uczelnią przyszłości.

Będziemy też podkreślać fakt, że w kompleksowym kształceniu studentów w ramach projektu ważna jest nie tylko rola opiekuna, ale również mentora i osoby prowadzącej mikrokursy. Pomocne w tym będzie wprowadzenie systemu monitorowania postępów dydaktycznych studenta i czasu pracy mentorów oraz optymalizacja dokumentacji projektowej i poprawa komunikacji między grupami zaangażowanymi w realizację projektu. Kluczowa jest współpraca uczelni ze środowiskiem zewnętrznym poprzez rozwój silnych i dynamicznych relacji z sektorem biznesowym.

Rozmawiała Magdalena Wołoszyn-Mróż

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekt „Uczelnie Przyszłości” ma na celu wdrożenie Modelu Edukacji Spersonalizowanej (MES), opartego na autorskich innowacyjnych projektach osób studiujących w uczelniach różnego typu. Dzięki projektowi będzie możliwe przetestowanie możliwości powszechnego zastosowania tego modelu w szkolnictwie wyższym w naszym kraju i przedłożenie propozycji zmian do obowiązujących przepisów.

W MES osoba studiująca zamiast części regularnych zajęć stworzy z opiekunem ze swojej uczelni indywidualną ścieżkę edukacyjną. Zrealizuje ją przede wszystkim poprzez własny projekt przy wsparciu mentorów: naukowego i biznesowego

oraz mikrokursów. Pozwoli to uzyskać maksymalnie do 30 punktów ECTS w ramach trzech semestrów studiów. Osoby studiujące będą mogły rozwinąć takie umiejętności jak: komunikacja, kooperacja, krytyczne myślenie, kreatywność oraz przedsiębiorczość, ale również zdolności merytoryczne. Poszerzą też wiedzę w wybranym przez siebie zakresie. Będziemy mieli do czynienia z jeszcze większym powiązaniem kształcenia z rynkiem pracy poprzez zaangażowanie mentorów spoza uczelni macierzystej osoby studiującej oraz stworzenie Biznesowych Zespołów Innowacyjnego Kształcenia (BZIK).

Szczególnie ważnym aspektem w projekcie jest również rozwój potencjału uczelni i wiedzy kadry akademickiej (dotyczącej pracy indywidualnej) w zakresie diagnozy kompetencji osób studiujących i ich potrzeb w sferze wsparcia mentorskiego oraz wypracowanie nowego modelu współpracy uczelnia – student – otoczenie społeczno-gospodarcze w procesie kształcenia.

Jednym z zadań projektowych jest upowszechnianie wypracowanych i przetestowanych rozwiązań projekto-

Archiwum prywatne Alicji Borzęckiej-Szajner

wych wśród uczelni spoza konsorcjum. Będzie działało się to w ramach zaplanowanych spotkań, konferencji czy też poprzez publikacje wyników. Z efektów projektu w dalszym etapie będą mogły korzystać inne ośrodki również poprzez udział w Buddy System. Uczelnie tworzące konsorcjum będą pomagać innym uczelniom we wdrażaniu MES. Każda z nich ma wspierać co najmniej jedną uczelnię niebędącą aktualnie partnerem projektu.

Obecnie trwają prace przygotowawcze do rekrutacji w ramach pierwszego naboru. Opracowywany jest m.in. wspólny dla całego konsorcjum regulamin rekrutacji i uczestnictwa w projekcie, przeprowadzane

są niezbędne procedury wyłaniające wykonawców do różnych działań, w tym do Assessment Centre. W naszej Uczelni analizowane są rozwiązania prawne, przygotowywane propozycje rozwiązań, odbywają się spotkania informacyjne itd.

Warto wskazać, że UMCS przygotował ofertę w odpowiedzi na konkurs ogłoszony przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, a następnie został wybrany wraz z innymi 11 uczelniami do przygotowania i realizacji projektu pn. „Uczelnie Przyszłości”. Oferta została opracowana przez Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów, którym kieruję, m.in. przy współpracy z władzami dziekańskimi Wydziałów: Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, Filologicznego, Chemii oraz Biologii i Biotechnologii.

Projekt ma charakter ogólnouczelniany i będą mogły do niego aplikować osoby studiujące na różnych wydziałach naszego Uniwersytetu.

W razie jakichkolwiek pytań zachęcam do kontaktu.

Alicja Borzęcka-Szajner

Sukces nie przychodzi bez wysiłku

Rozmowa z Andżeliką Kolebuk – marketerką, social media managerką, absolwentką UMCS

Jest Pani absolwentką Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Ukończyła Pani dwa kierunki: filologię polską oraz e-edytorstwo i techniki redakcyjne. Co dały Pani studia na naszej Uczelni? Jak wspomina Pani ten okres w życiu?

Zawsze będę wspominać studia jako czas bardzo intensywny, zarówno pod względem rozwoju, zdobywania doświadczeń, jak i zawierania znajomości, odkrywania siebie i świata. Wybrałam studia w Lublinie, mimo że pochodzę z Podkarpacia i podróże do domu rodzinnego i z powrotem zajmowały wiele godzin. Pomimo tych niedogodności bardzo zależało mi na tym, żeby studia były początkiem mojego dorosłego, świadomego życia, zupełnie innego niż to, jakie czekałoby mnie w rodzinnych stronach. Od pierwszego dnia na Uczelni byłam przekonana, że „wycisnę” z tej szansy wszystko, co tylko będzie możliwe. Angażowałam się w działalność kół naukowych, jeździłam na konferencje, całe dni spędzałam w czytelniach i bibliotekach, zapisałam się do Mistrzowskiej Szkoły Felietonu prowadzonej przez Daniela Passenta. Starłam się nie przegapić żadnej z możliwości, jakie dawały studia humanistyczne. Studiowałam nie tylko dwa kierunki, ale i dwie specjalności. Zdobyłam dzięki temu wiedzę i umiejętności, z których korzystam do dziś.

Nie utworzyłabym Fundacji „Przecinek”, gdyby nie doświadczenie zdobyte podczas prowadzenia Studenckiego Koła Naukowego Polonistów. Nie zajmowałabym się dziś marketingiem, gdyby nie zajęcia z programowania, grafiki komputerowej i projektowania. Wreszcie nie prowadziłabym dużych profili w mediach społecz-

nościowych, gdyby nie połączenie wszystkich tych doświadczeń. Często w pracy ze studentami powtarzam, że studia mogą być momentem przełomu życiowego, mogą ukształtować ścieżkę kariery, stać się początkiem pasji trwającej całe życie – trzeba tylko naprawdę chcieć z nich skorzystać.

Czy poleciałaby Pani studia na naszej Uczelni?

Nieustannie to robię! Wiem, że od czasu, kiedy broniłam tytuł magistra, wiele się zmieniło, ale pamiętam, że już wtedy studia humanistyczne stwarzały wiele możliwości. Pierwsze kroki w marketingu stawiałam jako copywriterka, którą zostałam dzięki łatwości poprawnego posługiwania się językiem polskim. Stąd był już tylko krok, żeby zacząć się zajmować content marketingiem, a później: e-commerce, mediami społecznościowymi, brandingiem i tak dalej. Trudno mi ocenić, który z kierunków w większym stopniu przelożył się na moją karierę zawodową: filologia polska czy e-edytorstwo i techniki redakcyjne. Oba z pełną odpowiedzialnością mogę polecić. Paradoksalnie odważyć się stwierdzić, że były dla mnie lepszym przygotowaniem do pracy, którą dziś wykonuję, niż dedykowane studia, takie jak zarządzanie czy marketing. Tego nauczyłam się drogą doświadczenia, a kompetencje, które nabyłam na „Humaniku”, do dziś dają mi przewagę wśród konkurencji. Podkreślam przy tym jednak, że żaden sukces nie przychodzi bez wysiłku, wiedza nie materializuje się magicznie w głowie, tym bardziej nie robi tego doświadczenie. Próbuje, starajcie się, nie ograniczajcie się w sięganiu po więcej.

Prowadziła Pani Fundację „Przecinek”, w której zajmowała się m.in. pozyskiwaniem funduszy na publikację książek beletrystycznych i popularnonaukowych dla debiutujących twórców oraz ich wydawaniem i sprzedażą. Można powiedzieć, że działała Pani w branży już od czasów studenckich. Jak udało się pogodzić pracę ze studiowaniem?

Dużo determinacji i bardzo dobrej organizacji wymagało od nas prowadzenie Fundacji i studiowanie. Mówiąc „nas”, mam na myśli siebie i moją przyjaciółkę i współzałożycielkę „Przecinka” – Sylwię Rudzką-Głodzik. Studiowałyśmy dwa kierunki, później rozpoczęłyśmy studia doktoranckie, Sylwia brała ślub, obie dodatkowo też pracowałyśmy. Dziś myślę, że to było absolutnie szalone! Ale udawało nam się skutecznie kontynuować naszą misję aż do wybuchu pandemii COVID-19. Myślę, że fundamentem tego sukcesu była determinacja, wiara w siebie nawzajem i uzupełnianie się kompetencjami i cechami charakteru. Każda z nas była dobra w czymś innym, dlatego tworzyłyśmy zespół, któremu udało się wydać 10 publikacji.

Jestem też pewna, że gdyby nie wspólne doświadczenie studiowania, nie byłoby „Przecinka”. To na UMCS nauczyłyśmy się redakcji, korekty, mechaniki całego procesu wydawniczego i prawideł rynku. Odbywałyśmy staże w wydawnictwach, pozyskiwałyśmy kontakty, na zajęciach dowiadywałyśmy się o możliwościach wsparcia finansowego z Unii Europejskiej. Nasz grafik trafił do zespołu, bo zauważyłyśmy jego prace w czasopiśmie „A4”, które miałam przyjemność prowadzić. Słowem: „Przecinek” nie powstałby, gdyby nie studia na UMCS.

Jest Pani współautorką kursów i materiałów edukacyjnych poświęconych rozwijaniu przedsiębiorczości u artystów oraz autorką kursów i książek dla osób, które chcą opanować tajniki marketingu. Pani debiutancka publikacja pt. *Jak przestać tworzyć do szuflady i zacząć zarabiać?* ukazała się w 2020 r. i dała początek wydawnictwu „Tworzę to”. Proszę opowiedzieć o tym nieco więcej.

„Tworzę to” było projektem, który zapoczątkowaliśmy od razu po wybuchu pandemii. Dokładnie pamiętam ten moment narastającej paniki. W związku z tym, że wiele osób kompletnie zmieniło myślenie o dotychczas wykonywanej pracy, internet zalała fala samozwańców

Archiwum prywatne Anieli Kolesiak

specjalistów od wszystkiego. Stawki za pracę copywritera, content marketera czy social media managera na początku gwałtownie spadły. Dlatego pomyśleliśmy, że nie będzie lepszego momentu na to, żeby stworzyć sobie miejsce pracy, przy okazji pomagając innym ludziom stawiać pierwsze kroki w biznesie.

„Tworzę to” powstawało na Roztoczu, z dala od miasta. Okazało się, że wystarczy internet, telefon z porządnym obiektywem i kilka programów, żeby od zera zbudować dochodową firmę. Bardzo szybko zgromadziliśmy wokół tego projektu naprawdę spore grono obserwatorów, a potem klientów. Równocześnie rozwijała się nasza działalność usługowa w branży marketingowej, która trwa do teraz. Co prawda dziś już nie rozwijamy „Tworzę to”, ale nasze publikacje wciąż są dostępne. A ja nie tylko nadal rozwijam biznesową działalność, ale też o marketingu uczę.

Rozmawiała Magdalena Wołoszyn-Mróż

Edukacja i szkolnictwo zawodowe w kontekście ochrony środowiska i zmian klimatycznych

Edukacji branżowej w kontekście zmian klimatycznych, rynku pracy i potrzeb współczesnej gospodarki poświęcona była debata zorganizowana przez Centrum Badań Zmian Klimatu i Środowiska (Centrum CeReClimEn) UMCS we współpracy z „Kurierem Lubelskim”. Wydarzenie odbyło się 17 grudnia 2024 r. w Centrum ECOTECH-COMPLEX. Debata zgromadziła nauczycieli i uczniów szkół branżowych z całego regionu, a także przedstawicieli środowiska naukowego i gospodarczego. Obecni byli również reprezentanci instytucji związanych z ochroną środowiska.

W wydarzeniu wzięli udział m.in. paneliści z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Józefa Piłsudskiego w Okszowie, Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych w Zwierzyńcu, Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Jabłoni oraz Zespołu Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Zawodowego w Pszczelnej Woli; Wydziałów: Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS, Inżynierii Produkcji Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz Inżynierii Środowiska Politechniki Lubelskiej; firm: Pol-Inowex, Agencji ROmmedia, Top-Staff oraz Pasiaki Moja Pszczoła, a także dyrektorzy Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych i Okręgowego Inspektoratu Pracy w Lublinie.

Uczestnicy m.in. zastanawiali się, jak połączyć kształcenie branżowe z ochroną środowiska i przygotowaniem

uczniów do wejścia na rynek pracy, jakie są oczekiwania młodzieży związane z kształceniem zawodowym i wyborem ścieżki kariery, czym kierują się absolwenci szkół średnich przy wyborze wyższej uczelni oraz czy absolwenci liceów ogólnokształcących radzą sobie z przedmiotami ścisłymi. Te pytania pojawiały się nie bez powodu. Jak bowiem podkreślali eksperci, wiele branż, zwłaszcza technicznych, boryka się z problemem braku specjalistów i wykwalifikowanych pracowników. Jednocześnie wciąż widać duże zainteresowanie wśród młodzieży kształceniem w liceach ogólnokształcących oraz na studiach humanistycznych.

Wydarzenie rozpoczęło się od wykładu dr hab. inż. Aliny Kowalczyk-Juško, prof. UP z Wydziału Inżynierii Produkcji Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie na temat roli praktycznego podejścia w kształceniu zawodowym, szczególnie w obliczu globalnych wyzwań ekologicznych. Następnie odbyły się trzy panele ukazujące temat z różnych perspektyw – od edukacji, przez biznes, aż po ochronę środowiska. Zabrali w nich głos nie tylko eksperci i przedstawiciele zawodów branżowych, ale również nauczyciele, wykładowcy oraz uczniowie i studenci. Debatę moderowali: dr hab. Grzegorz Grzywaczewski, prof. UP – dyrektor Centrum CeReClimEn UMCS, dr hab. inż. Alina Kowalczyk-Juško, prof. UP oraz red. Jakub Sarek z „Kuriera Lubelskiego”.

Debata „Edukacja i szkolnictwo zawodowe w kontekście ochrony środowiska i zmian klimatycznych” to kolejna inicjatywa Centrum CeReClimEn UMCS, które angażuje się w działalność edukacyjną obejmującą nie tylko zagadnienia związane ze zmianami klimatycznymi i ochroną środowiska, zrównoważonym rozwojem oraz zieloną gospodarką, w tym zawodami przyszłości. Wydarzenie to potwierdziło, że przyszłość edukacji branżowej zależy od efektywnej współpracy między sektorem edukacyjnym, biznesem i instytucjami publicznymi oraz że takie spotkania to krok w dobrym kierunku. Debata stanowiła również doskonałą okazję do promocji kierunków kształcenia w szkołach i uczelniach, zwłaszcza w odniesieniu do zawodów unikatowych i bardzo istotnych w kontekście obecnej sytuacji gospodarczej w Polsce.

Magdalena Kozak-Siemińska

Fot. Bartosz Proń

Centrum Doskonałości Jean Monnet na UMCS

W październiku 2024 r., na mocy decyzji Komisji Europejskiej, przy Centrum Europejskim UMCS powołano Centrum Doskonałości Jean Monnet. Tym samym nasza Alma Mater dołączyła do elitarnego grona polskich uczelni, takich jak Szkoła Główna Handlowa, Uniwersytet Wrocławski i Uniwersytet Warszawski, które zdobyły ten prestiżowy tytuł.

Kierownikiem projektu „Together for Europe” jest dr hab. Sylwia Kucharuk, prof. UMCS, dyrektor Centrum Europejskiego UMCS. Projekt objęty został honorowym patronatem prezydenta Lublina dr. Krzysztofa Żuka.

Działalność Centrum Doskonałości zaplanowana na lata 2024–2027 będzie współfinansowana ze środków Unii Europejskiej i obejmie wiele interesujących inicjatyw. W działania te zaangażowani zostaną wykładowcy UMCS oraz uczelni partnerskich z Francji i Ukrainy, a także przedstawiciele miast partnerskich Lublina i Urzędu Miasta Lublin. Wśród zaplanowanych wydarzeń znajdują się m.in. wizyta studyjna w Nancy studentów kierunku prawo międzynarodowe i prawo UE, realizowanego w ramach podwójnego dyplomowania UMCS i Uniwersytetu Lotaryńskiego, cykl wykładów o bioetyce dla studentów Wydziału Prawa i Administracji oraz Wydziału Biologii i Biotechnologii, a także wizyta studyjna w Lublinie przedstawicieli samorządów ukraińskich. Wszystkie te działania mają na celu pogłębienie międzynarodowej współpracy, rozwój edukacji na temat UE oraz wymianę wiedzy i doświadczeń między Polską, Francją i Ukrainą.

Centrum zainauguowało swoją działalność inicjatywami, które spotkały się z dużym zainteresowaniem. Dr Grzegorz Gil z Wydziału Politologii i Dziennikarstwa poprowadził zajęcia „ABC Unii Europejskiej” oraz „Przepis na Unię Europejską”, które rozwinęły kreatywność młodych słuchaczy Uniwersytetu Dziecięcego UMCS i wzbudziły ich zainteresowanie tematyką UE. Seniorzy z Lubelskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku uczestniczyli w wykładach dr hab. Edyty Całki, prof. UMCS z Wydziału Prawa i Administracji, które przybliżyły im rolę i funkcjonowanie UE oraz wyzwania stojące przed wspólnotą.

Ważnym wydarzeniem był Lubelski Turniej Debat Oksfordzkich zorganizowany 6 grudnia na Wydziale Prawa i Administracji, w którym udział wzięli uczniowie

Fot. Michał Piat

↑ Lubelski Turniej Debat Oksfordzkich

Archiwum Centrum Europejskiego UMCS

↑ Lubelski Turniej Debat Oksfordzkich

wie z dziewięciu szkół średnich z województwa lubelskiego. Debatowali na tematy związane z przyszłością Europy, mając możliwość wyrażenia swoich poglądów dotyczących kluczowych kwestii społeczno-politycznych. Turniej, zorganizowany we współpracy z Kołem Naukowym Debat Oksfordzkich, dostarczył niezapomnianych emocji, stał się doskonałą okazją do rozwijania umiejętności argumentacji oraz krytycznego myślenia. Stworzył przestrzeń, w której młodzież mogła nie tylko skonfrontować swoje opinie, ale również nauczyć się szacunku dla odmiennych punktów widzenia i docenić wartość konstruktywnego dialogu.

Powołanie Centrum Doskonałości Jean Monnet na UMCS to nie tylko prestiżowe wyróżnienie, ale także potwierdzenie, że Lublin odgrywa ważną rolę w promowaniu idei integracji europejskiej, a Centrum Europejskie UMCS, poprzez realizację takich projektów, stwarza przestrzeń do międzynarodowej współpracy i wymiany myśli oraz doświadczeń między Wschodem a Zachodem.

Sylwia Kucharuk

Moja przygoda z amerykańskimi uczelniami

Muszę przyznać, że kiedy w marcu 2024 r. dowiedziałem się, że Fundacja Kościuszkowska przyznała mi stypendium na trzymiesięczny wyjazd naukowy do USA, miałem mieszane uczucia. Radości i ciekawości towarzyszył pewien niepokój. Dla przybysza ze Starego Kontynentu Ameryka to miejsce tajemnicze, spowite mgłą utkaną z mitów i obrazów, których dostarcza kultura popularna. Teraz, po powrocie do Polski, mogę podzielić się swoimi wrażeniami.

Głównym celem mojego wyjazdu było prowadzenie badań, dlatego w trakcie pobytu za oceanem najwięcej czasu spędziłem w enklawie, jaką tworzą tamtejsze uczelnie wyższe. Chcę więc opowiedzieć o różnych aspektach amerykańskiego życia akademickiego, pod wieloma względami odmiennego od moich doświadczeń w Polsce. Mam jednak świadomość, że poznałem tylko jego niewielki wycinek.

Najbardziej rzucającą się w oczy cechą amerykańskiego systemu szkolnictwa wyższego jest jego różnorodność. Po całym kraju rozsiana jest ogromna liczba uczelni o różnym charakterze, sposobach finansowania, profilach kształcenia, wielkości czy wreszcie wieku. Nie dziwi więc też ich architektoniczne zróżnicowanie. Większość czasu podczas wyjazdu spędziłem, korzystając z gościnności Indiana University Indianapolis (do niedawna Indiana University Purdue University Indianapolis). Choć początki tej uczelni sięgają XIX w., to kampus w stolicy stanu Indiana ma dużo krótszą historię. Jego projektanci postawili zdecydowanie na funkcjonalność i nowoczesność. Pod tym względem wyróżnia się budynek biblioteki oraz kampusowe centrum, tętniące życiem miejsce spotkań całej wspól-

noty akademickiej. Dla porównania symbolem University of Pittsburgh jest monumentalna, 42-piętrowa Katedra Nauki z lat 20. minionego wieku. Nazwa nie jest przypadkowa, gdyż neogotycki gmach przypomina połączenie katedry z wieżowcem. W jego wnętrzu poszczególne sale noszą nazwy dedykowane różnym narodom. Spieszę dodać, że nie zapomniano w nim o *Polish Room*.

Z kolei kampus University of Chicago jest dość eklektyczny architektonicznie. Obiekty powstałe zaledwie kilka lat temu znajdują się tam obok kunsztownych gmachów z końca XIX i początku XX stulecia. Do tej ostatniej grupy zalicza się kaplica ufundowana, podobnie jak sam chicagowski uniwersytet, przez Johna D. Rockefellera.

Inny aspekt, któremu warto poświęcić nieco uwagi, to miejsce sportu w amerykańskim szkolnictwie wyższym. Oczywiście także w Polsce i wielu innych krajach zmagania sportowe na szczeblu akademickim przyciągają uwagę zapalonych kibiców. To, jak wielką rolę odgrywają one na amerykańskich kampusach, jest jednak wyjątkowe. Akademicki sport to biznes, w którym obraca się ogromnymi sumami pieniędzy, a rozgrywki, którym towarzyszy często bogata oprawa, śledzą tysiące fanów. W USA to jeden z kluczowych elementów promocji uczelni. Sportowa rywalizacja służy również budowaniu tożsamości wspólnoty akademickiej. Dla przykładu na Indiana University „Jaguars” (albo w skrócie „Jags”) to nie tylko nazwa kilkunastu drużyn reprezentujących uczelnię w zmaganiach sportowych, ale też określenie jej studentów. Spotkałem się z nim nawet w wewnętrznej komunikacji uniwersyteckiej. Podczas mojego pobytu w USA oglądałem na żywo mecz w dyscyplinie, której reguły wciąż są dla

Archiwum prywatne Kamila Aksiuto

Fot. Kamil Aksiuto

↑ Campus Center w IU Indianapolis

← Kamil Aksiuto

mnie nieprzeniknione – baseballu. Na trybunach zasiadło wiele osób z goszczącej mnie uczelni i podejrzewam, że przynajmniej część z nich była w podobnej sytuacji. Nie przeszkadzało im to w dobrej zabawie, celebrowanie bycia wśród znajomych było dla nich chyba ważniejsze niż kibicowanie. Ogólnie atmosfera panująca na stadionie bardziej przywodziła na myśl piknik albo koncert niż wydarzenie sportowe.

W roku wyborów prezydenckich w USA trudno wreszcie nie wspomnieć o polityce na amerykańskich kampusach uniwersyteckich. Niedługo przed moim przyjazdem kulminację osiągnęła fala studenckich protestów przeciw atakom Izraela na Strefę Gazy. Wydarzenia te były szeroko relacjonowane w mediach, także z racji oskarżeń o antysemityzm kierowanych pod adresem protestujących. Jednak w trakcie pobytu za oceanem nie zaobserwowałem wielu przejawów studenckiego aktywizmu związanego z tym konfliktem. Częściowo zapewne wynika to z nieco prowincjonalnego charakteru Indianapolis i tamtejszego akademickiego życia. Gdy krótko przebywałem w Pittsburghu, byłem świadkiem studenckiej manifestacji przeciw działaniom Izraela. Spodziewałem się również większej liczby przejawów wyborczej gorączki związanej z wyścigiem o amerykańską prezydenturę. Nie jest przecież tajemnicą, że większość osób związanych ze szkolnictwem wyższym w USA sympatyzuje z Partią Demokratyczną i obawia się powrotu do władzy Donalda Trumpa. Potwierdziło się to w prywatnych rozmowach, jakie odbyłem z pracownikami kilku uczelni. Jednak wśród studentów nie widziałem śladów jakiegóż szczególnej mobilizacji przedwyborczej. Wynik wyborów, w których Trump wypadł wśród młodych wyborców lepiej niż można się było spodziewać, także chyba za tym przemawia.

Fot. Kamil Aksiuto

Moja przygoda z amerykańskimi uczelniami przyniosła mi sporo niespodzianek, na szczęście w większości pozytywnych. Pozostawiła również pewien niedosyt związany z pragnieniem bliższego poznania nie tylko innych tamtejszych uniwersytetów, ale także Ameryki, która rozciąga się za murami akademii. O tym, jaka ona jest, najlepiej jednak przekonać się osobiście.

Kamil Aksiuto

↑ Katedra Nauki
w Pittsburghu

Dr Kamil Aksiuto z Katedry Teorii Mediów w Instytucie Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach od września do grudnia 2024 r. przebywał w USA na stypendium Fundacji Kościuszkowskiej w ramach programu „Exchange to the US”. Badał aktywność amerykańskiego filozofa Richarda Rorty'ego (zm. w 2007 r.) jako intelektualisty w amerykańskiej sferze publicznej.

Szkolenie dla rzeczników prasowych uczelni publicznych

Nowoczesna komunikacja w szkolnictwie wyższym. Wyzwania i możliwości.

Foto: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Rzecznicy prasowi uczelni publicznych w MNiSW

Osoby piastujące stanowisko rzecznika prasowego zmagają się z wieloma wyzwaniami. W swojej pracy muszą być na bieżąco zarówno z wydarzeniami, które rozgrywają się na świecie, jak i posiadać wiedzę dotyczącą aktualnej sytuacji społeczności lokalnych i uczelni.

Dobłą okazją do integracji środowiska rzeczników prasowych oraz osób zajmujących się na co dzień w uczelniach komunikacją z mediami było spotkanie połączone ze szkoleniem, zorganizowane 10 grudnia 2024 r. przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Nie zabrakło na nim również rzecznika prasowego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie – Anety Adamskiej.

Uczestnicy mogli porozmawiać, wymienić się doświadczeniami i zwrócić uwagę na palące problemy. Program szkolenia obfitował w wiele interesujących zagadnień. O nowych trendach w komunikacji akademickiej

opowiedział dr inż. Konrad Skotnicki – popularyzator nauki, twórca cyfrowy znany jako doktor_z_tiktoka.

O budowaniu marki uczelni w świecie cyfrowym mówił Jarosław Kuźniar – znany dziennikarz, prezenter telewizyjny i radiowy, twórca cyfrowy. Przedstawił praktyczne porady dotyczące budowania silnej, rozpoznawalnej marki poprzez działania online, w tym SEO i content marketing.

Zagadnienie sztuki popularyzacji i tego, jak zainteresować nauką szeroką publiczność poruszyła Natalia Osica – socjolożka specjalizująca się w komunikacji społecznej, mediatorka.

Podczas spotkania omówiono także temat kryzysu wizerunkowego na uczelni, w ramach którego zaprezentowano przykłady sytuacji kryzysowych w szkołach wyższych oraz strategię skutecznej komunikacji w trudnych momentach.

W szkoleniu wzięli udział przedstawiciele uczelni niemal z całej Polski, pracownicy Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Narodowego Centrum Nauki oraz Ośrodka Przetwarzania Informacji – Państwowe Instytutu Badawczego. Spotkali się, aby wzmocnić współpracę w środowisku oraz wspólnie poszukiwać nowych dróg do efektywnej komunikacji.

Po wydarzeniu uczestnicy zgodnie przyznali, że potrzebne są kolejne inspirujące spotkania i praktyczne szkolenia w celu ciągłego podnoszenia kompetencji.

Aneta Adamska

Działalność edukacyjno-kulturalna Biblioteki UMCS w 2024 r.

Biblioteka UMCS oprócz swoich podstawowych zadań, do jakich należą gromadzenie, opracowywanie, udostępnianie zbiorów i wspieranie procesów naukowo-badawczych, realizuje również projekty o charakterze naukowo-kulturalnym i edukacyjnym. Organizacja wydarzeń kulturalnych i popularyzatorskich stanowiła istotny element działalności naszej jednostki w 2024 r. i realizowana była za pomocą różnych form: lekcji bibliotecznych, festiwalu, konwentów, seminariów, prelekcji, warsztatów, wykładów, wystaw. Większość z nich to inicjatywy cykliczne, takie jak: Tydzień Bibliotek, Lubelski Festiwal Nauki, Piknik Naukowy, „Spotkania z mangą i anime” oraz prelekcje Stowarzyszenia Miłośników Dawnej Broni i Barwy. Zorganizowano także wystawy tematyczne: „Międzynarodowy dzień książki dla Dzieci”, „Kobieta w ekslibrisie”, „Lapbook, czyli kreatywne prezentowanie informacji na każdy temat”, „Wystawa ekslibrisów pracowników naukowych UMCS” oraz wernisaż i wystawę przygotowane w ramach obchodów 80-lecia UMCS pt. „Pierwsi profesorowie Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej – wybrane sylwetki”.

Szczególnym wydarzeniem dla bibliotek jest ogólnopolska inicjatywa – Tydzień Bibliotek. W 2024 r. zorganizowany został pod hasłem „Biblioteka – miejsce na czasie”. Była to propozycja przeznaczona dla uczniów szkół podstawowych. Uczestnicy mieli możliwość obejrzenia wybranych przykładów ekslibrisów pochodzących ze Zbiorów Specjalnych, poznania historii i techniki wykonywania księgoznaków oraz podjęcia próby stworzenia własnego ekslibrisu podczas warsztatów. Biblioterapia, czyli „Kolory naszych emocji”, to następna propozycja dla uczniów. Warsztaty z elementami biblio- i bajkoterapii obejmowały pracę nad konkretną opowieścią terapeutyczną, prezentującą takie wartości jak: uczciwość, prawda, przyjaźń, szczęście czy empatia (warsztaty odbyły się również w ramach LFN). Projekt „Wizerunek badacza – promocja dokonań naukowych w Bazie Wiedzy” to elektroniczna wizytówka naukowca, podstawowe źródło informacji o jego

Fot. Agnieszka Zawadzka

← Bajkoterapia podczas Tygodnia Bibliotek

karierze i działaniach badawczych, dająca wiele możliwości kształtowania pozytywnego wizerunku i promocji badacza w sieci.

W ramach Pikniku Naukowego, który rozpoczynał XX Lubelski Festiwal Nauki, Biblioteka przygotowała stoisko „Smacznie, zdrowo, kolorowo – inspirujące książki kucharskie w zbiorach Biblioteki Głównej UMCS dla młodych miłośników sztuki kulinarnej”. Głównym celem wydarzenia było rozbudzenie potrzeby dbania o własne zdrowie i odpowiedzialności za zdrowie najbliższych oraz chęć nauki zachowań prozdrowotnych. Projekty przygotowane w ramach LFN to lekcje biblioteczne, warsztaty i wystawa. Warsztaty z tworzenia lapbooków to połączenie pracy koncepcyjnej z manualną, stanowiące ciekawą alternatywę dla sporządzania tradycyjnych notatek z podręczników. Głównym celem była mobilizacja dzieci do aktywności i kreatywności w poszukiwaniu ciekawych pomysłów.

Wszystkie wspomniane imprezy cieszyły się zainteresowaniem nie tylko najmłodszych, ale również rodziców i nauczycieli. Różnorodność tematyki, form wydarzeń i grup odbiorców pokazuje, że biblioteka może być miejscem spotkań, łączącym strefę naukowo-badawczą z popularyzatorsko-edukacyjną. Biblioteka UMCS stara się aktywnie reagować na potrzeby edukacyjno-kulturalne jej użytkowników. Wszystkie te przedsięwzięcia były okazją do nawiązywania i rozwijania współpracy i komunikacji ze społecznością akademicką i lokalną.

*Anna Babicz
Agnieszka Gryz*

Warsztaty „Science for Policy” w Brukseli

W dni. 10–11 grudnia 2024 r. w Brukseli odbyła się wizyta studyjna połączona z warsztatami „Science for Policy”. Do udziału w wydarzeniu zaproszeni zostali wybrani aktywni przedstawiciele komitetów naukowych i problemowych Polskiej Akademii Nauk. Dr hab. Małgorzata Adamik-Szysiak, prof. UMCS – prodekan Wydziału Politologii i Dziennikarstwa reprezentowała Komitet Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach PAN, natomiast dr Karolina Podgórska, zastępca dyrektora Instytutu Socjologii – Komitet Badań nad Migracjami PAN.

W trakcie wizyty studyjnej uczestnicy zapoznali się z dobrymi praktykami służącymi wzmocnieniu skuteczności w przekazywaniu informacji naukowych określonym odbiorcom, zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim. Pierwszy dzień poświęcony został problematyce pracy doradztwa naukowego dla Parlamentu

Archiwum Małgorzaty Adamik-Szysiak

Europejskiego i Komisji Europejskiej (spotkania, rozmowy, prezentacje), natomiast drugi dzień – aktywizującym warsztatom z zakresu kluczowych faz komunikacji i wywierania wpływu w ramach „Science for Policy”, prowadzonym przez doświadczonych trenerów działającej przy Komisji Europejskiej Joint Research Centre (JRC).

Spotkania i warsztaty miały miejsce w najistotniejszych instytucjach: European Parliament (Directorate-General for Parliamentary Research Services), European Commission (Directorate-General for Research and Innovation), Science Europe oraz European Commission (Joint Research Centre)

Małgorzata Adamik-Szysiak

Co dobrego słycać w szkole? – ważne i pozytywne zmiany we wczesnej edukacji

Katedra Wczesnej Edukacji Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie oraz Sekcja Edukacji Elementarnej Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk zorganizowały naukową dyskusję panelową na temat obecnej i przyszłej edukacji wczesnoszkolnej, która odbyła się 13 grudnia 2024 r. w murach APS w Warszawie. Wydarzenie zostało objęte patronatem KNP PAN. Panel był moderowany przez nauczycieli akademickich zaangażowanych w badania naukowe w obszarze wczesnej edukacji (prof. dr hab. Józefę Bałachowicz, prof. dr hab. Katarzynę Krasoń,

dr hab. Marzenę Nowicką, prof. UWM, dr hab. Małgorzatę Żytko, prof. UW) oraz dyrektorów wiodących szkół w Polsce i nauczycieli roku. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej reprezentowały: dr hab. Jolanta Andrzejewska, prof. UMCS, dr hab. Urszula Osza, prof. UMCS oraz dr Ewa Niestorowicz z Instytutu Pedagogiki.

W debacie wskazano kierunki i możliwości współpracy społeczności akademickiej i nauczycieli wczesnej edukacji, zwracając uwagę na wzajemność tej relacji. Omówiono też obszary nowego wymiaru autonomii i wolności dziecka, budowania zaufania i współpracy z rodzicami oraz nowych kierunków edukacji w dobie dynamicznego rozwoju sztucznej inteligencji.

Deбата była połączona z jubileuszem 50-lecia pracy naukowej prof. Józefy Bałachowicz, wybitnego pedagoga wczesnej edukacji w Polsce. W trakcie jubileuszu premierę miała monografia pt. *Wczesna edukacja dziecka*. Wydarzenie było okazją do twórczej i inspirującej wymiany myśli w ramach spotkania przedstawicieli polskiego środowiska badawczego skoncentrowanego wokół zagadnień edukacyjnych.

Urszula Osza

Fot. Szymon Szełiga

15-lecie Studenckiego Koła Naukowego Turystyki i Rekreacji „Globtroter”

13 grudnia 2024 r. w Auli Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej odbyły się uroczystości z okazji 15-lecia działalności Studenckiego Koła Naukowego Turystyki i Rekreacji „Globtroter”. W wydarzeniu uczestniczyli m.in. rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, dziekan Wydziału dr Jolanta Rodzoś, prof. UMCS, prodziekan prof. dr hab. Wojciech Zgłobicki, dyrektor Instytutu Nauk o Ziemi i Środowisku dr hab. Sławomir Terpiłowski, prof. UMCS, przedstawiciele sektora turystycznego, m.in. dyrektor Biura Zarządu Lubelskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej mgr Dorota Lachowska, opiekunowie wydziałowych kół naukowych, pracownicy i studenci oraz obecni i byli członkowie Koła.

Uroczystość rozpoczęła się od przemówień honorowych gości. Rektor prof. Radosław Dobrowolski podkreślił znaczenie kół naukowych w kształtowaniu życia akademickiego i wspieraniu rozwoju studentów. Następnie dr Renata Krukowska z Katedry Geografii Regionalnej i Turystyki, inicjatorka i pierwsza opiekun naukowa „Globtrotera”, przedstawiła prezentację o historii i działalności Koła. Kolejnym punktem programu była sesja poświęcona losom byłych członków organizacji. Prelegentki, m.in. Marlena Gogół, Monika Kawka, Weronika Kwiecień, Sylwia Niedźwiedz, Jadwiga Radzikowska, Karolina Skoczyła, Barbara Zaboruko, opowiedziały o swoich karierach zawodowych w bran-

ży turystycznej. Uczestnicy mogli poznać wpływ działalności w Kole na rozwój kompetencji zawodowych w obszarach takich jak systemy informacji turystycznej, pilotaż, przewodnictwo czy praca w biurach podróży.

Oficjalną część obchodów zwieńczyła multimedialna prezentacja przygotowana przez członków Koła, która była fotograficznym streszczeniem 15 lat jego działalności. Następnie uczestnicy przenieśli się na lubelskie Stare Miasto, gdzie w jednej z restauracji odbyła się mniej formalna część wydarzenia.

„Globtroter” działa od 2009 r. i jest drugim najstarszym kołem naukowym na Wydziale. W latach 2009–2021 opiekę nad nim sprawowała dr Renata Krukowska, z roczną przerwą na zastępstwo przez dr hab. Ewę Skowronek, prof. UMCS. Obecnie opiekunami są dr Grzegorz Iwanicki (od 2021 r.) oraz dr Joanna Szczęsna (od 2023 r.) z Katedry Geografii Społeczno-Ekonomicznej.

Koło zrzesza ponad 30 studentów. Jego główne cele to popularyzacja turystyki i krajoznawstwa, propagowanie zrównoważonych form podróży oraz wspieranie rozwoju zawodowego studentów. W ramach swojej działalności Koło od lat organizuje ogólnopolskie konferencje naukowe, warsztaty i szkolenia, a także aktywnie współpracuje przy organizacji wydarzeń wydziałowych i uczelnianych.

Grzegorz Iwanicki

Wierzyłam, że dam sobie radę

Rozmowa z Adelą Piskorską – pływaczką, zawodniczką KU AZS UMCS Lublin

Dla Adeli Piskorskiej rok 2024 był wyjątkowy. Ponownie dominowała w Polsce w stylu grzbietowym, ale przełożyła to także na arenę międzynarodową. Sięgnęła po mistrzostwo Europy i zadebiutowała na igrzyskach olimpijskich. Zapraszamy do rozmowy z pływaczką KU AZS UMCS Lublin.

Chyba śmiało możesz powiedzieć, że rok 2024 należał do udanych.

Jak najbardziej! W tamtym roku były praktycznie wszystkie najważniejsze imprezy międzynarodowe – mistrzostwa Europy, mistrzostwa świata, igrzyska olimpijskie, ale także mistrzostwa świata na krótkim basenie, mistrzostwa Polski, Grand Prix Pucharu Polski. Był to intensywny rok i na pewno będę go dobrze wspominać. Dużo sukcesów międzynarodowych oraz ogólnopolskich, liczne starty i ciągle dobra dyspozycja. Jest się z czego cieszyć.

Jeśli chodzi o sukcesy międzynarodowe, to od razu na myśl przychodzi Belgrad i twoje medale podczas mistrzostw Europy. Czułaś, że na tym etapie kariery stać cię już na takie osiągnięcia?

Nie spodziewałam się, bo cztery dni przed startami wylądowałam w szpitalu. Nie byłam pewna, czy w ogóle mój start dojdzie do skutku. Skończyło się *happy endem*. Jednak po igrzyskach widzę, że jeszcze dużo pracy przede mną. To nie były na pewno wyścigi stracone. Stracone są te, z których się nie wyciągnie wniosków. Ja wnioski wyciągnęłam i ten sezon zimowy, mam nadzieję, że pokaże, jak dużo pracy wykonaliśmy z trenerem.

Jakie wnioski wyciągnęłaś po igrzyskach w Paryżu?

Oczekiwania były duże. Patrząc jednak na listy startowe, uważam, że moje wyniki niewiele odbiegały od zgłoszeń. Na pewno czułam dosyć duże rozczarowanie. Nie mogłam się zorganizować po igrzyskach. Nie wiedziałam, co mam ze sobą zrobić, co mam myśleć.

Fot. Ebus Studio

Chyba pierwsze, co przyszło mi na myśl, to to, że aby być w TOP 8 w finale, trzeba ciężko pracować. Jeśli chodzi o moje predyspozycje fizyczne, to wydawało się, że są wystarczające, aby nie przeciążyć organizmu. Ciężka praca popłaca i na pewno z niej nie zrezygnuję.

A jak wyglądała wioska olimpijska?

Wszędzie było daleko. Na przyszłych igrzyskach, jeśli bym się dostała, to nie wiem, czy chciałabym mieszkać w wiosce olimpijskiej. Na pewno ma to swoje plusy, ale dosyć dużo czasu traciliśmy na dojazdy, na stanie w kolejkach po jedzenie, na komunikację. Standardowy dzień w wiosce olimpijskiej to było minimum 10 kilometrów chodzenia, a same dojazdy w ciągu dnia, jak dobrze poszło, zajmowały około 3 godzin. Ten czas można jednak inaczej spożytkować, ale mimo wszystko i tak bardzo dobrze wspominam pobyt w Paryżu. Uniwersjada jest dosyć podobna do igrzysk olimpijskich. Tam też jest wioska uniwersytecka, jednak jest zorganizowana na trochę niższym poziomie. Mam nadzieję, że przyszłoroczna Uniwersjada w Berlinie przypomni mi trochę o Paryżu.

Po ostatniej Uniwersjadzie dosyć wysoko zawiesiłaś sobie poprzeczkę.

Na pewno, ale zobaczymy, jak wyjdzie to logistycznie, ponieważ Uniwersjada odbędzie się dosłownie kilka dni przed mistrzostwami świata. Mam nadzieję, że uda mi się wyjechać wcześniej na obóz aklimatyzacyjny, żeby zobaczyć, jak moje ciało reaguje na zmianę klimatu. W końcu z Polski do Singapuru jest ogromna odległość. Liczę, że uda się wziąć udział i w mistrzostwach świata, i w Uniwersjadzie, i w młodzieżowych mistrzostwach Europy w San Marino.

Jak ta aklimatyzacja wpływa na sportowca? Ty już doświadczyłaś tego chociażby w Chengdu.

W Chinach panuje inny klimat. Jest bardzo wilgotno i gorąco, więc funkcjonuje się inaczej niż w Polsce. Wydaje mi się jednak, że nie powinno mieć to aż tak dużego wpływu, jeśli oczywiście dobrze zniosłabym te zmiany czasowe. Na obozie aklimatyzacyjnym w zeszłym roku przed mistrzostwami świata w Fukuoce miałam problem polegający na rozregulowaniu pory snu i aktywności. Musiałabym to lepiej rozplanować i zo-

baczyć, kiedy odbywają się loty. W Australii nie miałam tego problemu, bo przylecieliśmy w nocy, więc od razu poszłam spać. A teraz zobaczymy. Mam nadzieję, że uda się „zaliczyć” obóz aklimatyzacyjny jeszcze na przełomie stycznia i lutego.

Na PGE Arena Grand Prix Pucharu Polski pobiłaś rekord kraju. Spodziewałaś się takiego rezultatu na tym etapie przygotowań?

Miałam poczucie, że jestem w stanie zrobić rekord Polski na 200 i 100 m. Na setkę nie był to udany wyścig, popełniłam sporo błędów. Wyciągnęłam jednak wnioski i przełożyłam je na wyścig 200-metrowy. Wcześniej, bo na mistrzostwach województwa lubelskiego, przepłynęłam dystans 200 m grzbietem i gdy wyszłam z wody, czułam, że mogłam to zrobić szybciej. Bałam się jednak, że nie wytrzymam, ale wierzyłam, że dam sobie radę. Mówiłam sobie: „Wytrzymasz Adela, obierz sobie wysokie tempo i nie przejmuj się, bo nie zabraknie ci sił”. Tak rzeczywiście było. Jestem bardzo zadowolona z tego rekordu. To chyba trzeci wynik w Europie, więc wydaje mi się, że nie jest najgorzej. Żeby jednak być w tej czołówce światowej, trzeba popłynąć około 2:03.00 w eliminacjach.

Rozmawiał Rafał Małyś

Fot. Paweł Strabala

Gala podsumowująca projekt „Laboratorium Zieleni Miejskiej”

10 grudnia 2024 r. w Urzędzie Miasta Lublin odbyło się uroczyste podsumowanie międzyuczelnianego projektu „Laboratorium Zieleni Miejskiej”.

Uczestnicząc w nim, studenci kierunków gospodarka przestrzenna, architektura, projektowanie wnętrz oraz architektura krajobrazu z UMCS, UP, PL, KUL, WSPA pod okiem opiekunów merytorycznych wypracowywali rozwiązania projektowe, które zostaną wykorzystane w rewitalizacji wybranych lubelskich ulic: Towarowej, Farbiarskiej i Kościuszki.

Podczas uroczystej gali podsumowującej projekt UMCS reprezentowała dr Dagmara Kociuba – opiekun merytoryczny prac, dr hab. Bogusława Baran-Zgłobicka, prof. UMCS – kierownik Katedry Gospodarki Przestrzennej oraz członkowie Studenckiego Koła Naukowego Planistów „SmartCity” zaangażowani w realizację projektów woonefów: Aleksandra Błaszczak, Jakub Boguszewski, Radosław Borawski, Paweł Duniec oraz Anna Puchacz. Wydarzenie rozpoczęło przemówienie dr inż. Eweliny Widelskiej. Następnie głos zabrali Tomasz Fulara – zastępca prezydenta Lublina, Wikto-

Archiwum prywatne Dągmary Kociuby

ria Herun – zastępczyni dyrektora Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów UM Lublin wraz z Katarzyną Bujan z Referatu Wspierania Akademickości, a także miejski konserwator zabytków dr Hubert Mącik i dziekan Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie dr Małgorzata Michalska-Nakonieczna, prof. WSPA. W imieniu studentów wystąpił przedstawiciel SKNP „SmartCity” Paweł Duniec.

Podczas gali studenci oraz opiekunowie otrzymali certyfikaty uczestnictwa w projekcie wraz z podziękowaniami od prezydenta Lublina dr. Krzysztofa Żuka. Następnie odbyła się prezentacja projektów i rozmowy w kularach.

Projekt „Laboratorium Zieleni Miejskiej” był realizowany w ramach IV edycji programu „Akademicki Lublin” przez Wyższą Szkołę Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie wraz z Fundacją Wspierania Edukacji i Przedsiębiorczości INNOVATIV we współpracy z Miejskim Konserwatorem Zabytków oraz Urzędem Miasta Lublin.

Studenckie Koło Naukowe Planistów „SmartCity”

UMCS na Tygodniu Kariery Zawodowej w ZS Poniatowa

Od 3 do 5 grudnia 2024 r. w naszej szkole partnerskiej – Zespole Szkół w Poniatowej (Liceum Ogólnokształcącym im. Józefa Piłsudskiego, Technikum im. Eugeniusza Kwiatkowskiego) odbywał się Tydzień Kariery Zawodowej. W wydarzeniu udział wzięli pracownicy oraz studenci UMCS.

Zajęcia przygotowali i przeprowadzili: mgr Marek Wiśniewski z Katedry Cyberbezpieczeństwa i Lingwistyki Komputerowej Instytutu Informatyki pn. „Tech-

nologie sieciowe – warsztaty. Budowa i konfiguracja sieci komputerowej w symulatorze”, dr hab. Paweł Mergo, prof. UMCS z Pracowni Technologii Światłowodów pn. „Światło uwięzione w szkłe, czyli opowieść o światłowodach”, dr Tomasz Walczyński z Katedry Nauczania Matematyki i Informatyki pn. „Matematyka w akcji: Od średnich do sztucznej inteligencji (AI)” oraz studenci ze Studenckiego Koła Naukowego Informatyki: Kamil Gołowski, Mikołaj Martyna, Filip Uliasz pn. „Cyberbezpieczeństwo od kuchni – warsztaty z etycznego hackowania stron www” i „Cyber awareness – bezpieczeństwo w sieci”, Damian Kawerski i Patrycja Kiecak – spotkanie dotyczące studiów informatycznych. Dodatkowo Magdalena Drwal z Centrum Promocji przedstawiła ofertę kształcenia na UMCS i opowiedziała o rekrutacji na studia.

Koordinatorem wydarzenia ze strony szkoły był Marek Wawrzyniak, nauczyciel przedmiotów zawodowych.

Magdalena Drwal

Wyjazd studyjny do Sądu Najwyższego

11 grudnia 2024 r. członkowie Studenckiego Koła Naukowego Profesji Prawniczych uczestniczyli w wyjeździe studyjnym do Sądu Najwyższego. W trakcie wizyty studenci wzięli udział w rozprawie karnej oraz w spotkaniu z sędzią Izby Karnej SN dr. Jarosławem Matrasem, który przybliżył pracę sędziego SN.

Zwiedzili również budynek Sądu Najwyższego, sale rozpraw, w tym salę, w której stwierdzana jest ważność wyborów w Rzeczypospolitej Polskiej, oraz ogród na dachu.

W wyjeździe uczestniczyli także opiekun Koła dr Monika Kępa oraz prorektor i kierownik Katedry Prawa Informatycznego i Zawodów Prawniczych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS.

Fot. Julia Gdlewicz

Wizyta umożliwiła studentom poznanie w praktyce tego, o czym uczą się na zajęciach. Spotkanie z sędzią było okazją do uzyskania odpowiedzi na nurtujące pytania, szczególnie wśród osób planujących wykonywać w przyszłości ten zawód. Studentów ciekawiły przede wszystkim kwestie dotyczące losowania i przydziału spraw do konkretnego sędziego, długości i przebiegu postępowania sądowego oraz szczegóły aplikacji sędziowskiej.

*Kacper Iwaszek
Zuzanna Węgrzynowicz*

Olimpiada Wiedzy o Bezpieczeństwie i Obronności

6 grudnia 2024 r. na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa odbył się II etap IX Olimpiady Wiedzy o Bezpieczeństwie i Obronności.

Spośród 403 prac nadesłanych na I etap do kolejnej rundy zakwalifikowało się 95 uczniów. Ostatecznie 92 uczniów ze szkół ponadpodstawowych z Lublina, Biłgoraja, Hrubieszowa i Świdnika zmierzyło się z testem. Wyłoniono 10 laureatów, którzy w marcu 2025 r. wezmą udział w finale w Warszawie.

Laureaci to: Wiktoria Łakota, Zuzanna Bilaska, Lena Sawicka, Natalia Ostrzyżek, Anna Góźdź, Gabriela Gol, Zuzanna Pitucha, Hanna Baranowska, Piotr Pawikowski. Uczniowie otrzymali nagrody ufundowane przez prezydenta Lublina dr. Krzysztofa Żuka, rektora prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego, dziekana Wydziału Politologii i Dziennikarstwa dr hab. Ewelinę Podgajną, prof. UMCS oraz dyrektora Insty-

Fot. Ilmar Kolesnikienko

tutu Stosunków Międzynarodowych prof. dr. hab. Marka Pietrasia.

Jednocześnie w ramach Konkursu o nagrodę specjalną Prezydenta RP wybrano trzy eseje na temat zwalczania zagrożeń i podejmowania wyzwań w przestrzeni informacyjnej, które zostały skierowane do konkursu na poziomie centralnym. Ich autorami są: Zuzanna Bilaska i Wiktor Sasak z XXIV Liceum Ogólnokształcącego w Lublinie oraz Adam Gola z V Liceum Ogólnokształcącego w Lublinie.

Liliana Węgrzyn-Odzioba

Świąteczna Fala Dobroci

11 grudnia 2024 r. na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej odbyła się zbiórka charytatywna pod hasłem „Świąteczna Fala Dobroci”, zorganizowana z inicjatywy Studenckiego Koła Naukowego Geografii Wojskowej i Zarządzania Kryzysowego „Kryzysowcy”. Nie bez powodu wybrano czas przedświąteczny, kiedy wszyscy są bardziej skorzy do pomocy drugiemu człowiekowi. Tak było i tym razem.

Akcja dobroczynna „Świąteczna Fala Dobroci” była formą pomocy materialnej dla Niepublicznego Liceum Ogólnokształcącego w Głuchołazach, którego absolwentką jest studentka Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej. W wyniku powodzi z września 2024 r. szkoła została częściowo zalana, ponosząc znaczne straty materialne. Wszystkie zebrane środki zostaną przeznaczone na zakup materiałów dydaktycznych dla placówki, takich jak np. atlasy, globusy, mapy czy fantom do pierwszej pomocy, które posłużą uczniom w rozwijaniu wiedzy i zainteresowań z zakresu geografii i bezpieczeństwa.

„Kryzysowcy” zadbali o odpowiednią promocję wydarzenia. Informacje o nim pojawiły się w radiu, telewizji oraz w prasie. Tego dnia studenci i pracownicy UMCS mieli okazję nabyć świąteczne ozdoby wykonane przez „Kryzysowców”, skosztować przygotowanych przez nich świątecznych wypieków, skorzystać z komputerowej diagnostyki samochodowej, aby wykryć ewentualne usterki, a także spróbować szczęścia w świątecznej loterii.

Wydarzeniu towarzyszył Akademicki Bieg Charytatywny, którego pomysłodawcą był dr Grzegorz Gajek. Przeprowadzony został we współpracy z Fundacją Akademia Odkrywców Sportu UMCS w Parku Akademickim. Udział w nim wzięło ponad 60 biegaczy, zarówno z UMCS, jak i spoza Uczelni. Każdy uczestnik, indywidualnie lub w drużynie, mógł przebiec dowolną liczbę pętli o długości około 1 km. Wszyscy uczestnicy otrzymali pyszne pierniczkowe medale, a zwycięska drużyna blachę szarlotki.

Tego dnia w ramach świątecznego kiermaszu udało się uzbierać ponad 4 tys. zł. Niewątpliwie jest to wspólny sukces społeczności akademickiej. Serdeczne podziękowania należą się: pracownikom administracji za wsparcie w kwestiach organizacyjnych oraz po-

Fot. ze zbiorów SKN „Kryzysowcy”

↑ Drużyna biegaczy „Kryzysowców”

Fot. Michał Zembrzycki

↑ Organizatorzy zbiórki – członkowie SKN „Kryzysowcy”

moc w przygotowaniu ozdób świątecznych, dziekan dr Jolancie Rodzoś, prof. UMCS za pyszną szarlotkę przekazaną na kiermasz, Wydawnictwu Nowa Era za przedmioty na loterię oraz każdemu, kto wsparł nas datkiem lub dobrym słowem.

„Świąteczna Fala Dobroci” udowodniła, że wspólnie możemy osiągnąć naprawdę wiele. Przypominamy, że to jeszcze nie koniec. Wpłaty na rzecz Niepublicznego Liceum Ogólnokształcącego w Głuchołazach nadal można przekazywać za pośrednictwem internetowej zbiórki (<https://zrzutka.pl/ux8xpx>). Każda, nawet najmniejsza kwota pomoże uczniom rozwijać swoje pasje i zdobywać wiedzę z zakresu geografii w odpowiednich warunkach.

Zuzanna Kusiak
Karolina Radzikowska

Wyjazd Chóru Akademickiego UMCS na Litwę

Uroczyste zaufanie pełne przedświątecznego klimatu, zapierające dech zabytki i skarbcze, przenikliwe chłód grudniowego powietrza i rozgrzewające ciepłe przyjęcie publiczności. W takiej atmosferze w dn. 7–9 grudnia 2024 r. przebiegała wizyta Chóru Akademickiego UMCS im. Jadwigi Czerwińskiej w Wilnie.

Wyjazdowi przyświecał podwójny cel – zademonstrowanie wileńskiej publiczności sztuki muzycznej lubelskich artystów oraz odkrycie bogactwa historycznego i kulturowego stolicy Litwy.

W czasie wizyty były trzy występy artystyczne, w tym jeden spontaniczny na centralnym jarmarku bożonarodzeniowym, gdzie mieszkańcy i goście Wilna w świąteczny nastrój jeszcze bardziej wprowadziła grupa chórzystów, wykonując znane polskie i ukraińskie kolędy.

Najważniejszy występ Chóru miał miejsce 8 grudnia w kościele pw. św. Apostołów Piotra i Pawła – istnej perełce nie tylko litewskiego, ale i europejskiego baroku.

W jego zachwycająco zdobionych wnętrzach zespół reprezentacyjny UMCS pod batutą prof. dr hab. Urszuli Bobryk najpierw zadbał o oprawę muzyczną liturgii, a następnie podbił serca publiczności słynną kompozycją *Missa a Buenos Aires* autorstwa Martina Palmeriego. Podczas koncertu świątynia wypełniła się dźwiękami klasycznej mszy łacińskiej w rytmie argentyńskiego tanga. Ten niespotykany koloryt brzmienia Chór zapewnił razem z akordeonistką prof. dr hab. Elwirą Śliwkiewicz-Cisak, pianistą dr. Piotrem Chilimoniukiem, prof. UMCS vel Piotrem Selimem i litewską sopranistką Agnė Stančikait. Występ był tym samym kontynuacją owocnej współpracy z A. Stančikait, zapoczątkowanej w styczniu 2024 r. na koncercie inauguracyjnym obchody jubileuszu 80-lecia UMCS i 75-lecia

Chóru, podczas którego wykonała uduchowioną partię mezzosopranu w *Misatango*. Gromkie brawa i wyrazy uznania oczarowanej publiczności zwieńczyły niedzielny występ muzyków.

Z kolei podczas ostatniego dnia pobytu w Wilnie Chór przy akompaniamencie Piotra Selima uświetnił muzyką sakralną wyjątkowe nabożeństwo w kaplicy Matki Bożej Miłosierdzia. Miejsce to, mieszczące się w Ostrej Bramie, kryje w sobie wielki skarb mieszkańców miasta i wszystkich katolików – obraz Matki Boskiej Ostrobramskiej.

Oprócz występów wyjazd obfitował w wielogodzinne zwiedzanie Wilna, które muzycy, pomimo panującego chłodu, owocnie wykorzystali do podziwiania m.in. katedry wileńskiej wraz z barokową kaplicą św. Kazimierza, Ostrej Bramy, cerkwi św. Ducha, sanktuarium Matki Boskiej Ostrobramskiej, domu św. Faustyny, miejsc związanych z życiem Adama Mickiewicza oraz bogato ornamentowanych kamienic śródmieścia. Sprawdzili też, co ciekawego dzieje się

na pl. Litewskim w Lublinie dzięki portalowi łączącemu miasta. Dodatkowo odwiedzili też cmentarz na Rossie – jedną z najbardziej znanych polskich nekropoli narodowych.

Realizacja tak bogatego programu stała się możliwa dzięki staraniom i umiejętnościom organizacyjnym prof. dr hab. Teresy Krasowskiej – wilmianki i zarazem wykładowczyni na Wydziale Artystycznym UMCS, która towarzyszyła chórzystom na wyjeździe.

Razem z Chórem podróż na Litwę odbyły także dwie reprezentantki Urzędu Miasta Lublin, które przeprowadziły wiele rozmów z pracownikami merostwa Wilna w zakresie zacieśnienia współpracy pomiędzy miastami, obejmującej realizację nowych wspólnych projektów i inicjatyw kulturalnych.

Ihor Kolisnichenko

Fot. Piotr Selim

Prof. Małgorzata Nowak dyrygentem koncertu chóralnego w Nowym Jorku

8 grudnia 2024 r. w LeFrak Concert Hall w Nowym Jorku odbył się koncert „Polonijne śpiewanie – tradycja i nowoczesność”. Był on efektem projektu „Polonijne śpiewanie”, realizowanego przez Centralę Polskich Szkół Doksztalających w Ameryce wraz z partnerami: Fundacją na rzecz Wspierania i Rozwoju Szkół Polonijnych oraz Instytutem Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego.

Podczas koncertu wystąpiły dzieci i młodzież z ponad 20 polskich szkół działających w USA, a w programie znalazły się polskie kolędy i pastorałki oraz piosenki świąteczne. Pomysłodawcą oraz dyrektorem artystycznym projektu „Polonijne śpiewanie” jest Dominik Grzyb – absolwent Instytutu Muzyki UMCS, obecnie dyrygent Chóru Dziecięcego Polonia w Nowym Jorku.

Archiwum prywatne Małgorzaty Nowak

Warsztaty oraz koncert połączonych chórów i zespołów polonijnych zrzeszonych w projekcie poprowadziła prof. dr hab. Małgorzata Nowak z Instytutu Muzyki UMCS. Gospodarzem koncertu była prezes Centrali Polskich Szkół Doksztalających w Ameryce dr Dorota Andraka, a na koncercie obecni byli przedstawiciel Konsulatu RP w Nowym Jorku Wawrzyn Warkocki oraz prezes Instytutu Piłsudskiego w Ameryce dr Iwona Korga.

Julia Maj

Wykład prof. Richarda Shustermana

6 grudnia 2024 r. w przestrzeniach Wydziału Politologii i Dziennikarstwa odbyło się spotkanie z prof. Richardem Shustermanem pt. „Filozofia jako sposób życia – przed kamerą”. Organizatorem wydarzenia był Ośrodek Rozdroża w Lublinie, współorganizatorem Wydział Artystyczny UMCS, a partnerem Instytut Somaesthetics and the Arts Center Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie.

Richard Shusterman to amerykański filozof, profesor na Florida Atlantic University. Twórca i czołowy przedstawiciel somaestetyki. Jej założeniem jest przekonanie, że głównym narzędziem naszej wrażliwości, zmysłowości, emocjonalności, wolicjonalności i poznawczości jest soma, czyli umysłowo-cieleśna jedność, która

Fot. Julia Maj

organizuje cały nasz świat i każde doświadczenie. Autor wielu prac, z których w języku polskim ukazały się *Estetyka pragmatyczna* (1998, 2015), *Praktyka filozofii, filozofia praktyki* (2005), *Świadomość ciała* (2008) oraz *Myślenie ciała* (2016).

Julia Maj

VII Wojewódzki Turniej o Puchar Rektora UMCS „Boccia 2024”, 3 grudnia 2024 r.

Fot. Michał Piłat

Fot. Bartosz Prohl

Koncert świąteczny, 19 grudnia 2024 r.

UMCS

Rekrutacja zimowa

na wybrane kierunki studiów
na Uniwersytecie
Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie

ZAREJESTRUJ SIĘ >>

www.rekrutacja.umcs.pl

